

II

(Muud kui seadusandlikud aktid)

OTSUSED

KOMISJONI OTSUS,

26. jaanuar 2010,

riigiabi C 56/07 (ex E 15/05) kohta, mida Prantsusmaa andis ettevõtjale La Poste

(teatavaks tehtud numbri K(2010) 133 all)

(Ainult prantsuskeelne tekst on autentne)

(EMPs kohaldatav tekst)

(2010/605/EL)

EUROOPA KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 108 lõike 2 esimest lõiku,

võttes arvesse Euroopa Majanduspiirkonna lepingut, eriti selle artikli 62 lõike 1 punkti a,

olles kutsunud huvitatud isikuid üles esitama märkusi vastavalt osutatud sätetele ⁽²⁾

ning arvestades järgmist:

1. MENETLUS

(1) 21. detsembril 2005 kiitis komisjon heaks ettevõtja La Poste pangandus- ja finantstegevuse ülemineku tema tütarettevõtjale La Banque Postale ⁽³⁾. Komisjon rõhutas oma otsuses, et ettevõtjale La Poste piiramatu riigigarantii andmise küsimust käsitletakse eraldi menetluse korras.

(2) 21. veebruaril 2006 teavitas komisjon kooskõlas nõukogu määruse (EÜ) nr 659/1999 ⁽⁴⁾ (millega kehtestatakse üksikasjalikud eskirjad Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 kohaldamiseks) (edaspidi „menetlusmäärus“) artikliga 17 Prantsusmaa ametiasutusi oma esialgselt seisukohast piiramatu riigigarantii olemasolu kohta, mis tuleneb ettevõtja La Poste staatusest ning on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses, ning kutsus Prantsusmaa ametiasutusi üles esitama märkusi. Kuivõrd kõnealune väidetakse piiramatu

riigigarantii oli jõus enne 1. jaanuari 1958, kohaldas komisjon olemasolevat abi käsitlevaid menetluseeskirju kooskõlas eespool osutatud menetlusmääruse artikli 1 punktiga b ⁽⁵⁾.

(3) Komisjon sai Prantsusmaa ametiasutustelt vastuse 24. aprillil 2006.

(4) 4. oktoobril 2006 kutsus komisjon kooskõlas menetlusmääruse artikliga 18 Prantsusmaad üles tühistama hiljemalt 31. detsembriks 2008 ettevõtjale La Poste tema staatuse alusel kõikide kohustuste suhtes antud garantii.

(5) 6. detsembril 2006 sai komisjon Prantsusmaa ametiasutustelt teatise, milles vaidlustati komisjoni 4. oktoobri 2006. aasta kirjas esitatud järeldused.

(6) Pärast komisjoni konkurentsiküsimuste eest vastutavate talitustega (edaspidi „konkurentsi peadirektoraat“) kohtumist esitasid Prantsusmaa ametiasutused 16. jaanuari 2007. aasta kirjaga komisjonile eelnõu, mille eesmärk oli muuta 16. juuli 1980. aasta seaduse (milles käsitletakse haldusküsimustes määratud trahve ning avalik-õiguslike juriidiliste isikute otsuste täideviimist) ⁽⁶⁾ (edaspidi „16. juuli 1980. aasta seadus“) rakendusmäärust, st 12. mai 1981. aasta määrust nr 81–501, milles käsitletakse 16. juuli 1980. aasta seaduse (milles käsitletakse haldusküsimustes määratud trahve ning avalik-õiguslike juriidiliste isikute otsuste täideviimist) rakendamist ⁽⁷⁾ (edaspidi „12. mai 1981. aasta määrus“).

- (7) Pärast seda, kui komisjon oli palunud selgitust, edastasid Prantsusmaa ametiasutused teatise, mille komisjon sai kätte 1. veebruaril 2007 ning milles selgitati ettevõtja La Poste võlausaldajate olukorda kõnealuse ettevõtja finantsraskustesse sattumise korral.
- (8) 19. märtsi 2007. aasta teatises tegid Prantsusmaa ametiasutused lisaettepaneku, et võtavad koos ettevõtjaga La Poste kohustuse lisada märke garantii puudumise kohta kõikidesse ettevõtja rahastamislepingutesse ja prospektidesse.
- (9) 29. novembri 2007. aasta kirjaga teavitas komisjon Prantsusmaad oma otsusest algatada kõnealuse meetme suhtes Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 108 lõikega 2 ette nähtud menetlus (edaspidi „menetluse algatamise otsus“).
- (10) Menetluse algatamise otsus avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* ⁽⁸⁾. Komisjon kutsus huvitatud isikuid üles esitama märkusi kõnealuse meetme kohta.
- (11) Komisjon ei saanud selle küsimuse kohta huvitatud isikutelt märkusi.
- (12) Komisjon sai 23. jaanuari 2008. aasta kirjaga Prantsusmaa ametiasutuste märkused.
- (13) Komisjon avaldas konkurentsi peadirektoraadi veebisaidil pakkumiskutse Prantsuse Vabariigi poolt ettevõtjale La Poste antud piiramatut garantii suhtes uuringu korraldamiseks. 21. aprilliks 2008 kindlaksmääratud tähtpäevaks laekus neli pakkumist. Uuringu korraldamine tehti ülesandeks Sophie Nicinskile, kes tegutseb professorina eri ülikoolides, on erakorraline professor avaliku õiguse erialal, õigusteaduste doktor ning avaldanud artikleid avalik-õiguslikele tööstus- ja äriastutustele antud riigigarantiide teemal. Kõnealune ekspert (edaspidi „komisjoni ekspert“) esitas oma aruande 17. novembril 2008.
- (14) Pärast meedias ilmunud teavet selle kohta, et Prantsusmaa valitsus võttis vastu seaduseelnõu, millega kiidetakse heaks ettevõtja La Poste staatuse muutmise, küsis komisjon 20. juulil 2009 Prantsusmaa ametiasutustelt, kas nad on nõus võtma endale kohustuse muuta La Poste aktsiaseltsiks, mille suhtes kohaldataks tavaõigusega ettenähtud saneerimis- ja likvideerimismenetlusi. Sama kirjaga edastas komisjon Prantsusmaa ametiasutustele oma eksperdi aruande.
- (15) 31. juulil 2009 edastatud kirjaga teatas Prantsusmaa komisjonile, et ministrite nõukogu oli 29. juulil 2009 vastu võtnud seaduseelnõu ettevõtja La Poste ja postitoimingute kohta, milles sätestati La Poste'i muutmise aktsiaseltsiks alates 1. jaanuarist 2010. Muu hulgas nentisid Prantsusmaa ametiasutused, et esitavad oma märkused komisjoni eksperdi aruande kohta.
- (16) Pärast kahte komisjoni meeldetuletust 2009. aasta 9. septembri ja 6. oktoobri kirjadega esitas Prantsusmaa 27. oktoobri 2009. aasta kirjaga oma märkused komisjoni eksperdi aruande kohta ning edastas õigusteaduskonna erakorralise professori Guy Carcassonne'i (edaspidi „Prantsusmaa ametiasutuste ekspert“) seisukoha.
- (17) 11. detsembril 2009 esitati muudatusettepanek ettevõtjat La Poste ja postitoiminguid käsitleva seaduseelnõu kohta, millega La Poste'i muutmise aktsiaseltsiks lükati edasi 2010. aasta märtsini.

2. MEETME KIRJELDUS

- (18) 2. juuli 1990. aasta seadusega nr 90–568 side- ja telekommunikatsioonivaldkonna avaliku teenuse osutamise korralduse kohta ⁽⁹⁾ (edaspidi „2. juuli 1990. aasta seadus“) muudeti endine side- ja telekommunikatsiooniamet kaheks eraldiseisvaks avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks: La Poste ja France Télécom.
- (19) Teatavaid avalik-õiguslikke juriidilisi isikuid ei ole seadusega liigitatud ei avalik-õiguslikeks haldusasutusteks (*établissements publics à caractère administratif, EPA*) ega avalik-õiguslikeks tööstus- ja äriastutusteks (*établissements publics à caractère industriel et commercial, EPIC*) ⁽¹⁰⁾. See kehtib La Poste'i puhul. Kassatsioonikohus lähtus oma 18. jaanuari 2001. aasta kohtuotsuses (tsiviilasjade teine koda) ⁽¹¹⁾ siiski põhimõttest, et La Poste'i samastatakse avalik-õigusliku tööstus- ja äriastutusega ⁽¹²⁾. La Poste'i staatuse õiguslikud tagajärjed on järgmised.

2.1. LA POSTE'I SUHTES EI KOHALDATA MAKSEJÕUETUSEGA PANKROTIMENETLUSI

- (20) 2. juuli 1990. aasta seaduse artiklis 1 liigitatakse La Poste avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks. Prantsusmaal ei kohaldata avalik-õiguslike juriidiliste isikute suhtes raskustes olevate äriühingute jaoks tavaõigusega ette nähtud saneerimis- ega likvideerimismenetlusi.

- (21) Asjaolu, et avalik-õiguslike juriidiliste isikute suhtes ei kohaldata maksejõuetus- ega pankrotimenetlusi, tuleneb juriidiliste isikute vara puutumatus üldpõhimõttest, mida on Prantsusmaa kohtupraktikas ning eelkõige kassatsioonikohtus tunnustatud alates 19. sajandi lõpust⁽¹³⁾.
- (22) Peale selle sätestatakse 25. jaanuari 1985. aasta seaduse nr 85–98⁽¹⁴⁾ (äriühingute saneerimise ja likvideerimise kohta; edaspidi „25. jaanuari 1985. aasta seadus“), millega määrati kindlaks saneerimis- ja likvideerimismenetluste üldine kohaldamisala Prantsusmaal, artiklis 2 (nüüd äriseadustiku artikkel L620-2) järgmist: „Saneerimine ja likvideerimine on kohaldatav kõikide ettevõtjate, kutsealade registrisse kantud isikute, põllumajandusettevõtjate ja eraõiguslike juriidiliste isikute suhtes.“ Selle artikli sõnastusest ning selle tõlgendamise Prantsusmaa kohtupraktikas⁽¹⁵⁾ tuleneb, et tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi ei kohaldata avalik-õiguslike juriidiliste isikute suhtes.
- 2.2. VÕIMALUS KOHALDADA ETTEVÕTJA LA POSTE SUHTES 16. JUULI 1980. AASTA SEADUST JA PÕHIMÕTET, ET KUI ÜKSKI MUU LAHENDUS EI OLE VÕIMALIK, VASTUTAB AVALIK-ÕIGUSLIKU JURIIDILISE ISIKU VÕLGADE EST RIIK**
- (23) 2. juuli 1990. aasta seadusega avalik-õiguslikuks juriidiliseks isikuks liigitatud La Poste'i suhtes kohaldatakse 16. juuli 1980. aasta seadust.
- (24) 16. juuli 1980. aasta seaduse artikli 1 lõikes II sätestatakse: „kui jõustunud kohtuotsusega on kohalikult omavalitsuselt või riigiasutuselt välja mõistetud samas otsuses kindlaks määratud summa, peab kõnealune summa olema makstud või sellekohane maksekorraldus tehtud hiljemalt kahe kuu jooksul pärast kohtuotsuse teatavaks tegemist. Kui kõnealuseks tähtjaks ei ole makset või maksekorraldust tehtud, teeb riigi esindaja departemangus või järelevalveasutus selle oma ametikohustustest lähtuvalt. Vahendite ebapiisavuse korral saadab riigi esindaja departemangus või järelevalveasutus omavalitsusele või riigiasutusele märgukirja vajalike ressursside loomise kohta; kui omavalitsuse või asutuse nõuandorgan ei ole kõnealuseid ressursse eraldanud või loonud, teeb riigi esindaja departemangus või järelevalveasutus vajaduse korral seda ametikohustustest lähtuvalt.“
- (25) 12. mai 1981. aasta määruse artikli 3 lõike 1 neljandas lõigus sätestatakse: „kui märgukiri ei ole kõnealuseks tähtjaks tulemusi andnud,⁽¹⁶⁾ kirjendab riigi esindaja või järelevalveasutus asjaomase kulu raskustes oleva omavalitsuse või riigiasutuse eelarvesse. Vajaduse korral eraldab ta vajalikud vahendid muudeks kuludeks ette nähtud ja veel kasutamiseks vabased vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades.“ Kõnealuse määruse artikli 3 lõike 1 viiendas lõigus sätestatakse samuti: „kui kohalik omavalitsus või riigiasutus ei ole kaheksa päeva jooksul pärast vahendite kirjendamise teatavaks tegemist nõutavat summat maksnud, teeb riigi esindaja või järelevalveasutus ühe kuu jooksul ametikohustustest lähtuva maksekorralduse.“
- (26) Eespool osutatud 12. mai 1981. aasta määrus tunnustati kehtetuks ja asendati 20. mai 2008. aasta määrusega nr 2008-479 riigiasutuste vastu esitatud rahaliste nõuete tasumise kohta. Uue määruse artiklis 10 korratakse siiski 12. mai 1981. aasta määruse artikli 3 lõike 1 neljandat ja viiendat lõiku⁽¹⁷⁾. Seega ei muuda see meedet sisuliselt.
- (27) Muu hulgas nähakse 16. oktoobri 1989. aasta ringkirjaga⁽¹⁸⁾ ette: „16. juuli 1980. aasta seaduse artikli 1 lõike II teises lõigus osutatud olukorras, kui vahendid puuduvad või kui neist ei piisa, peab eelarvevahendite käsutaja enne neljakuulise tähtaja möödumist teavitama sellest võlausaldajat vastuvõtuteatisega tähtkirjaga, täpsustades hiljem makstava summa suuruse. Vahendite puudumise korral peab täpsustama kogu nõutava summa ning ebapiisavate vahendite korral puudujääva summa.“
- (28) Kõigist neist sätetest lähtudes on 16. juuli 1980. aasta seadus ja selle rakendusmäärused ette nähtud ainult nende jõustunud kohtuotsuste täideviimiseks, millega nõutakse rahasumma maksmist riigilt, kohalikult omavalitsuselt või riigiasutuselt. Nendega ei määrata kindlaks saneerimis- või likvideerimismenetlust.
- (29) Muu hulgas osutatakse 16. juuli 1980. aasta seaduses ja selle rakendusmäärustes selgesõnaliselt, et riigiasutuste võlgade sissenõudmise puhul on pädev instants riik. Riigil on olulised eesõigused – ühest küljest on tegemist ametikohustustest lähtuva maksekorraldusega ja teisest küljest piisavate ressursside loomisega. Seetõttu tuleb uurida, millisel määral saaks võlausaldajate hüvitise saamise võimalusi, juhul kui La Poste'i kohustuste täitmata jätmise korral vastutaks riik, käsitleda teatavas vormis garantiina.

- (30) Kahe eespool osutatud asjaolu kõrval (maksejõuetusmenetluste kohaldamatus ja 16. juuli 1980. aasta seaduse kohaldatavus) märkis komisjon menetluse algatamise otsuses, et teatavatele avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasiutustele kohaldatavaid eeskirju võiks kohaldada ka La Poste'i suhtes.

2.3. TEGEVUSE LÕPETANUD AVALIK-ÕIGUSLIKU TÖÖSTUS- JA ÄRIASUTUSE KOHUSTUSTE ÜLEKANDMINE MÕNELE TEISELE RIIGIASUTUSELE VÕI RIIGILE

- (31) 18. juuli 2002. aasta kodifitseeriva suunisega nr 02–060-M95 avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutuste finants- ja raamatupidamiseeskirjade kohta⁽¹⁹⁾ (edaspidi „kodifitseeriv suunis“) nähakse avaliku sektori raamatupidamisarvestusega avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse sulgemise korral ette kaks võimalust:

— kas hakkab endist avalik-õiguslikku tööstus- ja äriasiutust asendama uus riigiasutus, kes võtab üle selle varad, õigused ja kohustused;

— või tunnistatakse riigiasutuse tegevus teatava dokumendiga lõpetatuks: sellisel juhul „võib asutuse tegevuse lõpetamist käsitlevas dokumendis juba määrata likvideerimisest tulenevate varade, õiguste ja kohustuste omandaja, kelleks tavaliselt on riik“⁽²⁰⁾.

- (32) Rahandusministeeriumi veebisaidil kättesaadavas 14. novembri 2006. aasta juhendis riigi avalik-õiguslike asutuste ja avalikke huve esindavate rühmade loomise ning nende tegevuse muutmise ja lõpetamisega seotud finantskorralduse kohta (edaspidi „finantskorralduse juhend“) täpsustatakse:⁽²¹⁾ „Asutuse tegevuse lõpetamist käsitlevas dokumendis tuleb selgesõnaliselt ette näha tegevust lõpetava asutuse õiguste, varade ja kohustuste üleminek tema tegevust või varasid, õigusi ja kohustusi ülevõtvale struktuuriüksusele (st kas riigiasutusele või riigile). [...] Üldisemal tasandil tuleb ette näha, et uus asutus hakkab neid juriidilisi isikuid, kelle tegevuse ta üle võtab, asendama seoses tolele määratud ülesannete täitmiseks sõlmitud lepingutest tulenevate õiguste ja kohustustega.“

- (33) Ehkki kodifitseeriva suunise ja finantskorralduse juhendi sätteid on kohaldatavad ainult nende avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutuste suhtes, kellel on avaliku sektori raamatupidajaga, osutavad teatavad elemendid asjaolule, et ilma avaliku sektori raamatupidajata avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutuste võlad kantakse nende tegevuse lõpetamise korral samuti üle riigile või mõnele teisele riigiasutusele.

- (34) *Charbonnages de France* märkis oma 31. detsembri 2000. aasta raamatupidamisaruaande lisades, et kõik avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse õigused ja kohus-

tused tuleb sulgemise korral üle kanda kas mõnele teisele avalik-õiguslikule juriidilisele isikule või Prantsusmaa valitsusele ning et sellise ülekandmise tingimused peavad olema täpsustatud kõnealuse avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse sulgemise kohta vastu võetavas seaduses. See kinnitus ei piirdu ainult avaliku sektori raamatupidajaga avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutustega; muu hulgas on ka *Charbonnages de France* ilma avaliku sektori raamatupidajata avalik-õiguslik tööstus- ja äriasiutus.

- (35) Teatavate reitinguagentuuride arvates tuleb ERAPi⁽²²⁾ tegevuse lõpetamise korral tasumata võlad ja varade jääk samuti riigile üle kanda, ehkki ka ERAP on ilma avaliku sektori raamatupidajata avalik-õiguslik tööstus- ja äriasiutus. Fitchi⁽²³⁾ arvates ei kohaldata ERAPi kui avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse suhtes likvideerimismenetlusi. ERAPi tegevuse saab lõpetada ainult seadusandliku menetluse teel ning sellisel juhul lähevad tema tasumata võlad ja varade jääk üle riigile. Moody'se⁽²⁴⁾ sõnul ei ole ERAPi puhul võimalik likvideerimist menetleva kohtu määratav ümberkorraldamine. Seega kantakse asutuse tegevuse lõpetamise korral selle varad ja kohustused üle selle loomise eest vastutavale asutusele, st riigile endale.

- (36) Ehkki La Poste'il ei ole avaliku sektori raamatupidajat,⁽²⁵⁾ tuleb eespool osutatud asjaolusid arvestades uurida, kas likvideerimise korral oleks La Poste'i suhtes kohaldatav võlgade riigile või mõnele teisele avalik-õiguslikule juriidilisele isikule ülekandmise põhimõte, pidades silmas, et seda samastatakse avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutusega. Sel juhul oleks võlausaldajal garantii, et tema nõue ei lähe kaduma, ning ta võiks rahulduda väiksema intressimääraga või pakkuda soodsamaid maksetingimusi ja -tähtaegu kui sellise garantii puudumise korral. Sellisel ülekandel oleks seega samasugune mõju nagu garantiiil.

2.4. OTSENE JUURDEPÄÄS RIIGIKASSA ARVELDUSKONTO-DELE

- (37) Fitchi⁽²⁶⁾ sõnul tagab ERAPi likviidsuse selle kohene juurdepääs riigikassa ettemaksukontodele. Kuna ERAP on avalik-õiguslik tööstus- ja äriasiutus, tuleb uurida, milline juurdepääs võiks ka La Poste'il riigikassa ettemaksukontodele olla.

3. PRANTSUSMAA AMETIASUTUSTE MÄRKUSED JA ETTEPANEKUD

- (38) Pärast menetluse algatamise otsuse vastuvõtmist edastasid Prantsusmaa ametiasutused komisjonile 23. jaanuari 2008. aasta kirjaga oma märkused ja ettepanekud. See kiri täiendab Prantsusmaa ametiasutuste varasemates kirjades esitatud märkusi ja seisukohti,⁽²⁷⁾ mis on kokkuvõtvalt esitatud menetluse algatamise otsuses.

3.1. PRANTSUSMAA AMETIASUTUSTE MÄRKUSED

- (39) Ühest küljest vaidlustavad Prantsusmaa ametiasutused La Poste'ile antud garantii ja teisest küljest eelise olemasolu.

3.1.1. GARANTII PUUDUMINE

- (40) Esiteks ei saa Prantsusmaa ametiasutuste arvates riigiasutused oma staatuse tõttu automaatselt garantiid (A) ja teiseks on komisjoni menetluse algatamise otsuses kasutatud arutluskäik ekslik (B).

A. Riigiasutused ei saa oma staatuse tõttu automaatselt garantiid ⁽²⁸⁾.

- (41) Esiteks, ühegi dokumendi ega otsusega ei ole kehtestatud põhimõtet, mille kohaselt garanteeriks riik põhimõtteliselt lõputult avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võlgu.

- (42) Teiseks on kohus teinud otsuse garantiide puudumise kohta. Riiginõukogu on eelkõige äriühingut Société de l'hôtel d'Albe käsitlevas otsuses ⁽²⁹⁾ leidnud, et „juriidilisest isikust ja finantsautonoomiaga riigi turismiamet [...] on riigiasutus ning seega ei pea riik tasuma selle asutuse võlgu; seetõttu keeldus riigihankeminister õigustatult [võlausaldaja] nõude rahuldamisest”. Samasugust arutluskäiku järgiti kohalike omavalitsuste puhul kahes riiginõukogu otsuses Campoloro kohtuasjas ⁽³⁰⁾.

- (43) Kolmandaks, finantsseadusi käsitlevas 1. augusti 2001. aasta alusseaduses (edaspidi „LOLF” (loi organique relative aux lois de finances)) ⁽³¹⁾ sätestatakse, et garantiid võib luua ainult ühe finantsseaduste sätte alusel ⁽³²⁾. Seetõttu ei saa Prantsusmaa ametiasutuste eksperdi arvates ⁽³³⁾ alates LOLFi jõustumisest 1. jaanuaril 2005 seadusjärgselt enam ühtegi kaudset garantiid anda. Seega ei ole alates 1. jaanuarist 2005 tekkinud La Poste'i võlgadel kaudset garantiid. Enne 1. jaanuari 2005 tekkinud võlgade kohta leiab Prantsusmaa ametiasutuste ekspert, et vaidlustava otsuse puudumisel ei saa kindlaks teha, kas need enne 1. jaanuari 2005 antud kaudsed garantiid, mille andmine ei olnud finantsseaduses selgesõnaliselt lubatud, võivad võlausaldajate põhiseadusega kaitstud õiguste austamist silmas pidades kehtima jääda.

- (44) Neljandaks, kui avalik-õiguslikel tööstus- ja äriasutustel on riigigarantii, tuleks nende staatuse muutmisel kehtestada meetmed võlausaldajate õiguste säilitamiseks. Sellist mehhanismi ei ole aga kunagi kehtestatud. Vastupidi, kui side- ja telekommunikatsiooniamet 1. jaanuaril 1991 sõltumatuks juriidiliseks isikuks (La Poste) muudeti,

andis riik 31. detsembri 1990. aasta määrusega selgesõnalise garantii enne 31. detsembrit 1990 tekkinud ja La Poste'ile ülekantud võlgade katteks. See ei olnuks vajalik, kui La Poste'il oleks avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutusega samastatud asutusena olnud selle staatusest lähtuv riigigarantii. Samuti võeti vastu õigusnormid, millega anti riigigarantii kahe avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse – ERAPI ja Prantsuse Arenguagentuuri – teatavale tegevusele.

- (45) Lõpuks, Prantsusmaa ametiasutused tsiteerivad ühte riiginõukogu vaidluste lahendamise koja endise presidendi Labetoulle'i artiklit ⁽³⁴⁾. Labetoulle'i sõnul „ei ole selle garantii [riigigarantii, mida kohaldatakse täieulatuslikult riigiasutuste suhtes] andmises, kasutamises ja ulatuses juriidilises mõttes mingit automaatsust”.

B. Komisjoni arutluskäik garantii olemasolu kohta on ekslik ⁽³⁵⁾

a) Üksikute võlanõuete tagasimaksmine ei ole tagatud.

1) 16. juuli 1980. aasta seaduse alusel ei anta garantiid

- (46) Prantsusmaa ametiasutuste arvates ⁽³⁶⁾ annab 16. juuli 1980. aasta seadus järelevalveasutusele õiguse asendada selle isiku täidesaatvat organit, kelle asemele ta asub. Sellel alusel võib järelevalveasutus kasutada ainult kõnealuse organi pädevusi, mis ei hõlma riigieelarve kasutamise võimalust. Seega ei kohusta 16. juuli 1980. aasta seadus riiki oma ressursse kasutama.

- (47) Selle tõlgenduse toetuseks osutavad Prantsusmaa ametiasutused 16. juuli 1980. aasta seaduse ettevalmistustööle. Nende arutelude käigus vaidlustas valitsus muudatusettepanekud, mille eesmärk oli muuta riigi jaoks kohustuslikuks erakorralise toetuse maksmine piirkondlikule omavalitsusüksusele, juhul kui tolle vahenditest ei piisa teatava kohtuotsuse täitmiseks.

- (48) Samuti osutavad Prantsusmaa ametiasutused seda küsimust käsitlevatele artiklitele ⁽³⁷⁾. Nendes artiklites tuletatakse meelde, et 16. juuli 1980. aasta seaduse artiklis 1 osutatud väljend „nähaakse ette” viitab „asendamise” õigusele, mille „põhimõte on, et asendajal on samad pädevused mis asendataval”, ning et peale selle „ei hõlma asendamise õiguse kasutamine” erakorralist asendamist ning seega ei ole seda 16. juuli 1980. aasta seadusega ette nähtud.

(49) Lõpuks tsiteerivad Prantsusmaa ametiasutused riiginõukogu 10. novembri 1999. aasta (³⁸) ja 18. novembri 2005. aasta otsust (³⁹) Campoloro kohtuasja kohta. Riiginõukogu hinnangul ei sisaldu riigi rahaline toetus raskustes olevale omavalitsusele 16. juuli 1980. aasta seadusega sätestatud kohustuste loetelus. Püüdes välja selgitada, kas rakendada tulnuks riigi süülist vastutust, välistas riiginõukogu peale selle põhimõtteliselt kõik „täieulatusliku” vastutuse vormid ning seega mis tahes vormis garantiid.

2) Ainult vara puudujäägi põhjendusel ei saa rakendada riigi mittesüülist vastutust

(50) Muu hulgas kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused, et avalik-õiguslike isikute võlausaldajate võimalust saada riigi vastutuse kaasamisel piiratud tingimustel hüvitist ei saaks samastada teatavas vormis garantiiga. Garantii eeldab, et garantii andja on selle andmisega nõus. Kui tegemist on süü tunnistamisega või mittesüüliste vastutuse korral teatava tegevuse tagajärgede eest vastutuse võtmisega, ei saa tegemist olla garantiiga.

(51) Samuti jäävad Prantsusmaa ametiasutused seisukohale, et mingil juhul ei saa riigi vastutuse kaasamist põhjendada ainult sellega, et prefektil või järelevalveasutusel ei olnud omavalitsuse või riigiasutuse finants- ja varalise olukorra tõttu võimalik võtta ühtegi meetet, mille kaudu saanuks võla tagasi maksta.

(52) Seoses süüga tuleb kõigepealt märkida, et kui prefekt või järelevalveasutus hoidub oma pädevusi rakendamast, juhul kui ükski meede ei tundu omavalitsusel või riigiasutusel võimaldavat võlanõuet rahuldada, ei saa see iseenesest olla õigusvastane.

(53) Mittesüüliste vastutuse välistavad vähemalt kaks asjaolu.

— Esiteks, selle isiku vastutust, kellelt hüvitist nõutakse, saab rakendada ainult siis, kui talle omistatav tegevus (sealhulgas tegevusest hoidumine) oli kahju otsene

põhjustaja. Seega ei ole varade puudujäägi korral võlausaldaja kantud kahju põhjuseks mitte haldusastutuse tegevus või tegevusetus, vaid omavalitsuse või riigiasutuse maksejõuetus.

— Teiseks, mittesüüline vastutus tuleneb võrdsuse põhimõttest avalik-õiguslike koormiste kandmisel. Prantsusmaa ametiasutuste arvates on käesoleval juhul keeruline eristada, kuidas võiks võlausaldaja kantav kahju väljenduda võrdsuse põhimõtte rikkumisena avalik-õiguslike koormiste kandmisel. Vastupidiselt Couitéasi kohtuasjale (⁴⁰) ei otsustaks käesoleval juhul ükski riigiasutus jätta kohtuotsust täide viimata üldhuvist lähtuvalt. Käesoleva juhtumi puhul oli riigiasutusel tegelikkuses võimatu kohtuotsuse täitmist võimaldavaid meetmeid võtta ning võlausaldajate nõudeid rahuldada ta ei otsustanud seda tegemata jätta üldhuvist lähtudes. Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et vastutuse tekkimine võrdsuse põhimõtte rikkumise tõttu avalik-õiguslike koormiste kandmisel ei saa tuleneda ainult maksejõuetusest. Seoses komisjoni menetluse algatamise otsuse punktis 59 esitatud väitega, et „juhul, kui riigi esindaja eelistab avaliku teenuse osutamise järjepidevust võlausaldaja õigusele laenatud summa tagasi saada, ei ole välistatud riigi mittesüüliste vastutuse rakendamine”, tunnustavad Prantsusmaa ametiasutused, et riigi esindaja peab 16. juuli 1980. aasta otsuses sätestatud menetluse täitmisel järgima avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet. Prantsusmaa ametiasutused on siiski seisukohal, et isegi kui kohtunik annaks korralduse maksta võlausaldajale hüvitist, oleks võlausaldaja sellise hüvitamise tagajärjel olukorras, kus ta oleks olnud ka tavaõiguse rakendamisel, kuna viimasel juhul oleks kõnealune vara võõrandatud ning kõik võlausaldajad oleksid saanud vastava summa. Seega ei tulene sellest võlausaldaja jaoks ühtegi eelist.

b) [...] (*)

1) Asjaolu, et avalik-õiguslike isikute suhtes ei saa kohaldada tavaõigusega ette nähtud saneerimis- ega likvideerimismenetlusi, ei välista avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse pankrotti või tema suhtes pankrotimenetluse algatamist

(54) Prantsusmaa ametiasutuste arvates tugineb komisjon kõnealust küsimust analüüsides oma 2000. aasta teatisele garantiidena antava riigiabi kohta (⁴¹) ning eelkõige selle punktile 2.1.3, milles sätestatakse: „Komisjon loeb garantii kujul antud abiks ka soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused või tagab selgesõnalise riigigarantii või kahjumi katmise riigi poolt.”

- (55) Märkides, et EÜ asutamislepingu eeskirjad on garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta teatise suhtes ülimalikud, rõhutavad Prantsusmaa ametiasutused kaht asjaolu, mis nende arvates välistavad kõnealuse teatise kohaldamise käesoleval juhul:
- garantiidena antavat riigiabi käsitlevas 2000. aasta teatises rõhutatakse asjaolu, et võimalik abi tuleneb pankrotimenetluse välistamisest tingitud „soodsamatest rahastamistingimustest”; komisjon ei ole aga selliste „soodsamate rahastamistingimuste” olemasolu tõendanud;
  - garantiidena antavat riigiabi käsitlevas 2000. aasta teatises käsitletakse juhtumit, kus õiguslik vorm välistab mis tahes pankroti- või maksejõuetusmenetluse ning mitte mõne konkreetse menetluse; komisjon ei ole aga sedastanud, et La Poste ei võiks minna pankrotti, ega ka seda, et ükski maksejõuetusmenetlus ei ole võimalik.
- (56) Seega on Prantsusmaa ametiasutuste arvates 25. jaanuari 1985. aasta seadus ainult menetlusseadus. Asjaolu, et avalik-õiguslik tööstus- ja äriamet ei kuulu selle seaduse kohaldamisalasse, ei tähenda, et see ei võiks sattuda maksejõuetuse olukorda, ega ka seda, et kõnealune seadus keelab tema suhtes *ad hoc* saneerimis-, likvideerimis- või pankrotimenetluse algatamise.
- 2) 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse kohaldamine tavaõigusega ette nähtud ühismenetluse asemel ei anna võlausaldajale mingit eelist.
- (57) Olles analüüsinud menetluse algatamise otsuse punkti 68, järeldavad Prantsusmaa ametiasutused, et komisjon kasutab kahte kriteeriumi, et hinnata, kas erimenetluse kohaldamine maksejõuetuse korral annab sellele üksusele, kelle suhtes seda menetlust kohaldatakse, äriõigusele alluvate äriühingutega võrreldes eelise:
- avalikustamise kriteerium: La Poste'i maksejõuetuse korral järgitav menetlus peaks olema kindlaks määratud ja avalikustatud;
  - võrdväarsuse kriteerium: see menetlus peaks olema kas eraõiguslik menetlus või siis andma La Poste'i võlausaldajatele õigused, mis ei ületa oma ulatusest äriõiguse kohaldamise korral kehtivaid õigusi.
- (58) Ehkki Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad nende kahe kriteeriumi järgimise vajadust,⁽⁴²⁾ samas kui komisjon peab neid kriteeriume vajalikuks ja piisavaks, kasutavad Prantsusmaa ametiasutused neid kriteeriume, et analüüsida, kas 16. juuli 1980. aasta seaduse sätete kohaldamine annab avalik-õiguslike juriidiliste isikute võlausaldajatele eelise võrreldes nende äriühingute võlausaldajatega, kelle suhtes kohaldatakse tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi.
- (59) Avalikustamise kriteeriumi puhul leiavad Prantsusmaa ametiasutused, et 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse kohta on reitinguagentuurid õigesti märkinud, et seda kohaldatakse avalik-õigusliku tööstus- ja äriametuse maksejõuetuse korral, nagu kinnitavad ka komisjoni osutatud agentuuride märkused ERAPi kohta.
- (60) Võrdväarsuse kriteeriumi puhul eristavad Prantsusmaa ametiasutused juhtumeid, kus on nõutav avaliku teenuse osutamise järjepidevus, ning juhtumeid, kus see ei ole nõutav.
- i) 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse analüüs võrdväarsuse kriteeriumi seisukohast, võtmata arvesse avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet
- (61) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et kui La Poste'il ei oleks olnud võimalik oma võlgu tagasi maksta ning kui ei oleks kehtinud avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet, oleks kohaldatud järgmist menetlust: ebatõenäolisel juhul, kui oleksid ilmnenu finantsraskused, ning enne maksejõuetuse olukorda jõudmist oleks ettevõtja kõigepealt suunanud läbirääkimistele oma võlausaldajatega, et leppida kokku saneerimiskavas. Kui kõnealune kava oleks hinnatud ebarahuldavaks või kui see ei oleks võimaldanud finantsraskusi kõrvaldada ning kui võlausaldajatega ei oleks jõutud uuele kokkuleppele, võinuks seejärel kõik võlausaldajad või mõni neist pöörduda pädeva kohtuniku poole, et võlgnikult võlanõue välja mõista. Sel juhul rakendatakse 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlust. Vajaduse korral võib selle menetluse tulemusena järelevalveasutus asendada La Poste'i juhtkonda, et võtta ettevõtja ressursidega seoses võlgade maksmiseks vajalikke otsuseid. Kui 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlust takistab La Poste'i vara puudujääk ning kui järelevalveasutusel, kellel ei ole võõrandamiseks enam mingit vara, on seega reaalselt võimatu nõutava summa maksmiseks vajalikke vahendeid luua, siis 16. juuli 1980. aasta seadusega ettenähtud menetlus lõpetatakse.
- (62) Seega võib Prantsusmaa ametiasutuste arvates 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlus juhul, kui ei kohaldata avaliku teenuse osutamise nõuet, kaasa tuua kogu La Poste'i vara realiseerimise, kuid vara puudujäägi korral ei võimalda see menetlus rahuldada kõikide La Poste'i võlausaldajate nõudeid. Menetluse lõppedes

saaksid 16. juuli 1980. aasta seadusele alluva üksuse võlausaldajad üldiselt tagasi sama summa kui äriõigusele alluva üksuse võlausaldajad, nimelt vara realiseerimisest saadud summa.

- (63) See menetlus erineb äriõiguses kohaldatavast menetlusest ainult kahes aspektis:

— võlausaldajaid ei kohelda ühtse tervikuna: vastupidi-selt eraõiguslikule menetlusele, mille puhul võlausaldajaid käsitatakse tervikuna ning nende nõuded rahldatakse nende eelisõiguste kahanevas järjekorras ja vastavalt kättesaadavatele summadele, eristub 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlus selle poolest, et ainult võlausaldaja tegevus võimaldab tal oma õigused säilitada. 16. juuli 1980. aasta seaduse loogika järgib põhimõtet „kes ees, see mees“;

— riigi esindaja on isik, kes täidab halduskohtuniku kontrolli all (raske süü kontroll, nagu riiginõukogu 2005. aasta novembrikuu Campoloro kohtuotsuses määratles) likvideerija ja pankrotihalduriga samaväärseid ülesandeid.

- (64) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et menetluse lõppedes ei ole võlausaldajatel enam edasikaebamisvõimalust. Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei saa riigi vastutust rakendada ainult vara puudujäägi põhjendusel. Ka eraõigusliku menetluse puhul ei saa võlausaldajad „tagasi oma õigust algatada üksikuid menetlusi“, välja arvatud erandina likvideerimise korral⁽⁴³⁾.

ii) 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse analüüs võrdväarsuse kriteeriumi seisukohast, võttes arvesse avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet

- (65) Juhul kui tagatud peab olema avaliku teenuse osutamise järjepidevus, tunnistavad Prantsusmaa ametiasutused, et riigi esindaja võiks talle 16. juuli 1980. aasta seadusega antud volituste täitmisel otsustada mitte võõrandada teatavaid avaliku teenuse osutamiseks vajalikke varasid. Teatavate varade võõrandamata jätmise avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõude täitmise põhjendusel juhul, kui sellega ei kaasne riigipoolset hüvitamist, tähendaks, et varad realiseeritaks väiksemal määral ning võlausaldajatele tagasimakstavad summad oleks omakorda väiksemad. Menetlus ei annaks La Poste'i võlausaldajatele suuremaid õigusi kui need, mis neil oleksid olnud äriõiguse kohaldamise korral. Seega on Prantsusmaa ametiasutuste arvates komisjoni seatud võrdväarsuse kriteerium *a fortiori* täidetud.

- (66) Prantsusmaa ametiasutused möönavad siiski, et sellisel juhul kohaldataks tõenäoliselt riigi mittesüülist vastutust ning see väljenduks võlausaldajatele hüvitise maksmises vastavalt nende kantud kahjule, st nende varade müügi-väärtuse ulatuses, mida riigi esindaja otsustas seadusjärg-selt mitte võõrandada. Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei oleks sellel võimalikul hüvitisel siiski muud mõju, kui et see asetaks võlausaldaja sellisesse olukorda nagu tavaõiguse kohaldamise korral ning seega ei saaks see talle anda võrdväarsusega seoses suuremaid õigusi kui need, mis tal oleksid tavaõiguse kohaselt olnud.

- (67) Prantsusmaa ametiasutused märgivad kokkuvõtteks, et 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetlus vastab komisjoni seatud võrdväarsuse ja avalikustamise kriteeriumidele, mis on eelise olemasolu välistamiseks piisavad. Seega ei tohiks Prantsusmaa ametiasutuste hinnangul La Poste'i suhtes kohaldada pikaldast ja keeru-list tavaõigusega ette nähtud menetlust.

3) Komisjoni osutatud õigustekstid selle kohta, mis saab kohustustest pärast asutuse ressursside lõppemist, ei ole La Poste'i suhtes kohaldatavad.

- (68) Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei ole komisjoni menetluse algatamise otsuses, eelkõige selle põhjenduses 69 osutatud tekstid La Poste'i suhtes kohaldatavad ega üle kantavad.

3.1.2. EELISE PUUDUMINE

- (69) Prantsusmaa ametiasutuste arvates jaguneb komisjoni analüüs valikulise eelise olemasolu kohta kaheks:

— ringtõestus, mis põhineb 2000. aasta teatisel garantiidena antava riigiabi kohta;

— kõnealuse meetme reitinguagentuuridele eeldatavalt avalduva mõju analüüs.

A. Käesoleval juhul ei võimalda komisjoni 2000. aasta teatis garantiidena antava riigiabi kohta eelise olemasolu suhtes järeldust teha

- (70) Prantsusmaa ametiasutused leiavad, et menetluse algatamise otsuse punktis 77 tõlgendab komisjon valesti garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta teatise punkti 2.1.3. Prantsusmaa ametiasutuste arvates tähendab punkt 2.1.3, et juhul kui ettevõtja, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või maksejõuetusmenetluse, saab soodsamad rahastamistingimused, on nende tingimuste puhul tege-mist garantii kujul antud abiga. Prantsusmaa ametiasutus-te arvates ei osuta garantiidena antavat riigiabi käsitleva

2000. aasta komisjoni teatise punktis 2.1.3 miski sellele, et komisjoni arvates tähendaks asjaolu, et ettevõtja õiguslik vorm välistab pankrotimenetluse, tingimata seda, et asjaomasel ettevõtjal on soodsamad rahastamistingimused.

- (71) Peale selle leiavad Prantsusmaa ametiasutused, et La Poste ei kuulu garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta komisjoni teatise punkti 2.1.3 kohaldamisalasse, kuna selles punktis osutatakse juhtumile, kus õiguslik vorm välistab kõik pankroti- ja maksejõuetusmenetlused, mitte ühe konkreetse menetluse. Seega ei ole Prantsusmaa ametiasutuste arvates komisjon sedastanud, et La Poste ei võiks minna pankrotti, ega ka mitte seda, et ükski maksejõuetusmenetlus ei ole kohaldatav.

B. Riigile omistatavuse ja riigi ressursside puudumine

- (72) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 79 tuletab komisjon meelde mõju, mida reitinguagentuurid ettevõtjate laenuitingimustele avaldavad.
- (73) Olles meelde tuletanud reitinguagentuuride nõrku külgi, kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused, et juhul kui reitinguagentuuri seisukoht ei tugine jõus oleva õigusliku raamistiku täpsele analüüsile, ei ole tegemist riigiga seonduva eelise, mis võiks kujutada endast riigiabi. Isegi kui selline hinnang annaks avalik-õiguslikule tööstus- ja äri-asutusele tegelikkuses soodsad laenuitingimused, ei annaks see talle ei juriidilisel ega praktiliselt mingit juurdepääsu riigi ressurssidele, mis on vajalik kriteerium riigiabina käsitamiseks.
- (74) Prantsusmaa ametiasutused lisavad, et agentuuride analüüsid ei ole õiguslikus mõttes objektiivsed, vaid põhinevad subjektiivsel hinnangul selle kohta, milline oleks riigi toetus asjaomase ettevõtja raskustesse sattumise korral.

C. Ringtõestus

- (75) Prantsusmaa ametiasutuste arvates on komisjoni arutluskäik ringjooneline:

— majandusliku eelise olemasolu tõestuseks tugineb komisjon peamiselt reitinguagentuuride ütlustele;

— turg ja reitinguagentuurid toetavad La Poste'ile antud riigigarantii puudumist, kuid väljendavad jätkuvalt üksnes komisjoni seisukohal põhinevaid kahtlusi.

D. La Poste'i reitingule avalduva mõju puudumine

- (76) Igal juhul ei tehta menetluse algatamise otsuses Prantsusmaa ametiasutuste arvates kindlaks, et La Poste'i reiting oleks väidetava piiramatu riigigarantii tõttu kõrgem.

a) Reitinguagentuuride doktriin ei ole piisav mis tahes mõju tõestamiseks

- (77) Prantsusmaa ametiasutused esitavad mitu märkust komisjoni menetluse algatamise otsuse punktis 80 osutatud Standard & Poor'si uuringu kohta pealkirjaga „*Influence of Government Support on Ratings*” („Valitsuse toetuse mõju reitingutele”). Selles uuringus eristab Standard & Poor's mitut valitsuselt toetust saavate postiettevõtjate (*government supported postal companies*) kategooriat; asjaomase liigituse põhjal määrab Standard & Poor's kindlaks kõnealuse üksuse reitingu.
- (78) Prantsusmaa ametiasutused osutavad asjaolule, et 1. kategooria⁽⁴⁴⁾ hõlmab selliseid laiaulatuslikke kriteeriume nagu tegevuse olemus või majanduslik ja sotsiaalne keskkond, kuid et see ei osuta asjaomase reitinguga ettevõtja staatusele.
- (79) Prantsusmaa ametiasutused märgivad, et 22. novembril 2004 olid Prantsusmaa ja Itaalia postiettevõtjad liigitatud 2. kategooriasse⁽⁴⁵⁾. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad Standard & Poor'si dokumendist, et Poste Italiane finantstulemused ei õigustanud postiettevõtja reitingut. Seega mõjutas Prantsusmaa ametiasutuste arvates Itaalia postiettevõtja reitingut tema omaniku reiting ning seda isegi arvestades, et Poste Italianel on tavaõigusele alluva aktsiaseltsi staatus.
- (80) Prantsusmaa ametiasutused osutavad tõigale, et lõpuks liigitas Standard & Poor's La Poste'i 3. kategooriasse⁽⁴⁶⁾. Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et just alates 2004. aasta lõpust juurutatud olulised reformid viisid järk-järgult selleni, et Standard & Poor's liigitas La Poste'i kõnealusesse 3. kategooriasse. Seepärast ei ole nende meelest võimalik järeldada, et La Poste'i reiting on seotud ainult tema staatusega või mis tahes riigigarantii mehhanismiga ning et see reiting võiks endast kujutada riigiabi.
- (81) Prantsusmaa ametiasutused möönavad siiski, et Standard & Poor'si 2004. aasta uuring tõstatas küsimuse La Poste'i staatuse kohta. Samas kinnitavad nad, et nende hilisem kirjavahetus Standard & Poor'siga on selles küsimuses valgust heitnud. Samuti olid Prantsusmaa ametiasutused hoiatanud Fitchi mis tahes riigigarantii puudumise eest La Poste'i puhul, mille järel hakkas kõnealune agentuur küsimust uuesti läbi vaatama.

b) Eraõiguslikus sfääris on palju juhtumeid, kus tütarettevõtja reiting on seotud emaettevõtja reitinguga.

- (82) Prantsusmaa ametiasutuste arvates on stabiilse enamusaaktsionäri olemasolu mõju, millele reitinguagentuurid mis tahes staatusega seotud eripärast sõltumatult Poste Italiane juhtumi puhul osutasid, seotud eraõiguslike kontsernidega. Näitena nimetavad nad Standard & Poor'si 3. detsembri 2003. aasta teatist AGF kohta, ⁽⁴⁷⁾ teatist Volkswagen Bank GmbH kohta ⁽⁴⁸⁾ ja teatist VWFSi kohta ⁽⁴⁹⁾. Seega ei ole selline lähenemisviis Prantsusmaa ametiasutuste arvates mingil juhul avalik-õigusliku sektori eripära.

c) Staatus muutmise korral ei muudetak La Poste'i reitingut

- (83) Analüüsid Standard & Poor'si reitingut La Poste'ile, soovivad Prantsusmaa ametiasutused tõendada, et see reiting on La Poste'i staatusest sõltumatu.
- (84) Esiteks osutavad Prantsusmaa ametiasutused sellele, et nende märkuste koostamise ajal oli Standard & Poor's andnud La Poste'ile stabiilse väljavaatega reitingu AA-. Standard & Poor's põhjendas reitingu langetamist kontserni finantsstruktuuri halvenemisega tulevikus seoses sellega, et La Poste maksab ametnike pensionide rahastamise reformi raames 2 miljardit eurot, samuti seoses „La Poste'i suurema sõltumatusega selle aktsionärist“. Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei oleks kõnealune langus, mis ei leidnud aset La Poste'i staatuse muutmise tõttu, põhjendatav juhul, kui La Poste'i reiting oleks põhinenud üksnes tema staatusel.
- (85) Teiseks, vaatamata Standard & Poor'si 3. aprilli 2007. aasta teatistes esitatud täpsustusele, ⁽⁵⁰⁾ mida tsiteeritakse menetluse algatamise otsuse põhjenduses 84, on Prantsusmaa ametiasutustel keeruline mõista, kuidas oleks La Poste saanud riigigarantii olemasolu korral saada reitingu, mis on riigi reitingust kolm astet madalam. Kui agentuurid tõlgendaksid 16. juuli 1980. aasta seaduse sätteid selliselt, et need loovad kõnealuste juriidiliste isikute võlausaldajate kasuks riigigarantiiga samastatava mehhanismi, on Prantsusmaa ametiasutustel samuti keeruline mõista, kuidas saaksid kohalikud omavalitsused saada reitingu BBB+, samas kui riigi reiting on AAA.
- (86) Kolmandaks, Prantsusmaa ametiasutused rõhutavad, et Standard & Poor'si 3. aprilli 2007. aasta teatis põhineb ettevõtja tugevate ja nõrkade külgede lootelul, milles ei nimetata staatust. Kaks asjaolu, millele Standard & Poor's reitingu toetuseks osutab, nimelt La Poste'i avaliku teenuse osutamise majanduslik tähtsus ja tugev toetus aktsionäritelt (*strong shareholder backing*), ei ole seotud La Poste'i staatusega. Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei

tohiks väljendi „tugev toetus aktsionäritelt“ all mõista mitte liidu õigusega vastuolus olevat finantsabi, vaid huvi, mida riik La Poste'i arengu vastu turuväärtuse tingimustel (*at arm's length*) ilmutab ⁽⁵¹⁾. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad sellest, et staatus ei kujuta endast reitingu andmisel olulist elementi.

- (87) Neljandaks, Prantsusmaa ametiasutused tuletavad meelde, et samas 3. aprilli 2007. aasta teatistes täpsustab reitinguagentuur, et jätkab *top down* (ülalt-alla) meetodi kohaldamist, mis võimaldab määrata üksusele reitingu kuni kahe kategooria võrra riigi reitingust madalamal. Agentuuri arvates õigustab sellist meetodit asjaolu, et La Poste peaks keskpikas perspektiivis jääma täielikult riigi omandisse. Prantsusmaa ametiasutuste arvamus kohaselt ei saa sellist lähenemisviisi kuidagi põhjendada La Poste'i staatusega. Lõpuks, tuginedes Standard & Poor'si tsitaadile, ⁽⁵²⁾ jäävad Prantsusmaa ametiasutused seisukohale, et Standard & Poor'si ei sunniks La Poste'i puhul *bottom-up* (alt-üles) meetodit järgima mitte staatuse muutmine, vaid kapitali avamine. Prantsusmaa ametiasutused lisavad, et selline meetodika muutmine ei pea tingimata kajastuma reitingu muutmises, võttes arvesse La Poste'i põhialuste eeldatavat paranemist.
- (88) Viiesandaks, Prantsusmaa ametiasutused tuletavad meelde, et reitinguagentuuri määratud väljavaade on stabiilne, vaatamata menetlusele, mille komisjon La Poste'i staatusest tuleneva piiramatu riigigarantii suhtes algatas. Seega, kui staatus mõjutaks ettevõtja maksevõimet, peaks selle võimalik muutmine väljenduma negatiivses ja ebastabiilses väljavaates. Muu hulgas põhjendab Standard & Poor's stabiilset väljavaadet asjaoluga, et kõnealune ettevõtja peaks kahe järgmise aasta jooksul jääma täielikult riigi omandisse ning seda vaatamata võimalikule staatuse muutmisele. Tuginedes ühele teisele Standard & Poor'si tsitaadile, ⁽⁵³⁾ järeldavad Prantsusmaa ametiasutused, et Standard & Poor's võtab reitingu muutmise üle otsustamisel arvesse ettevõtja enda tootlikkust ning võimalikku muutust osaluses, mitte aga selle staatuse võimalikku muutmist.
- (89) Kuuendaks, tsiteerides veel üht väljavõtet Standard & Poor'si 2007. aasta teatistest, ⁽⁵⁴⁾ rõhutavad Prantsusmaa ametiasutused, et reitinguagentuur ei nõustu komisjoni väitega, mille kohaselt on staatusest tulenevalt paranenud La Poste'i finantstingimused. Tuginedes tsitaadile Standard & Poor'silt, mille kohaselt „ei ole see soovitus La Poste'i reitinguid mõjutanud, kuna Standard & Poor'si arvates ei tähendaks La Poste'i staatuse muutmine tingimata riigi antud suure toetuse vähenemist, millele La Poste'i reitingud tuginevad ning mida valitsuse hiljutised otsused on veel kord kinnitanud“, ⁽⁵⁵⁾ järeldavad Prantsusmaa ametiasutused, et La Poste'i staatus ei avalda tema reitingule mõju.

E. La Poste'i rahastamistingimustele avalduva mõju puudumine

(90) Lõpuks analüüsivad Prantsusmaa ametiasutused La Poste'i suhtes kehtivaid rahastamistingimusi, et määrata kindlaks, kas neid mõjutab väidetav riigigarantii.

(91) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et La Poste'i rahastamistingimusi ei ole mingil moel mõjutanud ei komisjoni teadaanne väidetava garantii olemasolu kohta, selle väidetava kokkusobimatuse kohta liidu õigusega ja selle järgneva tühistamise kohta, ega ka see, et Prantsusmaa ametiasutused on reitinguagenduuride ees ja meedias garantii olemasolu eitanud. Nii emiteeris La Poste 2006. aasta oktoobris 7- ja 15-aastase tähtajaga võlakirja summas 1,8 miljardit eurot – kohe pärast seda, kui komisjon tegi teatavaks oma soovitusel asjakohaste meetmete kohta. La Poste mainis seda soovitusel prospektis ja täpsustas investoritega peetud kohtumistel, et tal ei ole riigigarantiid. Emissiooni järel ei muutunud La Poste'i rahastamise kulud märkimisväärselt⁽⁵⁶⁾. Kõnealuse kahe emissiooni puhul olid märkijad suuremas osas La Poste'i jaoks tavapärase profiiliga Euroopa investorid, nimelt sellised investorid, kes täidavad oma kohustusi tähtaja lõpuni. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad, et komisjoni teadaanne, milles nõuti väidetava garantii ja sellega seoses avaldatud riigi seisukoha tühistamist, ei mõjutanud La Poste'i rahastamistingimusi väärtapaberiturul. Turgude arvates ei põhine La Poste'i rahastamistingimused mis tahes garantii *de jure* või *de facto* olemasolul.

(92) Prantsusmaa ametiasutused järeldavad, et:

— komisjoni menetluse algatamise otsuses esitatud analüüs on ekslik: La Poste'ile ei ole tegelikult mingit riigigarantiid antud;

— komisjon ei tõendanud La Poste'i staatusest tuleneva eelise olemasolu;

— seega ei tõendanud komisjon La Poste'ile antud riigiabi olemasolu.

3.2. PRANTSUSMAA AMETIASUTUSTE ETTEPANEKUD

(93) Komisjoni avaldatud kahtluste hajutamiseks märgivad Prantsusmaa ametiasutused siiski, et juhul kui komisjon on nõus menetluse lõpetama, otsustades kooskõlas menetlusmääruse artikli 7 lõikega 2, et tegemist ei ole abiga, on nad valmis rakendada järgmisi meetmeid:

— 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmääruse selgitamine;

— La Poste'i laenulepingutesse garantii puudumise kohta märke lisamine;

— La Poste hüvitab riigile *mid-swap*'i vahele avalduva võimaliku negatiivse mõju, mis on seotud sellega, et La Poste'i suhtes ei kohaldata tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi.

3.2.1. 16. JUULI 1980. AASTA SEADUSE RAKENDUSMÄÄRUSE SELGITAMINE

(94) Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei ole tegemist kõnealuste sätete sisulise muutmisega, vaid ainult nende tõlgenduse selgitamisega. Seetõttu teevad nad ettepaneku muuta seaduse rakendusmäärust⁽⁵⁷⁾. Muudatus hõlmaks määruse artikli 3 lõike 1 neljandat lõiku, milles käsitletakse prefektile või järelevalveasutusele antavaid volitusi. Muudatus peab võimaldama ümber lükata kõik komisjoni kahtlused väljendi „nähaakse ette” ulatuse suhtes. Seega tehakse ettepanek täpsustada, et riigi esindaja või järelevalveasutus eraldab ressursid asjaomase omavalitsuse või riigiasutuse eelarvest.

(95) Selliselt muudetul kujul oleks määruse sätte sõnastus järgmine:

„Kui märgukiri ei ole kõnealuseks tähtjaks tulemusi andnud, kirjendab riigi esindaja või järelevalveasutus asjaomase kulu raskustes oleva omavalitsuse või riigiasutuse eelarvesse. Vajaduse korral eraldab ta selle omavalitsuse või riigiasutuse eelarvest vajalikud vahendid muudeks kuludeks ettenähtud ja veel kasutamiseks vabasid vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades” (muudatused on kaldkirjas).

(96) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et selline säte koos menetluse algatamist käsitlevale kirjale eelnenud aruteludel tehtud märkuste ja asjakohaste artiklitega välistab olukorra, kus 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse raames võiks prefekt või riigi esindaja suurendada asjaomase omavalitsuse või riigiasutuse vahendeid riigi toetuse või riigi ressursside abil.

3.2.2. LA POSTE'I LAENULEPINGUTESSE GARANTII PUUDUMISE KOHTA MÄRKE LISAMINE

A. Prantsusmaa ametiasutuste esialgne ettepanek

- (97) Menetluse algatamise otsuse põhjenduses 59 leiab komisjon, et Prantsusmaa ametiasutuste ettepanek muuta 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmäärust „ei võimalda välistada, et La Poste'i ressursside lõppemise korral võiks võlausaldaja, kelle võlanõuet ei ole rahuldatud 16. juuli 1980. aasta seaduse kohaldamise raames, pöörduda kohtusse, et rakendataks riigi vastutust avalik-õiguslike koormiste kandmisel võrdsuse põhimõtte rikkumise alusel”.
- (98) Ehkki Prantsusmaa ametiasutused ei ole nõus sellega, et riigi vastutust võiks rakendada ainult La Poste'i maksejõuetuse tõttu, teevad nad komisjoni kahtluste hajutamiseks ettepaneku, mis põhineb vastuvõetava riski erandil. Kõnealune nii riigi süülise kui ka mittesüülise vastutuse korral kohaldatav erand tugineb põhimõttele, mille kohaselt ei anna kahju, mis tuleneb sellisest olukorrast, kuhu ohver asetab ennast teadlikult, talle õigust hüvitisele (vt riiginõukogu otsuseid Sille'i⁽⁵⁸⁾ ja Meunier'⁽⁵⁹⁾ kohtuasjades).
- (99) Seetõttu teevad Prantsusmaa ametiasutused selle erandi kohaldamise tagamiseks ettepaneku kinnitada La Poste'i võlausaldajatele ametlikult, et nende võlanõudel ei ole riigigarantiid ning et maksejõuetuse korral ei pea riik asjaomast ettevõtjat võlgade tagasimaksmisel rahalises mõttes asendama. Selline teave ei ole seadusega vastuolus, kuna seaduses ei nähta mingil moel ette seda, et La Poste'i maksejõuetuse korral peaks riik ettevõtjat selle võlgade tasumisel rahaliselt asendama.
- (100) 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmääruse selgitamise kõrval võtavad Prantsusmaa ametiasutused seega endale La Poste'iga kohustuse lisada iga tehingu puhul rahastamislepingusse järgmine märge (kõigi lepinguga hõlmatud instrumentide kohta):

„Emissioonil/programmil/laenul ei ole ühtegi otsest ega kaudset riigigarantiid. Maksejõuetuse korral ei pea riik La Poste'i nõuete tagasimaksmisel rahaliselt asendama.”

B. Komisjoni menetluse algatamise otsuses väljendatud kahtlused

- (101) Menetluse algatamise otsuse punktis 61 väljendas komisjon eespool osutatud Prantsusmaa ametiasutuste ettepaneku suhtes järgmisi kahtlusi:

— vastuvõetava riski erand on kohtupraktikaga kehtestatud reegel, mis võib muutuda;

— „kõnealune ettepanek, mis tuleneb teisese õiguse aktide kaudu avaliku õiguse aluspõhimõtetest, ei tundu olevat parim variant, kuna need õigusaktid saaks konflikti korral hõlpsalt kehtetuks tunnistada”;

— lõpuks, La Poste'i nõuded ei ole mitte ainult rahalised, vaid neil on ka äriine või muu iseloomuga külg, kuid neid juhtumeid Prantsusmaa ametiasutuste lisaettepanekus ei käsitleta.

C. Prantsusmaa ametiasutuste esitatud teave vastuseks neile kahtlustele

- (102) Nagu eespool meelde tuletati, ei ole Prantsusmaa ametiasutuste arvates La Poste'i vara puudujääk piisav põhjus riigi mittesüülise vastutuse rakendamiseks, kuna see eeldab riigi sellekohase otsuse vastuvõtmist ning käesoleval juhul on seda võimatu teoks teha. Seega seisneb Prantsusmaa ametiasutuste ettepaneku väärtus üksnes võlausaldajatele antavas lisaselgituses, kuna see võimaldab muu hulgas tänu vastuvõetava riski erandile välistada igasuguse võimaluse riigi mittesüülise vastutuse rakendamiseks.
- (103) Prantsusmaa ametiasutuste arvates tähendaks komisjoni esimene vastuväide seda, et isegi kui liikmesriigi õigusega ei oleks sellist sätet ette nähtud, piisaks riigiabi olemasoluks ainult sellest, et on oht kohtupraktika, st riigi õiguse muutmiseks. Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad sellise arutluskäigu. Nende arvates on vastuvõetava riski erand avaliku õiguse üldpõhimõtte, mida kohtupraktika on korduvalt kinnitanud ning mida ei ole kohtupraktikas kunagi vaidlustatud ega ulatuslikult kommenteeritud. Komisjon ei tohiks võimaliku abimeetme olemasolu üle otsustada õiguse võimalikust muutumisest lähtudes, mis käesoleval juhul on rohkem kui ebatõenäoline.
- (104) Komisjoni teine vastuväide on seotud asjaoluga, et tegemist on konflikti korral hõlpsalt kehtetuks tunnistatavate teisese õiguse aktidega. Seadused ja määrused on lepingute suhtes kindlasti ülimuslikud. Selleks, et komisjoni vastuväitel oleks reaalne ulatus, peab see aga tuginema kõrgema astme dokumendile. Prantsusmaa ametiasutuste sõnul ei ole midagi, mis seda komisjoni vastuväidet toetaks.

(105) Seevastu tunnistavad Prantsusmaa ametiasutused, et kolmas vastuväide, milles sedastatakse, et võlakirjade emissioon ei ole ainuke nõuete loomise instrument, on asjakohane, ehkki La Poste'i puhul piiratud ulatusega, kuna rahaline võlg on La Poste'i peamiseks võlaks ning koosneb väga suures ulatuses võlakirjadest.

D. Ettepaneku laiendamine

(106) Seega täpsustasid Prantsusmaa ametiasutused, et juhul kui komisjon lõpetab ametliku uurimismenetluse, otsustades abi puudumise kasuks menetlusmääruse artikli 7 lõike 2 tähenduses, on nad valmis laiendama oma garantii puudumist käsitleva märke lisamise ettepanekut kõikide laenulepingute suhtes. Prantsusmaa ametiasutuste arvates võimaldaks selline laiendamine välistada mis tahes riski rakendada riigi mittesüülist vastutust üksnes La Poste'i maksejõuetuse tõttu. Riigi mittesüüliste vastutuse rakendamisel järelevalveasutuse otsuse tõttu mitte võõrandada varasid, mis on vajalikud avaliku teenuse osutamise järjepidevuse tagamiseks, ei oleks peale selle muud mõju kui see, et La Poste'i võlausaldajad asetatakse olukorda, milles nad oleksid juhul, kui oleksid aktsiaseltsi võlausaldajad.

E. Prantsusmaa ametiasutuste hinnang abimeetmete liigitamise kohta pärast ettepanekute esitamist

(107) Prantsusmaa ametiasutuste arvates võimaldaksid eespool kirjeldatud kaks selgitavat meetet suurendada La Poste'i võlausaldajate teadlikkust nende õigustest. Seetõttu ei saa järeldada, nagu teeb seda komisjon oma menetluse algatamise otsuse põhjenduses 74, et Prantsusmaa ametiasutused on „vastutavad La Poste'i võlausaldajates seoses garantii olemasoluga tekkinud ootuste suhtes” ning et nad toetavad vabatahtlikult „juriidiliselt segast olukorda”, mille tulemusel võiks riiki „kohustada tagasi maksma La Poste'i võlgu, kui viimasel ei ole enam võimalik oma kohustusi täita”.

(108) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et ühest küljest ei võimalda asjaolu, et La Poste'i suhtes ei kohaldata mitte tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi, vaid 16. juuli 1980. aasta seaduse sätteid, otsustada riigigarantii olemasolu üle; teisest küljest võimaldavad kavandatavad selgitusmeetmed välistada riigi mis tahes vastutuse seoses turu väidetava usuga sellise garantii olemasolusse.

(109) Sellistel asjaoludel ei saa riigile omistada mingit võimalikku mõju. Seega, vastupidiselt komisjoni menetluse algatamise otsuse põhjenduses 76 kinnitatule ei ole riigile omistatavuse kriteerium täidetud.

(110) Samuti ei pea enam paika menetluse algatamise otsuse põhjendus 75, milles komisjon osutab riigi ressursside olemasolu tõendamiseks oma 2000. aasta teatisele garan-

tiidena antava riigiabi kohta, kuna riigigarantii olemasolu ei kinnita ükski asjaolu.

3.2.3. RETROTSESSIOON

(111) Kavandatava meetme täiendamiseks on Prantsusmaa ametiasutused valmis koos komisjoniga uurima järgmist lähenemisviisi.

(112) Kavandatav lähenemisviis on tuletatud garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta komisjoni teatise punktis 2.1.3 esitatud seisukoha analüüsist: „Komisjon loeb garantii kujul antud abiks ka soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused või tagab selgesõnalise riigigarantii või kahjumi katmise riigi poolt.” Samuti osutab komisjon oma menetluse algatamise otsuse põhjenduses 114 sellele, et tema arvates on problemaatiline asjaolu, et „Prantsusmaa ei võta kõiki vajalikke meetmeid selleks, et asjaomasel staatusel ei oleks majanduslikku mõju konkurentsipõhistel turgudel tegutseva ettevõtja kasuks”.

(113) Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad garantiidena antavat riigiabi käsitleva 2000. aasta komisjoni teatise põhjenduse 2.1.3 kohaldatavuse La Poste'i suhtes ning jäävad seisukohale, et komisjonil ei olnud võimalik sedastada, et eraõiguslike ühismenetluste mittekohaldamine La Poste'i suhtes tähendab soodsamaid rahastamistingimusi.

(114) Prantsusmaa ametiasutused tegid komisjonile siiski ettepaneku vaadata komisjoni kinnitatud ja kontrollitavat arvutusmehhanismi kasutades koos läbi retrotsessioon (euro-euro) La Poste'ilt riigile *mid-swap*'i vahele avalduva võimaliku negatiivse mõju küsimuses, mis on seotud sellega, et La Poste'i suhtes ei kohaldata tavaõigusega ette nähtud ühismenetlusi. Prantsusmaa ametiasutuste arvates täiendaks sellise lähenemisviisi rakendamine eespool osutatud selgitavate meetmete ettepanekut, et lükata ümber riigigarantii muut ning lõplikult välistada mis tahes riigiabi oht.

4. ABI HINDAMINE

4.1. ABI LIIGITAMINE

(115) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikes 1 sätestatakse: „Kui aluslepingutes ei ole sätestatud teisiti, on igasugune liikmesriigi poolt või riigi ressurssidest ükskõik missugusel kujul antav abi, mis kahjustab või ähvardab kahjustada konkurentsi, soodustades teatud ettevõtjaid või teatud kaupade tootmist, siseturuga kokkusobimatu niivõrd, kuivõrd see kahjustab liikmesriikidevahelist kaubandust.”

4.1.1. PIIRAMATU RIIGIGARANTII OLEMASOLU: RIIGI RESSURSSIDE OLEMASOLU

- (116) Nagu märgitakse menetluse algatamise otsuse põhjenduses 56, on La Poste'il tänu avalik-õigusliku tööstus- ja äriassetusega samastatavale avalik-õigusliku juriidilise isiku staatusele eriline juriidiline seisund nii selle võlausaldaajate võlanõuete rahuldamise kui ka maksejõuetuse korral selle tegevuse jätkamise puhul.
- (117) Kõigepealt tuleb komisjon meelde, et La Poste'i suhtes ei kohaldata tavaõigusega ette nähtud menetlusi seoses raskustes olevate äriühingute saneerimise ja likvideerimisega⁽⁶⁰⁾. Prantsusmaa ametiasutused ei vaidlusta seda punkti, kuid ei tunnista La Poste'ile antava riigigarantiiga võrdsustatava mehhanismi olemasolu. Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamist garantiidena antava riigiabi suhtes käsitleva 2008. aasta komisjoni teatise (edaspidi „2008. aasta teatis garantiide kohta“)⁽⁶¹⁾ punkti 1.2 teise lõigu neljanda taande kohaselt loetakse garantii kujul antud abiks siiski soodsamad rahastamistingimused ettevõtjatele, kelle õiguslik vorm välistab pankroti- või muud maksejõuetusmenetlused või tagab selgesõnalise riigigarantii või kahju katmise riigi poolt. Seega tuleks uurida Prantsusmaa ametiasutuste argumente, millega püütakse tõendada mis tahes riigigarantii puudumist.
- A. Garantii üksikute võlanõuete rahuldamise puhul**
- (118) Selleks et hinnata garantii olemasolu üksikute võlanõuete puhul, tuleks kõigepealt uurida, kas selline garantii on välistatud õigusaktide või kohtupraktikaga, nagu seda kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused (punkt a).
- (119) Seejärel uurib komisjon La Poste'i võlausaldaaja käitumist seoses tema nõude rahuldamisega juhul, kui La Poste oleks rahalistes raskustes ega saaks oma võlgu tagasi maksta (punkt b). Komisjon selgitab välja, kas järgitava menetluse puhul oleks La Poste'i võlausaldaaja võrreldavas olukorras äriõigusele alluva ettevõtja võlausaldaajaga.
- a) **Vastupidiselt Prantsusmaa ametiasutuste kinnitatule tunnistab Prantsuse õigus kaudsete garantiide olemasolu ning eelkõige riigiasutuste staatusest tuleneva riigigarantii olemasolu.**
- 1) *Prantsusmaa ametiasutuste argumentide läbivaatamine*⁽⁶²⁾
- (120) Esiteks kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused, et ühegi õigusakti ega otsusega ei ole kehtestatud põhimõtet, mille kohaselt garanteerib riik avalik-õiguslike tööstus- ja äriassetuste võlgu.
- (121) Komisjon sedastab, et pidades silmas, et ei ole olemas õigusakti või otsust, millega selgesõnaliselt sätestatakse avalik-õiguslikele tööstus- ja äriassetustele antav riigigarantii, samuti nagu ei ole olemas ka õigusakti või otsust, millega selgesõnaliselt välistatakse avalik-õiguslikele tööstus- ja äriassetustele antav mis tahes riigigarantii, ei ole välistatud kaudse garantii olemasolu.
- (122) Teiseks, Prantsusmaa ametiasutuste arvates on kohus teinud otsuse garantiide puudumise kohta, eelkõige Société de l'hôtel d'Albe'i kohtuasjas⁽⁶³⁾ ja Campoloro kohtuasjas⁽⁶⁴⁾.
- (123) Nagu komisjoni ekspert osutas, sedastab komisjon, et Société de l'hôtel d'Albe'i kohtuasjas keeldus riiginõukogu rahuldama üksnes otseselt riigihankeministrile esitatud võlausaldaaja nõuet. Garantii rakendamine eeldab maksejõuetust. Osutatud kohtuasjas ei käsitletud täpselt sellist olukorda, milles peaks eeldatavalt rakendama garantiid. Garantiimehhanism ei tähenda, et ainuüksi võlausaldaaja nõude peale oleks riik kohustatud riigiasutuse võla tagasi maksma.
- (124) Käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa punkti b alapunktis 3 on esitatud komisjoni analüüs Campoloro kohtuasja kohta. Nagu alljärgnevalt näidatakse, ilmneb Campoloro kohtuasjast vastupidiselt, et kui riigiasutuste võlgade sissenõudmise menetluses rakendatakse riigi vastutust, on sel olemas kõik garantiimehhanismi tunnused.
- (125) Kolmandaks, Prantsusmaa ametiasutuste ekspert jääb seisukohale, et pärast LOLFi jõustumist 1. jaanuaril 2005 tekkinud La Poste'i võlgadel ei saa olla kaudset garantiid. Enne 1. jaanuari 2005 tekkinud võlgade puhul, mis ei olnud kõnealuseks kuupäevaks tagasi makstud, tunnistab Prantsusmaa ametiasutuste ekspert, et vastuollu võivad sattuda kaks väidet:
- esimese väite kohaselt kehtivad põhiseadusest lähtuvad põhjendused (eelkõige võrdsuse põhimõte avalik-õiguslike koormiste kandmisel ja omandiõigus), millele tuginedes konstitutsiooninõukogu⁽⁶⁵⁾ ei tunnistanud kehtetuks garantiid, mille andmine ei olnud selgesõnaliselt lubatud finantsseadusega, nii kaudsete kui ka selgesõnaliste garantiide puhul; seega, kui La Poste'i võlgadel peaks olema kaudne garantii, ei tähendaks asjaolu, et finantsseadusega ei ole sellise garantii andmine lubatud, selle kehtetuks tunnistamist enne 1. jaanuari 2005 tekkinud La Poste'i võlgade suhtes;

- teise väite kohaselt ei saa eeldatava kaudse garantii saajad nõuda nii vaieldamatuid ja lõplikke õigusi; seega, kui La Poste'i võlgadel oleks kaudne garantii, tähendaks asjaolu, et finantsseadusega ei ole sellise garantii andmine lubatud, selle kehtetuks tunnistamist ka enne 1. jaanuari 2005 tekkinud võlgade suhtes.
- (126) Komisjoni sõnade kohaselt tunnistab Prantsusmaa ametiasutuste ekspert, et ei ole kindel, kas asjaolu, et finantsseadusega ei ole kaudse garantii andmine lubatud, muudab sellise garantii kehtetuks ka enne 1. jaanuari 2005 tekkinud võlgade suhtes. Põhimõttelisemal tasandil tuleks komisjoni arvates selleks, et välja selgitada, kas LOLF tunnistab La Poste'ile antud kaudse riigigarantii kehtetuks või mitte, uurida, mis ajast La Poste'ile kõnealust kaudset garantiid andma hakati – mitte aga neid kuupäevi, kui La Poste endale võlakohustused võttis. Käesoleval juhul uuritav garantii on riiki ja La Poste'i siduv (La Poste'i võlausaldajad on ainult kaudsed kasusaajad) – muu hulgas ei ole garantii seotud mitte üksnes üksikute võlanõuete rahuldamisega (vt käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa), vaid ka La Poste'i ja/või selle kohustuste säilitamisega (vt käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 B osa). Kuna La Poste'i kaudne riigigarantii ulatub aega enne 1. jaanuari 2005, leiab komisjon, et argument, mille kohaselt ei saa alates 1. jaanuarist 2005 kaudset garantiid olemas olla, ei ole asjakohane.
- (127) Konstitutsiooninõukogu täpsustas oma LOLFi käsitleva 25. juuli 2001. aasta otsuse⁽⁶⁶⁾ põhjenduses 110, et enne LOLFi jõustumist antud ning LOLFis määratlemata garantiisid ei tühistata. Komisjoni eksperdi arvates sobib selline arutluskäik suurepäraselt kokku riigiasutuste staatusega seotud kaudsete garantiide olemasoluga, mida ei ole veel määratletud, kuid mis on sellegipoolest kehtivad.
- (128) Prantsusmaa ametiasutuste ekspert väljendab siiski kahtlusi seoses sellega, et põhjendused, millele tuginedes konstitutsiooninõukogu ei tühistanud garantiisid, mille andmine ei olnud finantsseadusega lubatud, kehtivad ühtviisi nii kaudsete kui ka selgesõnaliste võlanõuete puhul. Kõnealuse eksperdi arvates ei oleks eeldatava kaudse garantii saajad saanud nõuda sama vaieldamatuid ja lõplikke õigusi kui selgesõnaliste garantiide saajad.
- (129) Peale selle, et Prantsusmaa ametiasutuste eksperdi argument piirdub kahtluste sõnastamisega ega ole seega lõplik, märgib komisjon, et põhjenduses 110 ei viita miski sellele, et tühistamata jäävad ainult selgesõnalised garantiid. LOLFi artikkel 61, millele selles põhjenduses osutatakse, ei piirdu samuti ainult selgesõnaliste garantiidega. Seetõttu leiab komisjon, et konstitutsiooninõukogu seisukoht, et finantsseaduses võimaliku loa puudumise korral garantiid ei tühistata, on kohaldatav nii kaudsete kui ka selgesõnaliste garantiide suhtes. Seetõttu leiab komisjon, et asjaolu, et finantsseaduse alusel ei ole lubatud anda La Poste'ile kaudset riigigarantiid, ei muuda seda garantiid kehtetuks.
- (130) Nagu komisjoni ekspert lisaks osutas, piirdub finantsseaduses riigigarantiide loetlemise kohustuse kohaldamisala selliste garantiide andmisega. Garantii andmine hõlmab juhtumeid, kus riik otsustab selgesõnalise tahteavalduse kaudu anda garantii teatavale organile või tehingule. Seega ei hõlma finantsseaduses garantiide loetlemise kohustus neid garantiisid, mis tulenevad staatusest või kohtuotsusega määratud kohustusest ning millel on kaudne ja automaatne iseloom. See teine kategooria ei sõltu riigi otsusest, vaid asjaolust, et riik tegutseb eelnevalt kindlaks määratud õiguslikus raamistikus, mille puhul garantii on üksnes tagajärjeks. Kõnealuse teise, LOLFi artikli 34 kohaldamisalast välja jääva kategooria olemasolu selgitab, et kontsessioonäride garantiid käsitlev kohtupraktika on kehtiv ka pärast 2001. aastat. Samuti selgitab see, et iga kord, kui riik on mõne sellise äriühingu või kontserni aktsionär või osanik, mille puhul äriseadustik ei piira võlgadele antavat garantiid, ei pea seda finantsseaduses täpsustama.
- (131) Komisjon järeldeb, et LOLFi tuginev Prantsusmaa ametiasutuste argument ei ole veenev ning et asjaolu, et üheski finantsseaduses ei täpsustata, et riik annab La Poste'ile tema staatusest tuleneva garantii, ei välista sellise garantii olemasolu. Igal juhul rõhutab komisjon, et see ei ole seotud sellega, et Prantsuse õiguses liigitatakse meede garantiiks, ega isegi mitte sellega, et tegemist on LOLFi kohaldamisalasse kuuluva garantiiga. Komisjoni seisukoha järgi on asjakohane ainult kõnealuse meetme liigitamine ühenduse õiguse alusel ning eelkõige garantiisid käsitlevat teatist silmas pidades. Komisjon rõhutab, et ühenduse õiguses tunnustatakse sellise kaudse garantii olemasolu, kui liikmesriik on õiguslikult kohustatud tagasi maksuma teise isiku võlad, kui viimane oma kohustusi ei täida⁽⁶⁷⁾.
- (132) Neljandaks, Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et kui avalik-õiguslikel tööstus- ja äriastutustel oleks riigigarantii, oleks nende staatuse muutmisel vaja rakendada garantiimeetmeid, millega säilitada võlausaldajate enne asjaomase avalik-õigusliku isiku staatuse muutmist tekkinud õigused. Kuna sellist mehhanismi ei ole kunagi kehtestatud (vt eelkõige France Télécomi, Gaz de France'i, EDFi ja ADP ümberkujundamine),⁽⁶⁸⁾ tõendab see mis tahes garantii puudumist.

- (133) Nagu selgitab komisjoni ekspert, tooks selline kinnitus kaasa omandiõiguse põhiseadusliku kaitse väga laia tõlgendamise. Prantsusmaa ametiasutuste argumenti kohaselt nõuaks omandiõiguse kaitsmine kõikide nõuete säilitamist. Võttes arvesse, et omandiõiguse põhiseaduslik kaitse ei hõlma mitte üksnes juhtumeid, kus see sõltub avalik-õiguslikust isikust, tähendaks selline tõlgendamine, et kõigi äriühingu tegevuses tehtavate muudatuste korral peaksid kaitstud olema kõik nõuded, juhul kui muudatus neid negatiivselt mõjutab. Prantsusmaa kehtivas õiguses ei ole ühtegi nõuete säilitamist käsitlevat sätet. Kui seejärel piirata kõnealust argumenti riigi garanteeritud nõuete, tähendaks see, et riigi garanteeritud omandiõigusel oleks suurem põhiseaduslik kaitse kui muudel omandiõigustel. Sellele ei viita miski. Võlanõude puhul on tegemist isikliku õigusega, mida ei tuleks segamini ajada omandiõigusega, mis on oma olemuselt asjaõigus. Seega ei saa kõne alla tulla asjaõigusi hõlmava suurema kaitse laiendamine isiklike õiguste suhtes.
- (134) Komisjon järeldeb, et omandiõigus ei nõua erimeetme võtmist eesmärgiga tagada võlausaldajate õigused avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse äriühinguks muutmisel, mille suhtes on kohaldatavad saneerimis- ja likvideerimismenetlused. Seetõttu ei ole selliste meetmete puudumine märgiks kaudse garantii puudumisest.
- (135) Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et vastupidiselt eelmisele olukorrale ei olnuks La Poste'ile üle kantud side- ja telekommunikatsiooniameti võlgade puhul vaja selgesõnalist garantiid, kui viimasel oleks olnud staatusest tulenev riigigarantii. Ometi anti see 31. detsembri 1990. aasta otsusega.
- (136) Komisjon rõhutab, et asjaolu, et Prantsusmaa ametiasutused otsustasid anda selgesõnalise garantii, ei tõenda kaudse garantii puudumist. Samasugune arutluskäik on kohaldatav Prantsusmaa ametiasutuste argumenti suhtes, mis käsitleb riigigarantiid ERAPi ja Prantsuse Arenguagentuuri teatavale tegevusele. Asjaolu, et riik on teataval juhudel otsustanud anda selgesõnalise garantii isegi juhul, kui oli juba olemas kaudne garantii, võib selgitada eelkõige läbipaistvuse ja võlausaldajate õigusliku kindluse suurendamise sooviga. Nagu kinnitab Prantsusmaa ametiasutuste ekspert, „ei oleks eeldatava kaudse garantii saajad saanud nõuda sama vaieldamatuid ja lõplikke õigusi kui selgesõnalise garantii saajad”.
- (137) Lõpuks, Prantsusmaa ametiasutused tsiteerivad riiginõukogu vaidluste lahendamise koja endise presidendi Labetoulle'i artiklit (69). Seda artiklit ning Campoloro kohtuasja uuritakse käesoleva otsuse jaotises, milles käsitletakse riigi vastutuse rakendamist (70).
- (138) Komisjon järeldeb, et:
- vastupidiselt Prantsusmaa ametiasutuste kinnitustele ei ole ühest küljest ühegi õigusakti ega otsusega välis- ja La Poste'ile antud riigigarantii olemasolu;
  - teisest küljest ei välista asjaolu, et ühegi õigusaktiga ei ole selgesõnaliselt sellist garantiid ette nähtud, kaudse garantii olemasolu.
- 2) Riigiasutuste staatusega seotud kaudsete garantiide olemasolu kinnitab Prantsusmaa riiginõukogu teatis.
- (139) Riigiasutuse staatusega seotud kaudse garantii olemasolu kinnitab riiginõukogu 1995. aasta teatis Cr dit Lyonnais' kohtuasjas, mida menetluse algatamise otsuses juba tsiteeriti (71). Selles teatises toetus riiginõukogu kaudse garantii kindlakstelemisel üksnes sellele, et asutuse puhul oli tegemist riigiasutusega: „Seoses seaduseelnõuga, mis käsitleb riigi tegevust Cr dit Lyonnais' ja Comptoir des Entrepreneursi saneerimiskavades, leidis riiginõukogu, et sellele asutusele antud riigigarantii tuleneb ilma selgesõnalise õigusliku s tteta asjaolust, et asjaomase asutuse puhul on tegemist riigiasutusega.” (72)
- (140) Komisjon palus korduvalt Prantsusmaa ametiasutustel edastada talle selle teatise terviktekst.
- (141) Prantsusmaa ametiasutused vastasid, (73) et kõnealust teatist, mida ei esitatud valitsuse taotlusel, ei ole muudetud ametlikuks dokumendiks. Prantsusmaa ametiasutuste sõnade kohaselt saab komisjoni osutatud teatise kokku võtta asjaomase ainsa lausega aastaaruandes.
- (142) Peale selle ei oleks kõnealune seisukoht Prantsusmaa ametiasutuste arvates La Poste'ile  lekantav, kuna see on kohaldatav avaliku sektori raamatupidamisarvestusega riigiasutuse suhtes; kuna see on koostatud konkreetselt selleks, et tagada riigi toetuse haldamine Cr dit Lyonnais' saneerimisel; kuna see koostati enne finantsseadusi käsitlevat 1. augusti 2001. aasta alusseadust (LOLF) ning kuna selle kohaldamine oleks vastuolus riiginõukogu hilisema praktikaga.

- (143) Komisjon osutab asjaolule, et Prantsusmaa ametiasutuste tõlgendus, mille kohaselt ei ole riiginõukogu seisukoht La Poste'ile ülekantav, on vastuolus isegi asjaomase arvamusega. Selles arvamuses ei osuta riiginõukogu mingil moel riigiasutuse ülesannetele. Muu hulgas osutab ta riigiasutuse ning mitte avaliku sektori raamatupidamisarvestusega riigiasutuse iseloomule. Prantsusmaa ametiasutused ei selgita, miks on kõnealune seisukoht kohaldatav ainult avaliku sektori raamatupidamisarvestusega riigiasutuste suhtes.
- (144) Prantsusmaa ametiasutuste argumentide puhul, mille kohaselt ei ole asjaomane seisukoht kohaldatav, kuna see koostati enne LOLFi vastuvõtmist ja on vastuolus riiginõukogu hilisema praktikaga, tõendas komisjon eespool, et LOLF ei ole takistuseks La Poste'ile antud kaudse riigigarantii olemasolule.
- (145) Seega leiab komisjon, et riiginõukogu seisukoht on La Poste'i suhtes kohaldatav ning et viimane tunnustab riigigarantii olemasolu, mis tuleneb asjaolust, et asjaomase asutuse puhul on tegemist riigiasutusega.
- (146) Muu hulgas kinnitab kaudsete garantiide olemasolu, mis tulenevad haldus- või õigusaktist, „millel on või mis põhjustab riigi jaoks finantstagajärgi”, majandus-, rahandus- ja tööstusministri 22. juuli 2003. aasta teatis „Riigi kaudsete või selgesõnaliste garantiide arvelevõtmine”. See teatis tõendab, et riigigarantii võib tuleneda väga erineva iseloomuga õigusaktidest ⁽⁷⁴⁾.
- (147) Samuti osutab komisjon, et ühes kõnealusele teatisele lisatud selgitavas märkuses, täpsemalt 3. osas pealkirjaga „Garantiidega seotud kogemused ja riiginõukogu praktika on võimaldanud selgemalt eristada teatavat arvu tüüpilisi näiteid kaudsetest garantiidest, mis on oluline kindlaks määrata”, märgivad Prantsusmaa ametiasutused, et „teatavate juriidiliste üksuste, eelkõige täisühingute ja GIEde (ühisettevõtted, *groupement momentané d'entreprises*) puhul rakendatakse juba nende ülesehitusest tulenevalt osanike vastutust. Nende kahe viimase vormi puhul pöörduvad kolmandad isikud korrapäraselt riikliku osaniku poole. Samuti kehtib see riigiasutuste loomise ja aktsiaseltside teatavate osaluste puhul.” Seega tuletavad Prantsusmaa ametiasutused ise meelde, et riigiasutuse loomine tähendab kaudse riigigarantii andmist selle asutuse võlausaldajatele.
- b) La Poste'i võlausaldajale on tagatud tema nõude rahuldamine**
- (148) Järgmisena kavatses komisjon uurida La Poste'i võlausaldaja käitumist seoses tema nõude rahuldamisega juhul, kui La Poste oleks rahalistes raskustes ega saaks oma võlgu tagasi maksta. Komisjon selgitab välja, kas eelnevalt kindlaksmääratud ja avalikustatud menetluse lõppedes oleks La Poste'i võlausaldaja olukorras, mis on võrreldav äriõigusele alluva ettevõtja võlausaldaja olukorraga.
- (149) Selle küsimuse läbivaatamisel ilmneb, et
- riigiasutuste puhul puuduvad tavapärased takistused, mis esinevad eraõigusliku asutuse nõude rahuldamisel (punkt 1);
  - 16. juuli 1980. aasta seaduse kohase riigiasutustelt kohtuotsusega võlgade sissenõudmise menetluse tulemusel ei saa võlad mingil juhul kaduda (punkt 2);
  - riigiasutuste võlgade sissenõudmise menetluses riigi vastutuse rakendamisel on kõik garantiimehhanismi tunnused (punkt 3);
  - isegi kui võlausaldaja nõuet ei rahuldata, võib tema õiguspärasel eksimusel võlanõude koostamisel olla õigusmõju, millest tulenevalt asjaomane nõue ikkagi rahuldatakse (punkt 4).
- 1) riigiasutuste puhul puuduvad tavapärased takistused, mis esinevad eraõigusliku asutuse nõude rahuldamisel
- (150) Nagu meetme kirjelduses täpsustati, ei kohaldata La Poste'i suhtes tavaõigust raskustes olevate äriühingute saneerimise ja likvideerimise küsimuses. Seega ei ole La Poste'i võlausaldajal riski, et tema nõue võib likvideerimise algatamise tõttu kaduda ⁽⁷⁵⁾ või et talle makstakse tavaõiguse kohase saneerimise või likvideerimise menetluse tagajärjel tagasi ainult osa tema algsest nõudest.
- (151) Nagu rõhutas komisjoni ekspert, ei ole La Poste'i juriidilise isiku staatus takistuseks Prantsusmaa antud riigigarantii olemasolule. Samas kui olemas on äriühinguid, näiteks aktsiaseltsid ja piiratud vastutusega äriühingud, kus osanikud ei pea tagasi maksma selle struktuuriüksuse võlgu, milles neil on osalus, on vastupidiselt olemas ka hulk äriühingute või äritegevusega seotud juriidiliste isikute kategooriaid, mille puhul eraõiguslikud osanikud asjaomase äriühingu võlgade eest vastutavad. Nii on see

täisühingute, majandushuviühingute ja seltsingute (*sociétés civiles*) puhul. Seega ei ole tavaõigusega ette nähtud selgesõnalist põhimõtet garantiid kohta, mida osanikud võlgade puhul annavad. Seetõttu ei saa kinnitada, et asjaomase õigusakti puudumisel kohaldatakse laenude ja kahjumi suhtes garantiid puudumist käsitlevat põhimõtet. Juriidilisele isikule antud sõltumatus ning isikliku vara olemasolu ei ole Prantsuse õiguses kriteerium, mis võimaldaks kindlaks määrata garantiikava juriidilise isiku laenudele. Samuti võib eespool esitatud kaalutlustest järeldada, et miski ei takista seadusandjat sätestamast, et riigiasutuse võib asutada avalik-õiguslik isik, kes kannab kahjumit ainult oma panuse ulatuses või esialgu makstud summas.

(152) Komisjoni ekspert täiendas seda mõttekäiku, otsides, kas tavaõigusega on ette nähtud (kaudne) põhimõte võlgade tagasimaksmise tagamise küsimuses, juhul kui teatava struktuuriüksuse osanikud või liikmed ei tegutse seadusandja pakutavas raamistikus, ning leidis vastuse tsiviilseadustiku artiklist 1871 ja järgnevatest artiklitest. Nendes artiklites käsitletakse osanikke, kes ei ole oma ühingu registreerinud. Tsiviilseadustiku artikliga 1871-1 nähakse ette järgmine mehhanism: „Kui ei ole ette nähtud teistsugust korda, reguleeritakse osanikevahelisi suhteid seltsingutele kohaldatavate sätetega, kui äriühing on seotud tsiviilseadusega, ning täisühingutele kohaldatavate sätetega, kui äriühingul on äriühing iseloom.” Eespool täpsustati, et seltsingud ja täisühingud kuuluvad nende juriidiliste isikute hulka, kelle liikmed on võlgade eest piiramatult vastutavad. Ekspert järeldab sellest, et juhul kui peaks ilmnema tavaõigusega ette nähtud põhimõte, oleks see juriidiliste isikute võlgade tagasimaksmise tagamise põhimõte.

(153) Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad oma 27. oktoobri 2009. aasta kirjas selle järelduse. See järeldus ei põhine ühelgi tekstil, kuna osutatud tsiviilseadustiku artiklis 1871-1 käsitletakse „osanikevahelisi suhteid” ning mitte suhteid kolmandate isikutega. Seega ei ole olemas tekste, millest võiks tuletada garantiid põhimõtet, veelgi vähem rikkuda kaitseõigusi nii Prantsuse kui ka Euroopa Liidu õiguses.

(154) Komisjon osutab siiski, et tsiviilseadustiku artiklis 1872-1 määratakse kindlaks, et iga registreerimata äriühingu osanik sõlmib lepinguid enda nimel ning on iseseisvalt vastutav kolmandate isikute ees. Seega on iga osanik piiramatult vastutav enda võetud laenude eest. Loomulikult ei kavatse komisjon ainuüksi sellest kaalutlusest järeldada, et riik on vastutav La Poste'i võlgade eest, kuid ta leiab, et Prantsusmaa ametiasutuste esitatud argument ei lükka ümber komisjoni eksperdi argumenti, mille kohaselt oleks juhul, kui peaks ilmnema tavaõigusega ette nähtud põhimõte, tegemist garantiid käsitleva põhimõte-

tega. Muu hulgas tuletab komisjon meelde, et majandus-, rahandus- ja tööstusministri 22. juuli 2003. aasta teatisele lisatud selgitavas märkuses⁽⁷⁶⁾ tõmbavad Prantsusmaa ametiasutused ise paralleeli vastutuse vahel, mis on osanikul täisühingute suhtes ning riigil riigiasutuse suhtes.

(155) Eespool esitatud elementidele tuginedes järeldab komisjon, et

— vastupidiselt äriõigusele alluvate ettevõtjate võlausaldajatele ei riski La Poste'i võlausaldajad (arvestades, et La Poste'i suhtes ei kohaldata tavaõigust raskustes olevate äriühingute saneerimise ja likvideerimise küsimuses) sellega, et nende nõuded võivad likvideerimismenetluse tagajärjel täielikult või osaliselt kaduda;

— La Poste'i juriidilise isiku staatus ei ole talle riigigarantii andmisel takistuseks;

— kuna riigi vastutuse ulatus La Poste'i suhtes ei ole selgesõnaliselt piiritletud, võivad La Poste'i võlausaldajad õiguspäraselt tugineda põhimõttele, mille kohaselt riik toetab La Poste'i laene, ehkki La Poste on juriidiline isik.

2) 16. juuli 1980. aasta seaduse kohase riigiasutustelt kohtuotsuse alusel võlgade sissenõudmise menetluse tulemusel ei saa võlad mingil juhul kaduda

(156) Järgmisena kavatseb komisjon uurida riigiasutustelt kohtuotsuse alusel võlgade sissenõudmise menetlust, et teha kindlaks, kas sellise menetluse tulemusel võib võlausaldaja nõue La Poste'i vastu kaduda samasuguse tulemusega nagu juriidiliste menetluste kohaldamise korral, nagu seda kinnitavad Prantsusmaa ametiasutused. Kõnealune menetlus on kindlaks määratud 16. juuli 1980. aasta seaduse ja mitme rakendusmäärusega,⁽⁷⁷⁾ mis on loetletud käesoleva otsuse meetme kirjeldust käsitlevas jaotises.

i) 16. juuli 1980. aasta seadusega antakse riigile olulised eesõigused: ametikohustustest lähtuva makse tegemine ja piisavate vahendite loomine

- (157) Nagu meetme kirjelduses täpsustatakse, sätestatakse 16. juuli 1980. aasta seaduses: „kui omavalitsuse või asutuse nõuandeorgan ei ole kõnealuseid ressursse eraldanud või loonud, teeb [...] järelevalveasutus vajaduse korral seda ametikohustustest lähtuvalt.” Samuti täpsustatakse 12. mai 1981. aasta määruses, mida ei ole selle punktiga seoses 2008. aasta määrusega muudetud, et riigi esindaja või järelevalveasutus „eraldab vajaduse korral vajalikud vahendid muudeks kuludeks ettenähtud ja veel kasutamiseks vabasid vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades”.
- (158) Seega osutatakse 16. juuli 1980. aasta seaduses ja selle rakendusmäärustes sellele, et riigiasutuste võlgade sissenõudmise puhul on pädev instants riik. Peale selle antakse seadusega riigile olulised eesõigused: ametikohustustest lähtuva makse tegemine ja piisavate vahendite loomine.
- (159) Prantsusmaa ametiasutused ei nõustu väitega, mille kohaselt võiksid osutatud vahenditeks olla riigi ressursid. Nagu liikmesriigi märkusi käsitlevas osas osutatud,⁽⁷⁸⁾ on Prantsusmaa ametiasutused seega seisukohal, et 16. juuli 1980. aasta seadusega antakse järelevalveasutusele ainult asendamise õigus. Sellel alusel võiks järelevalveasutus kasutada ainult neid pädevusi, mis ei hõlma riigieelarve kasutamise võimalust. Sellise tõlgenduse toetuseks tsiteeritakse 16. juuli 1980. aasta seaduse ettevalmistustööd, doktriini artikleid ning riiginõukogu otsuseid Campoloro kohtuasjas. Prantsusmaa ametiasutused tunnistavad siiski, et 1980. aasta seadusega ei ole põhimõtteliselt keelatud riigi rahaline sekkumine kõnealuse avalik-õigusliku isiku toetuseks.
- (160) Komisjon tunnustab, et õigusaktidega ei ole selgesõnaliselt ette nähtud riigi kohustust maksta finantsraskustes riigiasutusele erakorralist toetust. See ei lükka mingil moel ümber kaudse garantii olemasolu tõendust.
- (161) Samuti tunnustab komisjon, et esmalt eraldatakse sel eesmärgil asutuse omavahendid. See ei takista tõdemast, et kui omavahendid on ammendunud, saab võlgades oleva riigiasutuse kohustusi katta ainult riigi ressurssidest⁽⁷⁹⁾. See tõdemus on kooskõlas asjaoluga, et garantiimehhanism on subsidiaarne, kus võlgniku vahendid võetakse kasutusele enne garantii andja omi.
- ii) 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega ei nähta ette likvideerimismenetlust koos kohustuste kadumisega; vara puudujääk kas kaetakse või on see ainult ajutine olukord
- (162) Järgmisena hakkab komisjon uurima Prantsusmaa ametiasutuste tõlgendust, mille kohaselt võiks 16. juuli 1980. aasta seadusega kindlaksmääratud menetluse tagajärjel teatavate võlausaldajate nõuded kaduda ilma edasikaebamisõigusega⁽⁸⁰⁾ ning nende olukord on seega samaväärne juriidilistele menetlustele alluvate ettevõtjate võlausaldajate omaga.
- (163) Komisjoni ekspert osutab⁽⁸¹⁾ asjaolule, et 16. juuli 1980. aasta seadus ja selle rakendusmäärus kalduvad näitama, et varade puudujäägi korral on valida ainult kahe võimaluse vahel: järelevalveasutus eraldab vajalikud vahendid või siis lükatakse maksmine edasi. Menetlusega seoses ei osutata kordagi sellele, et varade püsiva puudujäägi korral menetlus peatatakse.
- (164) Kui 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega on ette nähtud vara puudujäägi olukord, peetakse sellist olukorda kuni lisavahendite loomiseni üksnes ajutiseks, mis on õigusaktides ainus kavandatav lahendus. Ühelgi juhul ei nähta ette, et lisavahendite loomine oleks võimatu või et nendest omakorda ei jätku. Pärast seda vahendite loomise etappi teeb pädev asutus õigusaktide kohaselt ametikohustustest lähtuva makse. Eespool osutatud 1989. aasta ringkiri on vara puudujäägi küsimuses veelgi täpsem, rõhutades selle tingimata ajutist iseloomu, kuna sellisel juhul on vaja võlausaldajale teatada hiljem makstava summa suurus. Komisjoni eksperdi seisukoha järgi „võivad võlausaldajad õigusaktide lugemisel saada kindlust selle suhtes, et kui nende nõudeid ei rahuldada kohe, tehakse seda hiljem”.
- (165) Samuti märgib komisjoni ekspert õigesti, et Prantsuse õigusega ette nähtud menetlus on ainult nõuete sissenõudmise menetlus, välistades likvideerimismenetluse. Eraõiguslike asutuste puhul on maksejõuetus õigusaktides seostatud likvideerimisega. Seega võib maksejõuetuse risk käivitada saneerimismenetluse⁽⁸²⁾ ning likvideerimist on selgesõnaliselt käsitatud maksejõuetuse tagajärjena⁽⁸³⁾. Seevastu avalik-õiguslike isikute puhul üldiselt ning eelkõige riigiasutuste puhul jätvad seadusandja ja reguleeriv asutus maksejõuetuse olukorda varjates ning seda kuidagi likvideerimisega seostamata võlausaldajatele mulje, et nende nõuded on piiramatult tagasimakstavad, vajaduse korral kolmanda isiku, näiteks riigi poolt.

- (166) Lõpuks märgib komisjoni ekspert, et pärast menetluse algatamise otsust toimunud 2008. aasta reformi tagajärjel ei ole Prantsusmaa ametiasutused täpsustanud, et eraldatavad vahendid peavad olema riigiasutuse enda omad ning et nendega ei tohi olla seotud riigi ressursid. Ometi oleks selline täpsustus võinud võlausaldajatele olla tugevaks signaaliks ajal, kui komisjoni algatatud menetlused seostasid riigigarantii selgesõnaliselt õigusaktide puuduliku sõnastusega. Asjaolu, et seda selgitust ei esitatud, kinnitab arvamust, mille kohaselt ei soovi Prantsuse riik tunnistada, et võib vajalikud vahendid leida ise.
- (167) 27. oktoobri 2009. aasta kirjas jäävad Prantsusmaa ametiasutused seisukohale, et komisjoni eksperdi kinnitus, mille kohaselt „võivad võlausaldajad õigusaktide lugemisel saada kindlust selle suhtes, et kui nende nõudeid ei rahuldata kohe, tehakse seda hiljem”, põhineb õigusaktide erapoolikul lugemisel, millega – lisaks sellele, et tegemist on madalama taseme eeskirjadega (ringkirjadega) – ei ole kuidagi sätestatud asutuse omavahendite võimalik asendamine riigi vahenditega. Miski ei keela peatada nende riigiasutuste tegevust, kelle võlausaldajatel ei õnnestu oma laene tagasi saada. Muu hulgas leiavad Prantsusmaa ametiasutused, et riigiasutused võivad jätta oma võlad tagasi maksmata, ilma et nad peaksid seejuures automaatselt olema maksejõuetuse olukorras.
- (168) Järgmisena hakkab komisjon uurima, kas õiguslikus mõttes on võimalik olukord, mille puhul peatatakse sellise riigiasutuse tegevus, kellel on jõustunud kohtuotsusega välja mõistetud teatav rahasumma, ning mille puhul võlanõuet kunagi ei rahuldata, nagu väidavad Prantsusmaa ametiasutused. 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmete sätted panevad kohustuse riigile. Võlausaldaja jaoks kõige ebasoodsama stsenaariumi korral peab riik nende õigusaktide alusel teatama võlausaldajale hiljem makstava summa. Juhul kui asjaomane summa jääb seejärel maksmata, on võlausaldajal alati võimalus rakendada riigi vastutust (seda punkti käsitletakse käesoleva otsuse 3. jaotises). Nendel tingimustel ei jäetaks ettevõtja tegevuse peatamise teoreetilise võimaluse korral võlgu mingil juhul sisse nõudmata. Muu hulgas ei esitanud Prantsusmaa ametiasutused sellise olukorra kohta ühtegi konkreetset näidet.
- (169) Nendele elementidele tuginedes jäeldab komisjon, et:
- 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmäärustega kindlaksmääratud konkreetne menetlus on ainult võlgade sissenõudmise menetlus, millest on välja jäetud likvideerimismenetlus; selle menetluse kohaldamise tulemusel nõue ei kao, samas kui likvideerimismenetluse kohaldamise tulemusel toob vara puudujäägi tõttu ilma sanktsioonideta menetluse lõpetamise otsus võlausaldajate jaoks kaasa selle, et nad ei saa otsust edasi kaevata;
  - kuna 16. juuli 1980. aasta seaduses ja selle rakendusmäärustes nähakse ette maksekorralduse tähtja edasilükkamine ning samas ei käsitleta neis mitte ühelgi juhul maksejõuetuse võimalust, jätavad need võlausaldajatele mulje, et nende avalik-õigusliku juriidilise isiku vastu esitatud nõude rahuldamiseks on vajalikud vahendid alati olemas;
  - sellest jäeldub, et vara puudujäägi katab vajaduse korral riik, või on selline olukord ainult ajutine. Seevastu ei näe ükski likvideerimismenetlus ette võimalust, et maksejõuetu isiku võlgade eest peaks vastutama kolmas isik, välja arvatud juhul, kui tegemist on garantii andja või piiramatul vastutusega äriühinguga.
- iii) Riigi erakorraline toetus eesmärgiga võimaldada riigiasutusel oma kohustustega toime tulla on võimalik ning teatavate õigusaktidega tõepoolest ette nähtud
- (170) Selles osas märkis komisjoni ekspert järgmist:
- a) [...] (*)
- (171) Ilma et see oleks vajalik La Poste'i staatusest tuleneva garantii käsitamiseks riigiabina, sedastab komisjon, et La Poste'i omavahendid, mida likviidsusprobleemide korral kasutatakse, on piiratud. Prantsuse seadusandja on väga rangelt piiritletud nii varade võõrandamise⁽⁸⁴⁾ kui ka universaalse postiteenuse tariifide tõstmise⁽⁸⁵⁾. Võlgade tagasimaksmiseks täiendavate omavahendite leidmise probleem suurendab ebapiisavate varade korral riigi sekkumise vajadust. Esiteks, nn ühendatud anumate põhimõtte kohaselt suurendab võimatus saada vahendeid varade võõrandamise teel muude garantiimehhanismide (ettemaksed, riigi vastutuse rakendamine jne) kasutamise sagedust. Teiseks, kui seadusandja näeb ette vara kaitsmise korra, võib see toetada vaidlusi riigi mittesüüalise vastutuse üle La Poste'i võimaliku kohustuste mittetäitmise korral⁽⁸⁶⁾.

(172) Oma 27. oktoobri 2009. aasta kirjas vaidlustavad Prantsusmaa ametiasutused La Poste'i omavahendite kasutuselevõtu võimatuse

— varade võõrandamise puhul on riigil vaba voli oma äranägemise järgi hinnata, kas ta peab teatavat vara avaliku teenuse osutamiseks vajalikuks või mitte; pealegi, isegi kui riik on sellise võõrandamise vastu, ei tähenda see sugugi, et ta peab selle garantiimehhanismide kaudu hüvitama; tegelikult ei ole riik kunagi vaidlustanud varade võõrandamist 2. juuli 1990. aasta seaduse artikli 23 alusel, mis muu hulgas vananes pärast seda, kui La Poste toetas 2005. aastal peaaegu kogu oma kinnisvaraga (sealhulgas postkontoritega) üht tütaretevõtjat, kelle suhtes seda eelneva loa saamise korda ei kohaldata;

— universaalse postiteenuse tariifide tõstmise puhul märgivad Prantsusmaa ametiasutused, et ARCEP ei määra kindlaks tariife, vaid ülemmäära ainult La Poste'i sellise tegevuse jaoks, mille raames La Poste'i tariifid vabalt kujunevad (välja arvatud postmarkide hind, mille määrab ülemmäära arvestades kindlaks postiteenuste eest vastutav minister); muu hulgas võib tõdeda, et ARCEPil oleks keeruline keelduda üksuse eksisteerimise ja selle avalike teenuste osutamise tagamise eesmärgil tariife tõstmast; lõpuks, ülemmäär hõlmab ainult reguleeritud sektorit, mis annab vähem kui poole La Poste'i kontserni põhitegevustulust.

(173) Komisjon võtab teadmiseks Prantsusmaa ametiasutuste täpsustused ja teeb kaks märkust:

— Prantsusmaa ametiasutused on seisukohal, et isegi kui riik oleks võõrandamise vastu, ei tähendaks see sugugi garantii andmist. Sellegipoolest tunnustasid nad (isegi kui nad vaidlustasid selle, et La Poste võiks sellest kasu saada), et riigi esindaja peab 16. juuli 1980. aasta seadusega sätestatud menetluse täitmisel järgima avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet, ⁽⁸⁷⁾ mis võiks kaasa tuua riigi mittesiüülise vastutuse võrdsuse põhimõtte rikkumise eest avalikõiguslike koormiste kandmisel, nagu alljärgnevat tõendatakse ⁽⁸⁸⁾;

— kuivõrd La Poste'i võlausaldaja ei saa oma nõude rahuldamiseks pöörduda mõne teise La Poste'i kontserni kuuluva äriühingu poole, tuleks uurida reguleeritud sektori ja reserveeritud sektori osakaalu La Poste'i käibes ning mitte La Poste'i kontserni käibes.

Arvestades reguleerimise ulatust Prantsusmaal, ⁽⁸⁹⁾ on selge, et reguleeritav tegevus moodustab riigiettevõtja La Poste'i tegevuses ülekaaluka osa. Seega tuleb suure osa La Poste'i tegevuse tarifitseerimisel arvesse võtta ülemmäära; peale selle määratakse reserveeritud teenuste tariifid kindlaks ministri määrusega.

β) teatavaid riigieelarve eesmärke ja programme võiks kasutada selleks, et aidata riigiasutusel oma laene tagasi maksta

(174) Komisjoni ekspert osutas järgmistele programmidele:

— programm nr 823, „Ettemaksed riigist eraldiseisvatele ja avalikke teenuseid haldavatele asutustele”; selle programmi eesmärk on „võimaldada riigil teha ettemakseid mitmesugustele riigist eraldiseisvatele ja avalikke teenuseid haldavatele organitele” ⁽⁹⁰⁾. „Sellised ettemaksed on ette nähtud kiireloomuliste olukordade lahendamiseks, olgu siis tegemist avaliku tegevuse järjepidevuse tagamise või teatava meetme rakendamisega kiirendatud korras. Samuti võimaldavad need ajutiselt katta ettenägematu likviidsusvajaduse, mida hiljem hakatakse järjepidevalt katma kindlatest vahenditest. Seega võimaldavad need vältida pangapoolset või pankadevahelist rahastamist ning samal ajal riigiasutuste võla killustumise või intressikoormuse suurenemist.”

— eesmärk „Riigi rahaline toetus” hõlmab kaht programmi: „Riigi rahalise toetusega kapitalitehingud” (programm nr 731) ning „Riigi ja riigiasutuste võlakoorma likvideerimine” (programm nr 732). Viimases programmis kavandatakse meetme nr 01 raames „kapitali, omavahendite, aktsionäride ettemaksete ja nendega samaväärsete laenude suurendamist”.

(175) Nende ettemaksete jaoks on eraldatud suures summas vahendeid. Programmi nr 731 alusel on selgesõnaliselt ette nähtud 85 miljoni euro suurune reserv. Programmi nr 732 meetme nr 01 maksete assigneeringud ulatuvad 660 miljoni euron. Programmi nr 823 maksete assigneeringud ulatuvad 50 miljoni euron.

(176) La Poste'i rahaliste raskuste korral võiks riik La Poste'i abistamiseks kasutada neid programme. Ühegi dokumendiga ei ole piiratud võimalust teha ettemakseid avalikõiguslikele tööstus- ja äriasutustele, kes on seotud majandustegevusega konkurentsipõhises sektoris.

- (177) 27. oktoobri 2009. aasta kirjas täpsustavad Prantsusmaa ametiasutused, et nad ei ole kunagi vaidlustanud seda, et riigiasutused võivad muu hulgas saada riigilt ettemakseid, kuid et see ei anna neile mingit õigust kasutada riigi eelarvet; nagu komisjoni ekspert osutas, võib aktsionäride ettemaksete süsteemi puhul kasutada kõiki riigi rahalisi toetusi olenemata õiguslikust vormist, mistõttu ei ole võimalik järeldada, et see kehtib ainult avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste puhul; vastupidiselt komisjoni eksperdi väitele võetakse nende ettemaksete puhul samuti täielikult arvesse ühenduse piiranguid, kuivõrd need on seotud teadliku investori loogikaga.
- (178) Komisjon järeldab, et:
- Prantsuse õigusaktides on riigil lubatud nõustuda või isegi kutsutakse riiki nõustuma riigiasutustele likviidsusprobleemide korral abi andmisega, eelistades seda võimalust tavapärastele pangalaenuudele; juurdepääs neile vahenditele ei sõltu kuidagi riigiabi käsitlevate eeskirjade eelnevast järgimisest; selline toetus võib endast kujutada 16. juuli 1980. aasta seaduses osutatud lisavahendeid;
  - nendest õigusaktidest on teadlikud võlausaldajad, kes võivad seega põhjendatult eeldada, et järelevalveasutusel on võimalik leida nende nõuete rahuldamiseks vajalikke vahendeid;
  - siiski ei ole La Poste'il nende vahendite kasutamise õigust.
- (179) Võttes arvesse, et:
- 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega ei ole ette nähtud likvideerimismenetlust, mis kaotaks õigused ja kohustused;
  - 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega ei nähta mingil viisil ette võimalust, et vahendeid ei ole võimalik eraldada;
  - eelarvedokumentidest ilmneb, et avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasutustele võib kiireloomulise likviidsusvajaduse korral teha erakorralisi ettemakseid;
- leiab komisjon, et võimalus, et 16. juuli 1980. aasta seadusega sätestatud menetluse kohaldamise tagajärjel jääb võlausaldaja nõue rahuldumata, on ebatõenäoline.
- (180) Seevastu ei teinud komisjon kindlaks riigiasutuste otsese juurdepääsu olemasolu riigikassa arvelduskontodele, kui käsitada otsese juurdepääsuna avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse võimalust võtta ise vastu otsus vahetult kasutada riigile kuuluvaid ja tema käsutusse antavaid vahendeid, ilma et oleks vajalik riigi sekkumine.
- iv) Prantsusmaa ametiasutuste ettepanek 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmääruse selgitamiseks ei ole piisav
- (181) Kõigepealt rõhutab komisjon, et Prantsusmaa ametiasutused ei ole käesolevas jaotises analüüsitava 16. juuli 1980. aasta seadust muutnud. Seetõttu peab komisjon La Poste'ile antud garantii olemasolu uurimisel tingimata tuginema kehtivale õigusele ning mitte sellele, kas Prantsusmaa ametiasutuste ettepanekud, mida ei ole kinnitatud ning mille eesmärk on välistada igasuguse garantii olemasolu, on asjakohased või mitte. Sellest tulenevalt on käesolevas jaotises sisalduva komisjoni arutluskäigu peamine eesmärk täielikult kirjeldada komisjonis toimunud menetlust.
- (182) Eesmärgiga sätestada, et järelevalveasutuse eraldatavad vahendid võivad pärineda ainult omavalitsuse või riigiasutuse omavahenditest, tegid Prantsusmaa ametiasutused ettepaneku muuta 16. juuli 1980. aasta seaduse rakendusmäärust järgmisel viisil: „Kui märgukiri ei ole kõnealuseks tähtjaks tulemusi andnud, kirjendab riigi esindaja või järelevalveasutus asjaomase kulu raskustes oleva omavalitsuse või riigiasutuse eelarvesse. Vajaduse korral eraldab ta selle omavalitsuse või riigiasutuse eelarvest vajalikud vahendid muudeks kuludeks ettenähtud ja veel kasutamiseks vabasid vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades” (muudatused on kaldkirjas).
- (183) Komisjon osutab siiski, nagu juba menetluse algatamise otsuse punktis 58, et need õigusaktid ei välista ei praeguses redaktsioonis ega ka Prantsusmaa ametiasutuste kavandatavas muudetud redaktsioonis seda, et vahendite eraldamine võiks toimuda tulude suurendamise teel, mille on eelnevalt võimalikuks teinud toetus või kapitalisüst riigi ressurssidest.

- (184) Järgmisena hakkab komisjon uurima võlausaldaja edasi-kaebamisvõimalusi ebatähtselt juhul, kui 16. juuli 1980. aasta seadusega kindlaksmääratud menetlus ei võimalda tema nõudeid rahuldada. Eelkõige uurib komisjon riigi vastutuse rakendamise korda, et teha kindlaks, kas sellel on garantiimehhanismi tunnuseid.
- 3) riigiasutuste võlgade sissenõudmise menetluses riigi vastutuse rakendamisel on kõik garantiimehhanismi tunnused
- (185) Prantsusmaa ametiasutuste arvates ei saa riigi vastutust põhimõtteliselt rakendada, olgu see süüline või mitte⁽⁹¹⁾. Prantsusmaa ametiasutused tunnistavad siiski, et avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõude olemasolu korral ning juhul, kui riigi esindaja peab 16. juuli 1980. aasta seadusega kindlaksmääratud menetluse rakendamisel sellise nõudega arvestama, võib kohus anda korralduse maksta võlausaldajale hüvitist. Siiski ei oleks sellise võimaluse korral hüvitisel muud mõju kui see, et võlausaldaja asetataks olukorda, milles ta oleks olnud ka tavaõiguse kohaldamise korral; seega ei anta võlausaldajale ühtegi eelist.
- (186) Komisjon märgib siiski, et tavaõiguses ei saa võlausaldajad, vähemalt tagatiseta võlausaldajad, põhimõtteliselt tagasi kogu oma laenu. Peale selle ei maksa kolmandad isikud likvideerimisele mineva äriühingu võlgu, nagu kõnealusel juhul.
- (187) Samuti jäävad Prantsusmaa ametiasutused seisukohale, et ühelgi juhul ei saa riigi vastutuse rakendamise teel võlausaldajate jaoks avanenud hüvitise saamise võimalusi samastada teatavas vormis garantiiga.
- (188) Komisjon leiab siiski ja ka näitab seda alljärgnevalt, et riigi (süüline või mittesüüline) vastutuse rakendamine 16. juuli 1980. aasta seaduses osutatud avalik-õiguslike isikute võlgade sissenõudmise menetluse rakendamisel on ühenduse õiguse tähenduses võrdne garantiimehhanismiga, kuna sellega tagatakse võlausaldajatele nende nõuete tagasimaksmine, kohustades liikmesriiki seda tegema juhul, kui La Poste oma kohustusi ei täida. Pealegi tundub Euroopa Inimõiguste Kohtu praktika Campoloro kohtuasjas kehtestavat automaatset garantiid. Sel ajal, kui seda oli võimalik teha, ei piiranud Prantsusmaa ametiasutused neid vastutuse rakendamise või garantii andmise mehhanisme.
- i) Varasem kohtupraktika: Campoloro kohtuasjas kehtestatud korra eripära
- (189) Komisjoni ekspert osutab asjaolule, et kui enne Campoloro kohtuasja (mida analüüsitakse alljärgnevalt) püüdis 16. juuli 1980. aasta seadusele alluva avalik-õigusliku isiku võlausaldaja kaasata riigi vastutust selle seadusega ette nähtud eesõigusi kasutades, tegi halduskohus vahet kaht liiki kahjul. Esiteks kandis võlausaldaja kahju seoses sellega, et tema nõuet ei rahuldatud ning see kahju oli tingitud ainult võlgniku maksejõuetusest. Teisest küljest võis võlausaldaja kanda eraldi kahju seoses sellega, et ei rakendatud riigi eesõigusi (hilinemine, soovimatus, menetluse algatamisest keeldumine, menetluste osaline rakendamine jne). Kõnealust teist liiki kahju hindamisel ei võetud arvesse võlasumma suurust, vaid pigem hinnati seadusega ette nähtud eesõiguste hilisema kasutamise või nende kasutamisest keeldumise maksumust. Sellise seisukoha võttis Lyoni teise astme halduskohus Campoloro kohtuasjas⁽⁹²⁾.
- ii) Riiginõukogu 2005. aasta otsus Campoloro kohtuasjas
- (190) Komisjoni eksperdi arvates märgib riiginõukogu otsus Campoloro kohtuasjas esimest pöördepunkti seoses sellega, et üks kõnealusel otsuses esitatud hüpoteesidest ei ole enam vastutuse rakendamise juhtum, vaid toimib garantiimehhanismina.
- (191) Kõigepealt tuleb meelde tuletada riiginõukogu 18. novembri 2005. aasta otsuse nr 271898 põhjendust põllumajandusliku äriühingu Campoloro kohtuasjas:
- „Võttes arvesse, et nende sätetega soovis seadusandja anda riigi esindajale juhul, kui kohalik omavalitsus ei suuda tagada jõustunud kohtuotsuse täideviimist, ning pärast sellekohase märgukirja saatmist volituse asendada kõnealuse omavalitsuse organeid, et eraldada või luua vahendeid, mis võimaldaksid seda kohtuotsust täies ulatuses täita; et sel eesmärgil peab riigi esindaja võtma kohtuniku kontrolli all vajalikud meetmed, võttes arvesse omavalitsuse olukorda ja üldisi huve; et paljud kõnealused meetmed hõlmavad võimalust müüa omavalitsusele kuuluvat vara, juhul kui see vara ei ole vajalik kõnealuse omavalitsuse vastutuse alla kuuluva avaliku teenuse osutamise nõuetekohaseks toimimiseks; et juhul, kui prefekt ei kasuta talle seadusega antud eesõigusi või teeb seda hooletult, on kohaliku omavalitsuse võlausaldajal õigus esitada nõudeid riigi vastu järelevalve teostamisel tehtud raske eksimuse tõttu; et juhul, kui seoses kohaliku omavalitsuse olukorraga, eelkõige selle likviidusprobleemidega, või siis üldiste huvide tõttu võis prefekt õiguspäraselt keelduda teatavate meetmete võtmisest kohtuotsuse täieliku täitmise tagamiseks, võib sellest kohaliku omavalitsuse võlausaldaja jaoks tulenev kahju peale selle kaasa tuua avaliku võimu vastutuse, kui sellisel kahjul on ebatavaline ja eriline iseloom.”

- (192) Seega kehtestab riiginõukogu kahesuunalise mehhanismi.
- (193) Esiteks loob see riigi vastutuse korra, mis põhineb ainult 16. juuli 1980. aasta seaduse ja selle rakendusmeetmetega loodud eesõiguste kasutamata jätmisel. Tegemist on raske süü korral rakendatava vastutusega. Raske süü valimist võib põhjendada sooviga mitte kanda võlgades oleva omavalitsuse võlgu automaatselt riigile üle. Teadlik kommentaator⁽⁹³⁾ arvab, et „kui prefekt võtab meetmeid lisavahendite eraldamiseks ning need meetmed osutuvad omavalitsuse võlgade suurust arvestades ebapiisavaks, leiab kohus tõenäoliselt, et mingil juhul ei ole tegemist raske eksimusega”. Sellisel juhul on vastutus raske süü korral tavapärase ning see ei toimi garantiimehhanismina võlgades oleva organi maksejõuetuse korral, kuna see ei saa leevendada maksejõuetuse olukorda.
- (194) Teiseks nähakse kohtuotsuses ette kaks võimalust mittesüüalise vastutuse rakendamiseks.
- (195) Esimese võimaluse kohaselt võis „prefekt üldiste huvide tõttu õiguspäraselt keelduda teatavate meetmete võtmisest kohtuotsuse täieliku täitmise tagamiseks”. Sellisel juhul on tegemist tüüpilise üldiste huvide põhjendusel juhtimisest hoidumise juhtumiga, mille korral rakendatakse vastutust võrdsuse põhimõtte rikkumise eest avalik-õiguslike koormiste kandmisel. Võlgnik ei ole teoreetiliselt maksejõuetu, kuid riik otsustab üldiste huvide tõttu tema võimalikke vahendeid mitte amendada. Sellises olukorras ei ilmne garantiimehhanismi, kuna võlausaldajale tekitatud kahju tuleneb riigi otsusest ning mitte võlgniku maksevõime olukorrast. Sellegipoolest on asjaolud garantiimehhanismi omadega identsed.
- (196) Seevastu teine mittesüüalise vastutuse rakendamise võimalus on garantiimehhanismile lähedasem. Riiginõukogu leiab, et „juhul, kui seoses kohaliku omavalitsuse olukorraga, eelkõige selle likviidsusprobleemidega [...] võis prefekt õiguspäraselt keelduda teatavate meetmete võtmisest kohtuotsuse täieliku täitmise tagamiseks, võib sellest kohaliku omavalitsuse võlausaldaja jaoks tulenev kahju kaasa tuua avaliku võimu vastutuse, kui sellisel kahjul on ebatavaline ja eriline iseloom”. Selgub, et vastutuse rakendamise aluseks on ainuüksi võlgnikust omavalitsuse rahaline olukord. Valides mittesüüalise vastutuse rakendamise korra, hõlbustab see võlausaldaja tõendamiskohustuse täitmist, kuna ta peab lihtsalt tõendama vastutuse tekkimise alust, põhjuslikku seost ja kahju olemasolu.
- (197) Komisjoni eksperdi arvates ilmneb sellise vastutuse rakendamise korra ja garantiikorra puhul kaks sarnasust. Esiteks, vastutuse tekkimise alust ei saa objektiivselt omistada riigile, kuna tegemist on võlgnikust organi olukorraga – vastutuse rakendamise kord põhineb samal alusel kui garantiimehhanism, nimelt võlgniku maksejõuetusel. Teiseks, kahju, millele riiginõukogu ilma mis tahes muu märketa osutab, tundub olevat laenu enda tagasimaksmata jätmine, mis on ka garantii rakendamise aluseks.
- (198) Loomulikult piirab riiginõukogu riigi vastutuse rakendamise ebatavaliste ja eriliste kahjudega. Komisjoni eksperdi arvates võib ebatavalise iseloomu puhul kasutada välis-tavat meetodit. Võlg võib olla vähetähtis ning võib õigus-päraselt eeldada, et see ei põhjusta riigiasutuse (eelkõige La Poste'i) maksejõuetust. Teisalt võib võlg olla väga suur ning sellest tuleneb kahju ebatavaline iseloom. Kahju erilise iseloomu puhul võib eeldada, et neid riigiasutuste võlausaldajaid, kes on andnud suure laenu, ei ole palju. Seetõttu ei ole riiginõukogu otsusega kehtestatud piirang tegelikult piiranguks, kuivõrd võib eeldada, et see seondub ainult suurte nõuetega ning et sellisel juhul on kahju alati ebatavaliselt suur.
- (199) Muu hulgas järgib seda tõlgendust ka kõige teadlikum doktriin. Eespool osutatud P. Boni kommentaaris leitakse: „võttes arvesse ilmset ebaproportsionaalsust summa vahel, mille kohus omavalitsuselt välja mõistis, ning viimase tagasihoidlike omavahendite vahel, on prefekt käesoleval juhul tõenäoliselt kehtivaid eeldusi arvestades teatavas mõttes väljapääsmatus olukorras, kuivõrd on kahtlane, kas ta suudab eraldada piisavalt vahendeid, mis võimaldaksid omavalitsusel oma võla täies ulatuses tagasi maksta. Kindlasti nõuab erapooletuse põhimõtte, et kaks kaebuse esitanud äriühingut saaksid pärast nii paljusid aastaid hüvitist.” „See muudab riigi kõnealusest [omavalitsuse] ebapädevusest tingitud kahju puhul kohustatud kindlustusandjaks.” Komisjoni eksperdi arvates ei ole asjakohane termin mitte „kindlustusandja”, vaid pigem „kohustatud garantiandja”
- (200) C. Landais ja F. Lenica, kes olid põllumajandusliku äriühingu Campoloro kohtuotsuse lugemise ajal riiginõukogu dokumentatsiooniosakonna juhatajad, rõhutavad oma protokollides selle kohtuasja kohta⁽⁹⁴⁾ kõnealuse teise võimaluse erakordsust ning keelduvad tõlgendamist seda nii, nagu kantaks sellega kohalike omavalitsuste võlad riigile üle. Komisjoni ekspert rõhutab teisalt, et kui tõlgendamine on vaieldav, tuleb seda ette näha kohtuotsuse lugemise ajal. Kommentaari lõpp on paljastav – kommentaatorid käsitlevad erakorralist laenu või toetust. Seega võib täheldada, et need, kes keelduvad samastamast vastutuse rakendamise ja garantiimehhanismi korda, kasutavad lõpuks muid garantiimehhanismi võimalusi (toetus).

- (201) Samuti lükkab komisjoni ekspert kõrvale D. Labetoulle'i hinnangu, mis on esitatud haldusõiguses mittesüülist vastutust käsitlevas artiklis, ⁽⁹⁵⁾ mida Prantsusmaa valitsus oma märkustes tsiteerib. Autor märgib, et riiginõukogu otsustas Campoloro kohtuasjas, et prefekti õiguspärane otsus ainuüksi „võib kaasa tuua riigi vastutuse”. Sellest tulenevalt puudub tema arvates igasugune automaatsus. Komisjoni eksperdi arvates ei saa sellise tõlgendamisega nõustuda. Riiginõukogu otsuses märgitakse tõepoolest, et prefekti otsus võib kaasa tuua riigi vastutuse, „kui [...] kahjul on ebatavaline ja eriline iseloom”. Ebakindel ei ole mitte vastutuse olemasolu ja selle rakendamise põhimõte vastutuse tekkimise aluseks olevate elementide olemasolu korral, vaid see, et sellisel kahjul peavad olema teatavad iseloomulikud tunnused. Nagu eespool ilmnes, ei ole juhul, kui kahju on eriline ja ebatavaline, vastutuse rakendamiseks ühtegi takistust. Seega on vastutuse rakendamisel isegi põhimõttelisel tasandil olemas automaatsus, millel on kõik garantiimehhanismi tunnused.
- (202) Lõpuks osutab komisjoni ekspert asjaolule, et ükski Campoloro kohtuasja kommenteerija ei näe ette võimalust, et võlanõue võiks jääda maksmata.
- (203) Komisjoni ekspert järeldeb, et eespool osutatud riiginõukogu otsus Campoloro kohtuasjas kehtestas vastutuse rakendamise korra, millel on garantiimehhanismi tunnused.
- iii) Euroopa Inimõiguste Kohtu otsus Campoloro kohtuasjas
- (204) Euroopa Inimõiguste Kohus lõpetas oma 6. detsembri 2006. aasta otsusega kohtuasjas Campoloro sadama fondivalitseja ja põllumajanduslik äriühing Campoloro v. Prantsusmaa ⁽⁹⁶⁾ Campoloro kohtuasja, tehes riigi vastutavaks kõikide laenude eest, mille pidi kaebuse esitanud äriühingutele tagasi maksuma Santa-Maria-Poggio kommun. Kohtuasjast nähtub, et Prantsuse riigi vastutuse rakendamist kõnealusel juhul saab samastada kaudse garantii andmisega riigiasutuste kohustuste suhtes ning et see ei ole seotud ühegi kahjutingimusega.
- (205) Kohtu ees püüdsid Prantsusmaa ametiasutused tugineda ühest küljest sellele, et vastutuse tekkimise alust ei saa omistada riigile, ning teisest küljest sellele, et juriidilistest isikutest riigiasutustel ei ole riigigarantiid. Võib lugeda, et „[Prantsuse valitsus] leiab, et kohtuotsuste täielikku täitmist on edasi lükanud üksnes objektiivsed põhjused, mis on seotud ainuüksi sellega, et kommunil ei olnud võimalik eraldada piisavalt vahendeid”; „Seega on valitsus seisukohal, et langetatud kohtuotsuste täitmata jätmine ei tulene riigiasutuste, riigi või kommunu tahtlikust kõrvalhoidumisest. Vahendite puudumine ei ole ettekääne, vaid võlgnikust juriidilise isiku maksejõuetusest tingitud tegelikkus”; „Laenu maksmata jätmine tuleneb ainult kommunu rahalistest raskustest ning need asjaolud ei tundu teda oma kohustustest vabastavat ega kannu tema laenu üle riigile (EÜ, Batz sur Meri kommun, 25. september 1970). Riigi õiguses ei leidu ühtegi õiguslikku alust, mis võimaldaks asendada kommunu hüvitiste maksimise riigiga. Selline asendamine ei saa põhineda ka konventsiooni artikli 6 lõikel 1, kuna selline lahendus oleks vastuolus juriidilise isiku mõistega, mis eeldab sõltumatust ja eraldiseisvat vara”. Kuigi Prantsuse valitsus püüdis rõhutada eespool osutatud erinevusi vastutuse rakendamise korra ja garantiimehhanismi vahel, ei kinnitanud kohus neid argumente lõpuks.
- (206) Tõenduse täiendamiseks tuleks tsiteerida ka hagejate argumente, mis kohtus vastupidiselt kinnitust leidsid.
- „Seega ei ole riigi õigusega ette nähtud ühtegi leevendavat sätet olukorra kohta, kus kommun peatab maksete tegemise”; „Riik ei saa eirata kohtuotsuste täideviimise kohustust, viidates kohalike omavalitsuste vahendite puudumisele või autonoomiale, mida ta ei ole veel suutnud tagada, kuna kommun ei suuda oma võlgu tagasi maksta. Seetõttu heidavad hagejad ette riigi suutmatust võtta vastu positiivseid meetmeid, mis oleksid kommunil võimaldanud oma rahalisi kohustusi täita”; „Hagejad märgivad, et riiginõukogu on oma 18. novembri 2005. aasta otsuses leidnud, et seadusandja soovis anda riigi esindajale juhul, kui kohalik omavalitsus ei suuda tagada jõustunud kohtuotsuse täideviimist, volituse asendada kõnealuse omavalitsuse organeid, et eraldada või luua vahendeid, mis võimaldaksid seda kohtuotsust täies ulatuses täita. Nendest Prantsuse riigi vigadest lähtudes taotleavad hagejad artikli 6 lõike 1 rikkumise tunnistamist ning sellest tulenevat hüvitust; see ei ole kuidagi vastuolus juriidilise isiku mõistega ega ka selle sõltumatuse ja eraldiseisva varaga.”
- (207) Lõpuks tegi kohus kindlaks Euroopa inimõiguste ja põhi-vabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõike 1 rikkumise eelkõige järgmisel põhjendusel: „Seega tuleb need otsused täide viia, kuna kohus tuletab meelde, et riigiasutus ei saa kohtuotsusega nõutava võla maksimise ettekäändeks tuua vahendite puudumist (eespool osutatud Bourdovi kohtuotsuse punkt 30).”

- (208) Samuti tegi kohus kindlaks Euroopa inimõiguste ja põhi-
vabaduste kaitse konventsiooni esimese protokolli artikli
1 rikkumise: „Huvitatud isikute võimatus neid kohtuotsu-
seid täita kujutab endast esimese protokolli artikli 1
esimese lõigu esimeses lauses osutatud omandiõiguse
rikkumist. Valitsus ei ole seda rikkumist millegagi põhjen-
danud ning kohus leiab, et vahendite puudumisega ei saa
sellist tegemata jätmist õigustada (ibid).” „Kokkuvõttes
leiab kohus, et hagejatest äriühingud kandsid ja kannavad
endistviisi erilist ja äärmuslikku kahju, mis on tingitud
nende summade maksmata jätmisest, mida nad oleksid
pidanud saama eespool osutatud 10. juuli 1992. aasta
otsuste täitmise alusel. Seetõttu on rikutud esimese proto-
kolli artiklit 1.” Lõpuks tegi kohus riigile ülesandeks
kõikide võlgnikust kommuuni võlgade maksmise:
„Eespool esitatud argumente arvesse võttes leiab kohus,
et kostjaks olev riik peab tagama hagejatele või vajaduse
korral nende õigusjärglastele võlanõuete tasumise, millele
neil on õigus alates 10. juuli 1992. aasta Bastia haldus-
kohtu otsuste vastuvõtmisest (ibidem), tagades sealhulgas
käesoleva otsuse teatavaks tegemise kuupäevani kogu-
nenud intresside tasumise.”
- (209) Komisjoni ekspert jäeldab osutatud kohtupraktikast, et
riik peab katma riigiasutuste võlad.
- (210) Komisjoni arvates ilmneb sellest kolm olulist elementi:
- vastutus toimib kaudse garantiina. Ühest küljest on
Prantsuse riik kohustatud tasuma kogu võla ning
mingil viisil ei ole eristatud võlgnikust kohaliku
omavalitsuse maksejõuetusest ja riigile omistatavatest
võimalikest vigadest tuleneda võivad summad. Kasu-
tatud sõnastus väärrib esiletõstmist, kuna kohus ei
maini riigi võimalikku vastutust, vaid leiab, et riik
peab tasumise „tagama”. Selline sõnastus seondub
rohkem garantii kui vastutusega. Peale selle ei püüa
kohus mingil moel vastutuse tekkimise alust riigile
omistada ning piirdub ainult võlgniku maksejõuetu-
suga. Lõpuks, kohus kannab kogu süüdimõistetud
kommuunide võla üle riigile. Need elemendid
kalduvad näitama, et kõnealune vastutuse raken-
damise kord toimib tegelikkuses garantiimehhanismina.
Sellegipoolest märgitakse, et hagejad peavad kõige-
pealt saama nende võlanõuet tunnustava kohtuotsuse.
Muu hulgas on see garantii kaudne, kuna see ei
sisaldu üheski dokumendis. See tõendab, et riigi
õiguse kohast õiguslikku mehhanismi võib tõlgenda
kaudse garantiina;
  - vastutus hõlmab nende riigiasutuste võlgasid, kes
siiski on juriidilised isikud. Juriidilise isiku ja isikliku
vara olemasolule osutas selgesõnaliselt Prantsuse
valitsus, vaidlustades Prantsuse riigi vastutuse raken-
damist. Kohus lükkas selle väite tagasi;
  - riigigarantii kohaldamisala laieneb riigiasutustele.
Seega on garantii tihedalt seotud võlgniku avalik-
õigusliku staatusega.
- (211) Tuleb meelde tuletada, et Euroopa Inimõiguste Kohtu
otsus Campoloro kohtuasjas ei ole eraldiseisev ning järgib
väga levinud kohtupraktikat. Nii otsustas Euroopa
Inimõiguste Kohus oma 13. mai 1980. aasta otsuses
kohtuasjas Artico v. Itaalia,⁽⁹⁷⁾ et kui kohustuste mitte-
täitmine on omistatav muule isikule kui riigile, peab asja-
omane riik, kes on artikli 6 lõikega 1 ette nähtud tagatise
andja, käituma viisil, mis tagab hagejale selle artikliga
antud õiguse tegeliku kasutamise. Ka 19. märtsi 1997.
aasta otsuses nr 59498/00 kohtuasjas Bourdov v.
Venemaa otsustas kohus, et „riigiasutus ei saa oma
võlgade maksmata jätmisel tuua ettekäändeks vahendite
puudumist”.
- iv) Prantsusmaa ametiasutuste märkuste läbivaatamine
- a) Kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste erinevust
käsitlev märkus
- (212) Prantsusmaa ametiasutuste arvates⁽⁹⁸⁾ ei ole komisjoni
eksperdi tõestus mingil moel kokkuvõttev ning piirdub
Campoloro kohtuotsuse eri tõlgenduste vastandamisega;
eelkõige ei ole selles eristatud riigiasutusi ja kohalikke
omavalitsusi, kuigi see on teatava võlanõude võimaliku
rahuldumata jäämise küsimuses keskse tähtsusega. Sellega
seoses kordavad Prantsusmaa ametiasutused oma
eksperdi seisukohta. Kõnealune ekspert seab kahtluse
alla eelduse, mis toetab Campoloro kohtupraktikale tugi-
nevat komisjoni arutluskäiku – komisjoni arutluskäik
põhineb kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste samasta-
misel, kes mõlemad on riigist eraldiseisvad avalik-õigus-
likud juriidilised isikud. Neil kahte liiki üksustel ei ole
ühesugune põhiseaduslik staatus. Kohalike omavalitsuste
olemasolu on põhiseaduslik nõue ning riik on kohus-
tatud tagama nende allesjäämise. Avalik-õiguslikel
tööstus- ja äriasutustel ei ole samasugust põhiseaduslikku
staatust ja need võivad kaduda. Seega ei saa kohalike
omavalitsuste kohustuste mittetäitmist käsitlevat Campo-
loro kohtupraktikat kasutada riigiasutuste puhul.

- (213) Komisjon uurib järgmisena, kas põhiseadusest tulenev erinevus kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste vahel võib seada kahtluse alla järeldused, mille komisjoni ekspert tegi lähtuvalt Euroopa Inimõiguste Kohtu ja riiginõukogu otsustest Campoloro kohtuasjas.
- (214) Komisjon sedastab, et Euroopa Inimõiguste Kohtu otsus ei põhine mitte asjaomase kohaliku omavalitsuse säilitamise vajadusel, vaid võlausaldaja õiguste, nimelt asja õiglase arutamise õiguse (Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni artikli 6 lõige 1) ja omandiõiguse (esimese protokollil artikkel 1) kaitsmisel – võlausaldaja õigusi on rikutud sarnasel viisil, sõltumata sellest, kas võlgnik on riigiasutus või kohalik omavalitsus.
- (215) Riiginõukogu otsuse puhul tuleb teha vahet eraldiseisvatel vastutuse rakendamise kordadel:
- raske süü korral rakenduva vastutuse kord põhineb asjaolul, et riik jätab kasutamata talle 16. juuli 1980. aasta seadusega antud eesõigused – seega ei sõltu see sellest, kas võlgnik on kohalik omavalitsus või riigiasutus;
  - mittesüüalise vastutuse rakendamise kord põhineb kahel eeldusel:
    - a) esimese eelduse korral keeldub prefekt võtmast teatavaid meetmeid üldiste huvide tõttu – tegemist võib olla vajadusega säilitada kohalik omavalitsus või ka tagada avaliku teenuse osutamine. Prantsusmaa ametiasutuste ekspert rõhutab, et järjepidevuse nõue on seotud ainult teenuse osutamise, mitte aga seda haldava asutusega. Ometi võib avaliku teenuse osutamise järjepidevuse säilitamine lühiajalises perspektiivis, kuni avaliku teenuse osutamine kantakse üle asutusele, kes selle tagada suudab, tähendada prefekti jaoks teatavate meetmete võtmist, näiteks avaliku teenuse osutamiseks vajaliku vara säilitamist või vahendite suurendamist nõude tasumiseks. Muu hulgas tunnustavad Prantsusmaa ametiasutused, et riigi esindaja peab 16. juuli 1980. aasta seadusega kehtestatud menetluse täitmisel järgima avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõuet;
    - b) teise eelduse kohaselt võib mittesüüalise vastutuse rakendamise korda kasutada järgmisel juhul: „kui seoses kohaliku omavalitsuse olukorraga, eelkõige selle likviidsusprobleemidega [...] võis prefekt õiguspäraselt keelduda teatavate meetmete võtmisest kohtuotsuse täieliku täitmise tagamiseks, võib sellest kohaliku omavalitsuse võlausaldaja jaoks tulenev kahju kaasa tuua avaliku võimu vastutuse, kui sellisel kahjul on ebatavaline ja eriline iseloom”. Nagu eespool osutatud, on vastutuse tekkimise ainsaks aluseks võlgnikust asutuse finantsolukord. Seega võib tegemist olla nii riigiasutuse kui ka kohaliku omavalitsusega.
- (216) Kokkuvõtteks leiab komisjon, et põhiseadusest tulenev erinevus kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste vahel ei lükka ümber komisjoni eksperdi Campoloro kohtupraktika põhjal tehtud järeldusi. Samuti märgib komisjon, et Prantsusmaa ametiasutused püüavad oma väidetega vaidlustada Campoloro kohtuasja asjakohasust käesoleval juhul, mis ei ole seotud kohaliku omavalitsusega, kuigi just nemad oma seisukoha kinnitamiseks sellele esimesena osutasid.
- β) Märkused aluse puudumise kohta riigi vastutuse rakendamiseks
- (217) Samuti on Prantsusmaa ametiasutustel raske mõista, millisel alusel võiks rakendada riigi mittesüüalist vastutust riigiasutuse kohustuste mittetäitmise korral, kuna riigi vastutust võib selles raamistikus rakendada ainult juhul, kui talle omistatav süü (sealhulgas tegevusest hoidumine) oli kahju otseseks põhjuseks, millega käesoleval juhul tegemist ei ole.
- (218) Komisjon sedastab siiski, et riiginõukogu ja Euroopa Inimõiguste Kohtu otsustes sätestatakse selgesõnaliselt, et riigi mittesüüalise vastutuse rakendamine on võimalik.
- γ) Märkused ebatavalise ja erilise kahju puudumise kohta
- (219) Lõpuks, Prantsusmaa ametiasutustel on raske mõista, miks peaks kohus käsitlema kahju „erilisena” niipea, kui see mõjutab kõiki asutuse võlausaldajaid, või „ebatavalisena” juhul, kui võlausaldajad on nõustunud andma laenu ebakindlas finantsolukorras olevale üksusele.

- (220) Komisjon märgib, et riiginõukogu kohtupraktikas piiritletakse riigi vastutuse rakendamist tõepoolest ebatavalise ja erilise kahju olemasoluga. Prantsusmaa ametiasutused kahtlevad, kas ebatavalise kahjuga saab tegemist olla juhul, kui võlausaldajad on nõustunud andma laenu ebakindlas finantsolukorras olevale üksusele. Selles osas märgib komisjon, et sellise argumendi eelduseks on garantii puudumine (ning võlausaldajate teadlikkus sellest), samas kui eespool esitatud arutluskäik tõendab vastupidist. Kui võlausaldajad oleksid garantii olemasolu suhtes kindlad, ei oleks asjaomase asutuse finantsolukord võlausaldajate jaoks nii oluline sellele asutusele laenuandmise üle otsustamisel või laenuitingimuste üle läbirääkimiste pidamisel. Muu hulgas tuleb silmas pidada, et laenuleping võis olla sõlmitud ajal, kui riigiasutus ei olnud raskustes või kui võlausaldaja ei saanud finantsraskustest mõistlikult teadlik olla. Igal juhul tuleb ebatavalise kahju mõistet käsitledes vaadata kaugemale küsimusest, kas asutus oli finantsraskustes või mitte, ning isegi küsimusest, kas asjaomast kahju kandsid kõik võlausaldajad või ainult üks. Mittesüülist haldusvastutust käsitleva kohtupraktika⁽⁹⁹⁾ kohaselt hinnatakse ebatavalise ja erilise kahju olemasolu seoses üldise huviga. Selleks et kahju oleks ebatavaline ja eriline, peab see kahju kannataja jaoks olema asjaomase üldise huviga võrreldes ebaproportsionaalselt suur. Komisjon järeldeb sellest, et kahju ebatavaline ja eriline iseloom kujutab endast kahtlemata omamoodi filtrit, mis võib takistada teatava hulga võlanõuete eest hüvitise maksmist, kuid et sellise filtri toimimise tõenäosus on seda väiksem, mida suurem on võlasumma. Lõpuks tuletab komisjon meelde, et ebatavalise ja erilise kahju olemasolu ei ole Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikas tingimuseks seatud. Seetõttu võib põhimõtteliselt iga võlausaldaja saada kohtumenetluse järel riigilt oma nõuet katva hüvitise.
- v) Riigi vastutuse ja/või riigigarantii piiramise puudumine
- (221) Komisjon rõhutab, et nagu eespool osutatud, ei takista seadusandjal miski nägemast ette (nagu teatavate äriühingute puhul), et riik on avalik-õiguslike tööstus- ja äriasiutuste võlgade eest vastutav ainult oma esialgse panuse (või abi) piires. Eelkõige ei ole seadusandjal mingit takistust seada vastutuse piirang või siis lihtsalt täpsustada, et aktsionärist riik võib avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse võlgade eest vastutada ainult sellise süü või asjaolu korral, mis ei sõltu avalik-õigusliku tööstus- ja äriasiutuse maksejõuetusest ning on konkreetset riigile omistatav ning põhjustanud konkreetse kahju. Seega on seadusandjal võimalik takistada avalik-õiguslikele tööstus- ja äriasiutustele riigigarantii andmist ning piirata riigi vastutuse rakendamist võlausaldajate kantud kahjuga. Ometi ei ole Prantsusmaa ametiasutused neid täpsustusi teinud.
- vi) Komisjoni järeldused
- (222) Komisjon järeldeb alapunktide i–v põhjal, et praegu kehtiva Prantsuse õiguse kohaselt on võlausaldajal, kelle nõuet ei ole rahuldatud 16. juuli 1980. aasta seaduses sätestatud menetluste teel, õigus saada kogu rahuldamata võlanõudele vastav summa viimse abinõuna riigi vastutuse rakendamise abil, mis on vastupidine tavaõiguse kohase likvideerimismenetluse raames toimuvale, mille puhul võlausaldaja nõuete rahuldamine on piiratud kättesaadava vara väärtusega. Riigi vastutus on käsitatav garantiina. Prantsuse õiguses ei ole seda vastutust ühegi õigusaktiga piiratud. Kõnealune vastutus on oma põhi-olemuselt seotud võlgnikust asutuse avalik-õigusliku staatusega.
- vii) Analüüs, mis käsitleb Prantsusmaa ametiasutuste ettepanekut lisada lepingutesse asjaomane klausel
- (223) Kui komisjon võtaks vastu otsuse abi puudumise kohta, oleksid Prantsusmaa ametiasutused valmis laiendama oma garantii puudumist käsitleva märke lisamise ettepanekut kõikide laenulepingute suhtes. Prantsusmaa ametiasutuste arvates võimaldaks selline laiendamine välistada igasuguse riski rakendada riigi mittesüülist vastutust üksnes La Poste'i maksejõuetuse tõttu.
- (224) Kõigepealt soovib komisjon meelde tuletada, et põhjenduses 181 esitatud märkus on ilmselgelt kohaldatav käesoleva otsuse käesoleva jaotise suhtes. Nagu on osutatud menetluse algatamise otsuses, tunnustab komisjon muu hulgas, et tegemist on meetmega, mis võib piirata sellisele lepingule allakirjutanud võlausaldajate võimalusi saavutada oma võlanõude rahuldamine kohtu poole pöördumise teel. Komisjon kahtleb siiski selle lahenduse püsivuses, kuna vastuvõetava riskiga seotud erand on kohtupraktikaga kehtestatud reegel, mis võib veel muutuda (kohtupraktika muutumine on seda tõenäolisem, mida rohkem riigi mittesüüliste vastutuse rakendamise korra laiendamise suunas liigutakse). Vastuseks Prantsusmaa ametiasutuste märkustele rõhutab komisjon, et eespool osutatud märkustest lähtudes ei eita komisjon kogu Prantsusmaa ametiasutuste ettepaneku mõju, vaid osutab sellest tuleneva õigusliku raamistiku ebakindlusele.

(225) Muu hulgas peab komisjon Prantsusmaa ametiasutuste ettepanekut ebapiisavaks, kuna riigigarantiid võiks käsitada igat liiki vastutuseks, sealhulgas eelkõige lepinguvälise vastutuse ja kriminaalvastutuseks, millel on sellest seisukohast ühesugused tunnused – lepinguga ei ole võimalik võlgnike jaoks eelnevalt ette näha, et riik ei ole La Poste'i võlgade eest vastutav. Üldiselt võib La Poste jääda kolmandale isikule võlgu eri õiguslike mehhanismide kaudu, mis tähendaks kohustuste mittetäitmise korral riigigarantii rakendamist. Näiteks kui La Poste peaks üle võtma mõne teise struktuuriüksuse (muu riigiasutuse), kantakse talle samas üle ka selle struktuuriüksuse õigused ja kohustused. Kui La Poste peaks seejärel selle struktuuriüksuse võlad kolmanda isiku ees tasuma, ei ole ühegi lepingu ega õigusaktiga ette nähtud, et riik ei pea vastutama võlgade eest, mida La Poste ülevõetud struktuuriüksuse võlausaldajatele tasub, kuna kellelgi ei olnud seda võimalik ette näha. Seega võib La Poste avalik-õigusliku sektori teatavate struktuuriüksuste muutmise mehhanismi (ühinemine, ülevõtmine) kaudu saada teatavad võlad kolmandate isikute ees, ilma et lepinguga oleks võimalik ette näha riigigarantii piiranguid. Sellise klausli lisamine võlausaldajatega sõlmitavatesse lepingutesse ei ole seega piisav, kuna see ei hõlma kõiki võimalusi. Selline sõnastus võib jätta kolmandate isikute nõuded algusest peale tuvastamatuteks. Piisav oleks ainult üldise ulatusega ning igas olukorras kõigi kolmandate isikute suhtes kohaldatav õigusakt, milles osutatakse, et riik ei anna La Poste'ile garantiid.

(226) Lõpuks, isegi eeldusel, et Prantsusmaa ametiasutuste ettepanekud välistavad La Poste'i võlausaldaja jaoks igasuguse võimaluse rakendada oma võlanõude rahuldamiseks riigi vastutust (eeldus, mis komisjoni arvates ei ole tõendatud), ei võimalda need ettepanekud sõnaselgelt sätestada, mis juhtuks La Poste'i maksejõuetuse korral. La Poste'i võlausaldaja, kes ei ole saavutanud oma võlanõude rahuldamist, taotledes oma üksiknõude täitmist, võib endiselt loota, et tema nõue rahuldatakse riigi rahastatava La Poste'i üldise saneerimise raames, mida käesolevas otsuses alljärgnevalt tõendatakse.

4) Isegi kui võlausaldaja nõuet ei rahuldata, võib tema õiguspärasel eksimisel võlanõude koostamisel olla õigusmõju, millest tulenevalt asjaomane nõue ikkagi rahuldatakse

(227) Seda tõendust võimaldab kinnitada näilikkuse teooria⁽¹⁰⁰⁾ kasutamine. Isegi kui järgida Prantsusmaa ametiasutuste arutluskäiku, mille komisjon ümber lükkas ning mille kohaselt ei ole La Poste'ile antud tema staatusest tulenevat piiramatut garantiid, võimaldavad eespool

analüüsitud elemendid võlausaldajatel õiguspäraselt oodata, et selline garantii on siiski olemas. Näilikkuse teooria suurendab rea tegurite kokkusattumisest tekkivat mõju.

(228) Näilikkuse teooriaga seotud peamised asjakohased tegurid:

- avalik-õiguslikele tööstus- ja äriastutustele antava riigigarantii puhul lubavad eri õigusaktid (16. juuli 1980. aasta seadus ja selle rakendusmeetmed) või ametlikud dokumendid (eelarvedokumendid) võlausaldajal uskuda, et riik võtab avalik-õiguslike tööstus- ja äriastutuste likviidsusprobleemide korral üle selle kohustused või vastutab nende täitmise eest;

- võlausaldajate usaldust sellise garantii olemasolu suhtes suurendab ka see, et pärast Campoloro kohtuasja ja komisjoni algatatud esimesi menetlusi avalik-õiguslike tööstus- ja äriastutuste staatuse kohta ei ole õiguslikku olukorda selgitatud;

- seda mõttekäiku toetab samuti selgesõnalise märke puudumine avalik-õigusliku tööstus- ja äriastutuse maksejõuetuse tagajärgede kohta;

- sellesse raamistikku sobib ka reitinguagentuuride reaktsioon, kuna kolmandad isikud omistavad võlgnikule reitingu andmisel – kas siis õigustatult või mitte – suurt tähtsust tema staatusele, millel on rahastamise küsimuses esmatähtis roll (seda tõendatakse käesoleva otsuse jaotise 4.1.2 alapunktis a).

(229) Oma eksperdi seisukohtadele tuginedes järeldab komisjon, et isegi kui Prantsusmaa ametiasutuste argumendiks toodud eelduse kohaselt oleks võlausaldaja arvamus, et riik peab tagama riigiasutuste ja eelkõige La Poste'i võlad, ekslik, oleks see ekslikkus eespool osutatud elemente silmas pidades õiguspärane ning sellel võiksid olla õiguslikud tagajärjed. Kui võlausaldajal ei õnnestu erandkorras oma nõude rahuldamist saavutada, oleks siiski tagatud see, et nõue ei saa mingil juhul kaduda.

B. La Poste'i ja/või selle kohustuste olemasolu säilitamise garantii

(230) Nagu alljärgnevalt tõendatakse, on võlausaldaja jätkuvalt kindel selles, et tema nõue ei kao, isegi kui ta ei suuda mõistliku aja jooksul ja pärast eelmises jaotises kirjeldatud menetluste kasutamist saavutada oma nõude rahuldamist. Eraõigusliku äriühingu kadumise korral võivad tema õigused ja kohustused kaduda koos sellega. Äriühingute likvideerimise menetluses ei anta mingit kindlust võlanõuete rahuldamise suhtes. Avalik-õiguslike asutuste olukord on teistsugune. Nagu eespool tõendatud, ei ole olemas ühtegi maksejõuetute riigiasutuste kadumise-likvideerimise menetlust, milles jäetaks nende võlad sisse nõudmata. Kui need asutused avaliku võimu otsusega kaovad, kalduvad praktika ja teatavad haldus-õiguse aluspõhimõtted näitama, et sel viisil kaduvate riigiasutuste õigused ja kohustused võtab alati üle teine üksus või vajaduse korral riik, ehkki see ei ole ühegi õigusaktiga selgesõnaliselt ette nähtud. Ei ole olemas avaliku võimu otsuse kohast riigiasutuse likvideerimise-kaotamise menetlust, millega kaasneks selle asutuse õiguste ja kohustuste kadumine. Seetõttu on iga võlausaldaja kindel, et võib oma võlanõude esitada mõne teise organi vastu ning et seega see nõue ei kao.

(231) See tõendus põhineb riigiasutusi mõjutava loomuliku arengu praktilisel uurimisel. Sellest komisjoni eksperdi tehtud uuringust nähtub, et riigiasutuste kohustused kantakse alati üle teisele juriidilisele isikule, kes ei saa sellest keelduda.

(232) Komisjoni ekspert eristas riigiasutuste kadumise puhul kolme põhjust: ⁽¹⁰¹⁾ 1) tegevuse lõpetamine, 2) missiooni kadumine ja 3) kõige sagedasem juhtum, missiooni ülekandmine, millega kaasneb alati ka õiguste ja kohustuste ülekandmine.

a) Tegevuse lõpetanud riigiasutused

(233) Riigiasutuste tegevuse lõpetamist tuleb harva ette. Ainsast komisjoni eksperdi leitud näitest ⁽¹⁰²⁾ ilmneb, et riigiasutuse õigused ja kohustused, eelkõige selle võlad (mis on selgesõnaliselt kindlaks määratud), kantakse üle teistele avalik-õiguslikele juriidilistele isikutele.

b) Riigiasutuste kadumine nende missiooni kadumise tõttu

(234) Riigiasutuse missiooni kadumine tähendab peaaegu alati seda, et eelnevalt on kadunud avaliku teenuse osutamise vajadus. See tähendab, et riigiasutused ei soovi enam pidada üht või teist tegevust üldist huvi pakkuvaks missiooniks, mille nad peavad saavutama või tagama. Samas on suundumuseks pigem see, et avaliku teenusena määratletakse aina rohkemaid toiminguid. Seetõttu jääb kõnealuse nähtuse ulatus väga piiratuks.

(235) Sellegipoolest tuleb arvesse võtta ka avalikku teenust mitteosutavate riigiasutuste juhtumit, kelle kadumine missiooni kadumise tõttu ei eelda avaliku teenuse osutamise vajaduse eelnevat kadumist. La Poste sellesse viimasesse kategooriasse ei kuulu. Igal juhul näitab praktika isegi sellises olukorras, et nende asutuste õigusi ja kohustusi võtavad korrapäraselt üle teised avalik-õiguslikud juriidilised isikud, kõige sagedamini riik ise, nagu nähtub paljudest dokumentidest ja näidetest, ⁽¹⁰³⁾ mille komisjoni ekspert S. Carpi-Petit uuringu ⁽¹⁰⁴⁾ põhjal kindlaks tegi.

c) Missiooni ülekandmine koos õiguste ja kohustuste ülekandmisega

(236) Missiooni ülekandmine ühelt riigiasutuselt teisele üksusele koos õiguste ja kohustuste ülekandmisega on kõige sagedasem juhtum. Avaliku teenuse osutamise järjepidevuse põhimõtte tähendab missiooniga seotud varade ning sellest tulenevalt ka õiguste ja kohustuste ülekandmist.

(237) Sellega seoses ilmneb aluspõhimõtte, et juhul kui missioon säilib, kantakse endise riigiasutuse võlad üle missiooni üle võtvale asutusele.

(238) Kõige sagedamini ⁽¹⁰⁵⁾ antakse missioon üle ühele asutusele, mis tähendab, et vara kantakse ilma jagamata tervikuna üle. Sama põhimõtte kehtib neil juhtudel, kui vara läheb üle eraõiguslikule asutusele ⁽¹⁰⁶⁾.

(239) Samuti on olemas vara jagamise võimalused, mille puhul samuti säilib riigiasutuste õiguste ja kohustuste järjepidevus.

- (240) 14. novembri 1974. aasta määrusest nr 74-947, milles käsitletakse Prantsuse tele- ja raadioringhäälingu ameti (*Office de Radiodiffusion Télévision Française*, ORTF) varade, õiguste ja kohustuste ülekandmist audiovisuaalinstiituidile, ilmneb põhimõte, mille kohaselt määratakse õigusjärglasest asutus tagaselja; artiklis 1 sätestatakse: „Prantsuse tele- ja raadioringhäälingu ameti varad, õigused ja kohustused, mida ei ole üle kantud [...] riiklikule ringhäälinguasutusele või ühele käesoleva seadusega loodud äriühingutest, võib alates 1. jaanuarist 1975 kanda peaministri otsusega üle audiovisuaalinstiituidile.”
- (241) Eespool tõendatud suundumust kinnitavad vara mitmes etapis ülekandmise võimalused ⁽¹⁰⁷⁾.
- (242) Riigiasutuse muutmisel aktsiaseltsiks on mitu võimalust:
- kadumine-sulgemine: kõige lihtsam võimalus on sulgemine, sel juhul lõpetatakse riigiasutuse tegevus;
  - kadumine-asendamine: B. Plessixi sõnastuse kohaselt ⁽¹⁰⁸⁾ on see „riigiasutuse sulgemine, millega kaasneb uue juriidilise isiku loomine, kellele usaldatakse põhikirjajärgsed ülesanded, mille eest varem vastutas tegevuse lõpetanud asutus. Teisisõnu saab uus juriidiline isik endale tegevuse lõpetanud riigiasutuse õigused ja kohustused; uus juriidiline isik hakkab täitma suletud asutuse ülesandeid”;
  - ilma sulgemiseta muutmine: ilma sulgemiseta või kaotamiseta muutmine on toiming, mis seisneb ümber kujundatava juriidilise isiku järjepidevuse korraldamises.
- (243) Seadusandja on viimastel aastatel üksusi ümber kujundanud ilma neid kaotamata. Esimeste ümberkujundamiste ja eelkõige France Télécomi puhul sulgeb seadusandja avalik-õigusliku tööstus- ja äri- ja asutuse ning seejärel kannab kõik selle varad, õigused ja kohustused üle uuele eraõiguslikust äriühingust juriidilisele isikule ⁽¹⁰⁹⁾. Järgnevate ümberkujundamiste puhul muudab seadusandja ainult õiguslikku vormi ilma uut juriidilist isikut loomata. Seega ei toimu avalik-õigusliku tööstus- ja äri- ja asutuse varade, õiguste ja kohustuste ülekandmist ega selle tegevuse lõpetamist, vaid seadusandja korraldab juriidilise järjepidevuse, nagu annab tunnistust näiteks 9. augusti 2004. aasta seadus nr 2004-803 avalik-õiguslike elektri- ja gaasiteenuste ning elektri- ja gaasisektori ettevõtjate kohta, mille artiklis 25 sätestatakse: „Muutmisega äriühinguteks Electricité de France ja Gaz de France ei kaasne ei uute juriidiliste isikute loomist ega tegevuse lõpetamist. Äriühingute Electricité de France ja Gaz de France mis tahes varad, õigused, kohustused, lepingud ja load Prantsusmaal ja väljaspool Prantsusmaad jäävad samaks, mis mõlemal riigiasutusel olid nende õigusliku vormi muutmise ajal. Selline muutmine ei luba neid varasid, õigusi, kohustusi, lepinguid ja lube mingil viisil kahtluse alla seada ning eelkõige ei ole sellel mingit mõju lepingutele, mida Electricité de France ja Gaz de France on sõlminud kolmandate isikutega [...]. Sellest muutmisest tingitud tehingud ei anna õigust mis tahes õiguste, maksude või lõivude saamiseks ⁽¹¹⁰⁾.”
- (244) Oma eksperdile tuginedes nendib komisjon, et riigiasutuste kadumise eri võimaluste analüüs võimaldab teha järgmised järeldused:
- riigiasutuste kaotamise korraldamiseks ei ole olemas üldist õiguskorda, praktikast nähtub, et õigusaktidega kantakse tegevust lõpetava asutuse õigused ja kohustused alati üle kas riigile või selle asutuse ülesandeid ülevõtvale üksusele. Komisjonile teadaolevalt ei ole ühtegi näidet õigusaktist, milles oleks sedastatud võlgade kadumine;
  - üle kantakse „õigused ja kohustused”, kusjuures „kohustused” all peetakse kindlasti silmas võlgu. Mõnes õigusaktis kasutatakse ähmasemat terminit „pärand”. Cornu õigussõnastiku kohaselt ⁽¹¹¹⁾ on pärand „kõik sama isiku varad ja kohustused (see tähendab rahaliselt hinnatavad õigused ja kohustused)”, seega hõlmab see sõnastus ka võlgu. Ainsa leitud näite puhul riigiasutuse puhtakujulisest ja lihtsast kadumisest nähakse igal juhul ette „võlgade” ülekandmine;
  - praktikas võtab isegi missiooni kadumise korral asutuse õigused ja kohustused üle teine asutus;

- kirjeldatud praktika on kooskõlas 18. juuli 2002. aasta kodifitseeriva suunisega nr 02-060-M95 ning riigi avalik-õiguslike asutuste loomise ning nende tegevuse muutmise ja lõpetamisega seotud finantskorraldust käsitlevate suunistega. Isegi kui need õigusaktid käsitlevad ainult avaliku sektori raamatupidamisarvestusega asutusi, kelle hulka La Poste ei kuulu, kinnitavad need siiski seda, mida näitab praktika, nimelt asjaolu, et likvideeritud avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutuse õigused ja kohustused lähevad üle kas riigile või selle asutuse missiooni üle võtvale juriidilisele isikule.
- (245) Komisjoni järelduse kohaselt näitab see analüüs, et sellise riigiasutuse võlausaldaja võib olla kindel, et tema nõue ei saa asutuse kaotamise ajal kaduda.
- (246) See tõendus ei oleks terviklik, kui uurimata jääks küsimus, kas sarnaselt õigusjärglusega eraõiguses on pärijal võimalus õigusjärglusest keelduda, seda eelkõige juhul, kui võlad on liiga suured. Ilmneb, et haldusõiguses on õigusjärglusest keeldumise võimalus väga piiratud.
- (247) S. Carpi-Petit⁽¹¹²⁾ nendib järgmist: „vastupidiselt tsiviil-õigusele, kus kõigil õigusjärglastel on valikuvõimalus, ei ole haldusõiguses õigusjärgluse puhul sellist valikuvõimalust üldpõhimõttena ette nähtud. See võimalus antakse ainult teatavatele õigusjärglastele sõltuvalt käsil oleva tehingu iseloomust. Seega ei ole puhtakujulisest ja lihtsast sulgemisest tingitud ülekandmistehingud vabatahtlikud. Asendamisega seotud ülekandmistehingute puhul sõltub nende valikuline iseloom pärandaja eelnevast olemasolust.” Puhtakujuliste ja lihtsate sulgemiste puhul järeldab S. Carpi-Petit oma põhjalikus uuringus, et „riigi valikuvõimaluse puudumine on kohaldatav ka haldusõiguses. See tähendab, et valikuõiguse olemasolu või puudumise puhul on kõige lihtsam võimalus kindlasti riigiasutuse sulgemine ilma missiooni kadumiseta. Sellisel juhul on õigusjärglaseks tõepoolest alati riik. Kui riik keelduks suletud riigiasutuse varasid vastu võtmast, jääksid need varad paratamatult ilma omanikuta, mis on välistatud. Muu hulgas ei ole võimalik omistada õigusjärglust teisele varale. Seega ei ole riigiasutuse puhtakujulise ja lihtsa kaotamise puhul valikuvõimalust”.
- (248) Missiooni asendamise võimaluste korral „on haldusõiguse kohases õigusjärgluses kahte liiki asendusi. Esimese võimaluse puhul luuakse selleks otstarbeks füüsilist isikut asendav juriidiline isik – pärandaja. Sellisel juhul on ta peamine õigusjärglane. Talle valikuõiguse mitteandmine tundub seetõttu loomulik”.
- (249) Komisjoni eksperdi arvates võiks vaidlustada arutluskäigu riigiasutuste puhtakujulise ja lihtsa kaotamise kohta missiooni kaotamise kaudu, väites, et kui riigil ei ole võimalik varast keelduda, ei tähenda see tingimata, et võlgadest ei oleks võimalik keelduda. Sellegipoolest tundub, et juriidiliste isikute puhul põhineb võimatus õigusjärglusest keelduda põhiliselt riigiasutuste avalik-õiguslikul staatusel ning mitte võimatusel jätta vara ilma omanikuta.
- (250) Oma eksperdile tuginedes järeldab komisjon, et praktikas kantakse riigiasutuste võlad alati üle teisele avalik-õiguslikule juriidilisele isikule, juhul kui kaob missiooni täitnud riigiasutus. Nende riigiasutuste, sealhulgas La Poste'i võlausaldajad on seetõttu veendunud, et nende veel rahuldamata nõuded ei jää sisse nõudmata.
- C. Järeldus La Poste'ile antud riigigarantii olemasolu kohta**
- (251) Tuginedes individuaalsete võlanõuete hüvitamise tagamise ja La Poste'i kohustuste olemasolu säilimise tõendamiseks esitatud andmetele, järeldab komisjon, et:
- La Poste'i võlausaldajatel ei ole eraõiguses ja avalikus õiguses tavapäraselt esilekerkivaid takistusi, mis võivad võlanõude rahuldamist takistada;
  - La Poste'i võlausaldajad võivad oma nõuete sisse nõudmiseks kasutada erimenetlusi, millega lubatakse riigil sundida võlgnikust asutust nõuet rahuldama ning mis vajaduse korral võimaldavad riigil La Poste'i vahendeid nõude tasumiseks suurendada;
  - ühelgi juhul ei anna Prantsuse õigus La Poste'i võlausaldajatele alust arvata, et La Poste võiks sattuda lõplikku maksejõuetusse;

- eelarvedokumentidest nähtub, et likviidsusprobleemide korral saaks riik asjaomastele avaliku sektori asutustele, mille hulka kuulub ka La Poste, eraldada erakorralise toetuse;
- kui eespool kirjeldatud menetlused ei võimalda võlausaldajal oma nõude rahuldamisest saavutada, võib ta kogu oma nõude sissenõudmiseks rakendada riigi vastutust;
- kui eespool osutatud meetmed peaksid langema pikema perioodi peale, on võlausaldaja kindel, et tema nõue ei kao isegi siis, kui La Poste peaks läbi tegema loomuliku muutuse, nagu näitab praktika.
252. Need eripärad on oma põhiolemuselt seotud La Poste'i riigiasutuse staatusega.
- (253) Eespool kirjeldatud menetlused tähendavad, et riik täidab viimase garantiandja rolli. Seetõttu võib õiguspäraselt järeldada, et La Poste'il on riigiasutuse staatusest tulenevalt Prantsuse riigi piiramatult garantiid.
- (254) La Poste'ile antud piiramatult riigigarantii puhul on tegemist riigi ressursside ülekandmisega garantiisid käsitleva 2008. aasta teatise⁽¹¹³⁾ punkti 2.1 tähenduses. La Poste ei maksa selle garantiid eest mingit garantiipremiat ning seega loobub riik tasust, mis garantiide andmisega tavaliselt kaasneb. Teisest küljest tuleneb garantiist riigi ressursside edaspidise võimaliku kasutamise risk, kui riik on kohustatud La Poste'i võlad tasuma⁽¹¹⁴⁾.
- (255) Lõpuks, La Poste'ile antud piiramatult riigigarantii on omistatav riigile, kuna see tuleneb La Poste'i avalik-õigusliku staatuse kombineerimisest riigi õiguse ja kahe õigusakti, nimelt 25. jaanuari 1985. aasta seaduse (praegune äriseadustik) ja 16. juuli 1980. aasta seaduse ning selle rakendusmeetmete põhimõtetega.
- 4.1.2. VALIKULISE EELISE OLEMASOLU
- (256) Garantii on riigi toetuse peamine element, tänu millele on La Poste'il soodsamad rahastamistingimused kui need, mis tal oleks juhul, kui teda oleks hinnatud ainult tema enda väärtuse põhjal (punkt a). Võttes arvesse garantiid piiramatult iseloomu, ei ole võimalik arvutada turuhinna suurust, mida La Poste peaks riigile maksma, ning seetõttu ei ole kohaldatav Prantsusmaa ametiasutuste pakutav retrotsessioonimeede (punkt b). Soodsamad rahastamistingimused, mille La Poste tänu piiramatult riigigarantiile sai, kujutavad endast valikulist eelist (punkt c).
- a) **Garantii on riigi toetuse peamine element, tänu millele on La Poste'il soodsamad rahastamistingimused kui need, mis tal oleks juhul, kui teda oleks hinnatud ainult tema enda väärtuse põhjal**
- 1) *Rahastamistingimused määratakse kindlaks eelkõige krediidireitingu põhjal*
- (257) Rahastamistingimused määratakse kindlaks eelkõige krediidireitingu⁽¹¹⁵⁾ põhjal – mida rohkem ettevõtja reiting suurenenud maksejõuetusrisiki tõttu langeb, seda suuremaks kasvab investori nõutav tasu. Seevastu väga väikese maksejõuetusriskiga ettevõtja võib laenu saada väga soodsatel tingimustel.
- 2) *Vastupidiselt Prantsusmaa ametiasutuste kinnitatule leiavad reitinguagentuurid, et garantii on La Poste'ile antud riigi toetuse peamine element, tänu millele saab La Poste kõrgema reitingu kui juhul, kui teda oleks hinnatud tema enda väärtuse põhjal*
- i) La Poste'ile antud riigi toetuse peamise elemendina mõjutab garantii La Poste'i krediidireitingut
- a) Reitinguagentuuride⁽¹¹⁶⁾ analüüs La Poste'ile antud riigigarantii olemasolu kohta
- (258) 22. novembri 2004. aasta uuringus riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele märkis Standard & Poor's, et La Poste'i õiguslik staatus, mis tagab talle ülima riigigarantii, annab La Poste'i kohustustele Prantsuse Vabariigi ülima põhiseadusliku garantiid⁽¹¹⁷⁾.
- (259) 3. aprillil 2007 kinnitas Standard & Poor's oma järeldust, mille kohaselt annab riigiasutuse staatus La Poste'ile Prantsuse riigi ülima garantiid, isegi kui see garantii ei ole otsene ega selgesõnaline, mida kajastab La Poste'i ja Prantsuse Vabariigi reitingu erinevus⁽¹¹⁸⁾.
- (260) Teine tähtis reitinguagentuur Fitch kordas 31. märtsil 2006 La Poste'ile antud reitingut AAA kinnitades, et La Poste on riigi omanduses olev kontsern, millel on Prantsuse riigi garantiid.

- (261) Sellele vaatamata langetas Fitch 17. aprillil 2008 La Poste'i reitingu tasemele AA, põhjendades oma otsust sellega, et „La Poste'i riigiasutuse staatus ei õigusta enam seda, et tema reitingud automaatselt riigi reitingute järgi määratakse”. Ehkki Fitch osutab asjaolule, et ta „ei eelda riigipoolse kaudse garantii olemasolu”, kinnitab ta siiski, et „riigil on põhiseaduslik kohustus tagada La Poste'i kohustuste täitmine”. Sellega seoses tuleb komisjon meelde, et liidu õiguse seisukohast ei ole oluline, kas riigi kohustus vastutada La Poste'i kohustuste täitmise eest tuleneb riigi õiguses garantiiks nimetatavast meetmest või lihtsalt põhiseaduslikust kohustusest. Mõlemal osutatud juhul on liidu õiguse seisukohast riigigarantii olemas (vt garantiisid käsitlevat 2008. aasta teatist, milles selgitatakse, et riigigarantiid võivad olla seotud ettevõtja õigusliku vormiga ning tähendada kahjude katmist riigi poolt) ⁽¹¹⁹⁾.
- (262) 4. septembril 2009 osutab Fitch: ⁽¹²⁰⁾ „Nagu 2008. aastal La Poste'i reitingu langetamisel tasemele AAA tasemele AA juba märgitud, ei tunnusta agentuur siiski likviidsusküsimustes La Poste'ile antud kaudse riigigarantii olemasolu. Alates 2006. aastast saab riigiabi mehhanisme kasutada ainult Euroopa konkurentsieeskirjadele vastavate likviidsusprobleemide korral; seetõttu ei õigusta La Poste'i riigiasutuse staatus enam seda, et selle reitingud automaatselt riigi omade järgi määratakse. Seega ei ole enam likviidsuskriisi korral tagatud juurdepääs riigikassa ettemaksetele, mis võib vajaduse korral tunduvalt aeglustada riigiabi andmist.” Niisiis leiab Fitch, et likviidsusega seotud garantiid ei saa enam alates 2006. aastast kasutada, kuna see ei ole kooskõlas Euroopa konkurentsieeskirjadega. See annab kinnitust selle kohta, et Fitchi arvates oli enne kõnealust kuupäeva selline garantii olemas ning seda võis kasutada. Fitch peab määravaks komisjoni 26. veebruari 2006. aasta kirja, milles komisjon teavitas Prantsusmaad oma esialgsetest järeldustest piiramatu riigigarantii olemasolu kohta ⁽¹²¹⁾. Sellegipoolest ei võta Fitch arvesse asjaolu, et komisjon oli selle kirjaga liigitanud garantii kujul antud abi olemasolevaks ning et 26. veebruari 2006. aasta kiri sisaldab üksnes esialgset ja mittesiduvat hinnangut selle garantii olemasolu kohta, mis ei takistaks vajaduse korral selle garantii rakendamist. Seega juhul, kui garantii oli olemas enne 2006. aastat, ei tühistanud komisjoni 26. veebruari 2006. aasta kiri selle olemasolu ega selle kasutamise võimalust. Seda on võimalik teha ainult siis, kui garantii tunnistab siduvate õiguslike tagajärgedega õigusaktiga kehtetuks kas Prantsuse riik või komisjon. Kokkuvõtteks, isegi kui Fitch leiab ekslikult, et komisjoni kiri põhjustab garantii tühistamise, tunnistab Fitch jätkuvalt „selle abi erakordset suurust, mida La Poste võib oma volituste alusel saada, samuti suurt tõenäosust, et seda talle vajaduse korral antakse”.
- β) Riigi toetuse peamise elemendina mõjutab garantii La Poste'i krediidireitingut
- (263) Standard & Poor'si ja Fitchi analüüside ning meetodite uuringust nähtub, et riigi toetuse peamise elemendina mõjutab garantii krediidireitingut.
- Standard & Poor'si (S & P) meetodid
- (264) Eespool osutatud uuringus riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele selgitab S & P, et ta valib postiettevõtja reitingu kindlaksmääramise meetodid sõltuvalt sellele ettevõtjale antava riigi toetuse hinnangulisest tasemest. S & P eristab postiettevõtjaid, kes saavad riigilt toetust (näiteks Prantsuse ja Itaalia postiettevõtjad), ning neid, kes riigilt toetust ei saa (näiteks Deutsche Post ja TNT). Riigilt toetust saavate postiettevõtjate kategooria puhul määrab S & P kindlaks kolm alamkategooriat:
- üksused, kelle reiting on aktsionärist riigi omaga sama – sellesse kategooriasse kuuluvad valitsusmehhanismidesse suuresti integreeritud üksused, mida tõenäoliselt ei erastata; ühtegi postiettevõtjat ei ole sellesse kategooriasse liigitatud;
- üksused, kelle reiting tuletatakse aktsionärist riigi reitingu langetamise teel (kuni kahe kategooria, st kuue astme võrra): need on üksused, kes küll sõltumatult tegutsedes on avalikul korral põhinevad institutsioonid, kes saavad märkimisväärset otsest või kaudset rahalist toetust, isegi kui selle toetuse suurus ja ajastamine on ülimalt ebakindel; ⁽¹²²⁾ La Poste oli vähemalt uuringu avaldamiseni liigitatud sellesse kategooriasse;
- üksused, kelle reiting põhineb nende enda väärtusel ning kelle reitingut tõstetakse sõltuvalt riigi toetuse suurusest. Sellesse kolmandasse kategooriasse liigitamine eeldab, et postiettevõtja saab riigilt toetust, kuid pigem seoses poliitika, reguleerimise või võimaliku sekkumisega eriolukorras, mitte aga otsese korrapärase rahalise toetusena.

- (265) Samas uuringus selgitab S & P, et toetust, mida riik postiettevõtjale annab, hinnatakse (st meetod, mida kasutatakse kõnealuse ettevõtja reitingu ning seega lõppkokkuvõttes krediidireitingu kindlaksmääramiseks) nelja teguri põhjal järgmises järjekorras: ettevõtja staatus, selle erastamise tõenäosus, selle juhtimine ja reguleerimise kord. Staatusel puhul tsiteeribki S & P just Prantsusmaa postiettevõtja juhtumit, rõhutades riigi „erakordselt suurt” toetust ning lisades samuti, et La Poste’il on Prantsuse Vabariigi lõplik põhiseaduslik garantii ⁽¹²³⁾.
- (266) Seega toob S & P La Poste’i „erakordselt suure” riigitoetuse näiteks lõpliku põhiseadusliku garantii olemasolu. Sellest erakordselt suurest toetusest jäeldab S & P, et La Poste’i reitingu võib määrata kindlaks Prantsuse Vabariigi reitingu põhjal, langetades seda kõige rohkem kolme kategooria, st kuue astme võrra. Ehkki S & P reiting La Poste’ile on pidevalt langenud, ei ole see kunagi olnud Prantsuse Vabariigi reitingust (AAA) enam kui neli astet madalam ⁽¹²⁴⁾.
- (267) Eespool kirjeldatust jäeldab komisjon, et La Poste’ile antud riigigarantii on peamine element S & P hinnangus, mille kohaselt La Poste saab riigilt „erakordselt suurt toetust”. Selle „erakordselt suure” toetuse tõttu kohaldab S & P La Poste’i suhtes *top-down* meetodit. Kui S & P kohaldaks *bottom-up* meetodit, või isegi juhul, kui ta ei suurendaks riigi toetusest tulenevalt La Poste’i reitingut üldse, nagu Deutsche Posti ja TNT puhul, oleks La Poste’i reiting tema praegusest reitingust madalam. Uuringus riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele leidis S & P, et Deutsche Posti ja TNT ärilised ja finantsnäitajad on La Poste’i omadest paremad. Ometigi on S & P uuringus osutatud Deutsche Posti ja TNT reitingud La Poste’i omast madalamad. Kui hinnata La Poste’i tema enda väärtuse põhjal, oleks tal seega madalam reiting kui see, mis tal on praegu tänu riigi „erakordselt suurele” toetusele, mille kohta S & P toob näiteks lõpliku põhiseadusliku garantii olemasolu.
- Viimased reitingud
- (268) 3. aprilli 2007. aasta hinnangus La Poste’i kohta märgib S & P muutust kapitalistruktuuris, millega kaasneb staatuse muutmine ja reitingu määramisel arvesse võetud garantii kaotamine ⁽¹²⁵⁾. S & P täpsustab, et võtab juba arvesse nende kolme teguri (kapitalistruktuur, õiguslik staatus ja garantii) võimalikku muutumist pikaajalises perspektiivis. Seni jätkab S & P *top-down* meetodi kohaldamist. Eelmises punktis tõendati, et tänu sellele meetodile võib La Poste saada ja saabki parema reitingu kui ainult enda väärtuse põhjal.
- (269) Komisjon mõonab siiski, et samas 3. aprilli 2007. aasta analüüsis rõhutab S & P, et La Poste’i reitingut ei mõjutanud komisjoni soovitus, kuna S & P leiab, et La Poste’i staatuse muutmisel ei väheneks tingimata La Poste’i reitingu aluseks olev riigi toetus, mida tõendavad valituse hiljutised otsused ⁽¹²⁶⁾. Komisjon märgib, et peale garantii võttis S & P arvesse ka muid elemente, jäeldades, et La Poste saab riigilt suurt toetust, mis õigustab *top-down* meetodi kasutamist. Need elemendid võivad tasakaalustada La Poste’i staatusele avalduvat survet, mille tõttu S & P eeldab pikaajalises perspektiivis staatuse muutmist ja garantii kaotamist. S & P käsitleb garantiid siiski riigi toetuse peamise elemendina, mis mõjutab reitingu andmist.
- (270) 21. jaanuari 2009. aasta hinnangus, mis esitati pärast Prantsuse Vabariigi presidendi 18. detsembril 2008 tehtud avaldust seaduseelnõu kohta, millega muudetakse La Poste aktsiaseltsiks, langetas S & P La Poste’i reitingut negatiivse väljavaatega tasemele A+. Negatiivset väljavaadet põhjendati õigusliku staatuse ja ettevõtja omandistruktuuri tõenäolise muutumisega järgneva kahe aasta jooksul ⁽¹²⁷⁾. S & P sõnul võiksid need algatused piirata riigi võimalusi anda kõnealusele ettevõtjale vajaduse korral erakorralist abi. Staatust, millega garantii on seotud, nimetatakse taas kord märgiks riigilt La Poste’ile antud suurest toetusest.
- Fitchi reitingud
- (271) Fitch põhjendas kuni 17. aprillini 2008 La Poste’ile antud reitingut AAA sellega, et La Poste on riigi omanduses olev kontsern, millel on Prantsuse riigi garantii.
- (272) 4. oktoobril 2006, kui komisjon soovitas Prantsusmaal tühistada La Poste’ile kui avalik-õiguslikule juriidilisele isikule antud piiramatut garantii, langetas reitinguagentuur Fitch La Poste’i reitingut (stabiilse väljavaatega tasemelt AAA negatiivse väljavaatega tasemele AAA), leides, et „Euroopa Komisjoni soovitus tuleb tõlgendada esimese käega katsutava määrgina La Poste’i õiguslikule staatusele ja seega selle reitingutele avalduvast survest”. Reitingu langetamine ning Fitchi põhjendus selle kohta näitavad ühelt poolt La Poste’i staatuse ja garantii ning teiselt poolt Fitchilt saadud reitingu seost.

- (273) 17. aprillil 2008 langetas Fitch reitingu tasemele AA. Fitch jätkab siiski *top-down* meetodi kohaldamist, põhjendades seda asjaoluga, et La Poste kuulub avalikku sektorisse. Nagu eespool osutatud, tugines Fitch oma otsuses sellele, et „La Poste'i riigiasutuse staatus ei õigusta enam seda, et tema reitingud automaatselt riigi reitingute järgi määratakse”. Fitch selgitab, et La Poste'i reitingud põhinevad nüüdsest emattevõtja, käesoleval juhul riigi, ning tema tütarettevõtja, La Poste'i, vahelisel toetussuhtel. Praegu kasutab Fitch samuti *top-down* meetodit: La Poste'i reiting ei ole küll enam sama mis riigil, kuid arvestades La Poste'ile antud suurt riigi toetust, mille peamiseks elemendiks on põhiseaduslik kohustus tagada La Poste'i kohustuste täitmine, tuletatakse La Poste'i reiting riigi reitingust ega tugineta seejuures ainuüksi ettevõtja majanduslikule olukorrale. Seda lähenemisi ja reitingut kinnitas 4. septembril 2009 antud hinnang.
- Järeldus
- (274) Eelnevate analüüside põhjal järeldab komisjon, et S & P ja vähemalt 2008. aastani ka Fitchi arvates oli La Poste'i lõplik põhiseaduslik riigigarantii talle antud riigi toetuse põhiliseks elemendiks. Selle riigi toetuse tõttu kohaldasid reitinguagentuurid *top-down* meetodit, mis andis La Poste'ile kõrgema reitingu kui see, mille ta oleks saanud ainult enda väärtuse põhjal. Seega leiab komisjon, et garantii on või oli La Poste'ile reitingute andmisel peamiseks elemendiks, isegi kui see ei ole ainus element. Pidades silmas, et Fitch ja S & P on tähtsad reitinguagentuurid ning et turg võtab nende antud reitinguid arvesse asjaomasele ettevõtjale laenude andmise üle otsustamisel, võib nende agentuuride (kas ühe või teise või mõlema) antud reiting, mis on kõrgem reitingust, mis oleks antud garantii puudumise korral, anda La Poste'ile eelise, mida ta ei oleks tavapärastel turutingimustel saanud.
- ii) Prantsusmaa ametiasutuste argumentide ümberlükkamine
- a) Kaudse garantii olemasolu põhitunnused 1980. aasta seaduse sätetele alluvatele üksustele reitingute andmisel ei ole vastuolus tõdemusega, mille kohaselt on nende reiting madalam riigi reitingust
- (275) Prantsusmaa ametiasutused vaidlustavad 16. juuli 1980. aasta seaduse sätete majandusliku mõju, väites, et kui agentuurid oleksid tõlgendanud kõnealuse seaduse sätteid selliselt, et nendega luuakse asjaomaste juriidiliste isikute võlausaldajate kasuks riigigarantiiga samastatav mehhanism, oleks keeruline mõista, kuidas kohalike omavalitsuste reiting võiks olla BBB+ või AA-. Muu hulgas on Prantsusmaa ametiasutustel keeruline mõista, kuidas saaks La Poste'il riigigarantii olemasolu korral olla riigi reitingust madalam reiting⁽¹²⁸⁾.
- (276) Sellega seoses osutab komisjon S & P 22. novembri 2004. aasta analüüsile riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele ning 14. juuni 2006. aasta analüüsile riigiga seotud üksustele reitingute andmise kohta,⁽¹²⁹⁾ samuti La Poste'i käsitlevale 2007. aasta uuringule. Nende analüüsides kohaselt tuleneb riigilt suurt toetust saava ettevõtja reiting riigile antud reitingust, mida võib siiski langetada kahe kategooria (ehk kuue astme) võrra, pidades silmas seda, et asjaomase ettevõtja ja riigi finantsuhted võivad pikas või keskpikas perspektiivis muutuda⁽¹³⁰⁾. Seetõttu võib La Poste'i riigi reitingust madalamat reitingut selgitada asjaoluga, et S & P eelduste kohaselt peaks riigi toetus järgmistel aastatel vähenema, mis on selgeks tõenduseks sellest, et riigi toetus, mille üheks peamiseks elemendiks on garantii, võimaldab La Poste'il saada kõrgema reitingu kui see, mille ta oleks saanud vastasel juhul.
- (277) S & P lisab, et 1991. aastal sai La Poste'ist autonoomne avalik-õiguslik üksus, millel on riigiasutuse staatus, mis andis talle tema kohustuste täitmisel riigi lõpliku, kuid mitte kohese ja selgesõnalise garantii, nagu näitab ka La Poste'i ja Prantsuse Vabariigi reitingu erinevus⁽¹³¹⁾. Seega, ehkki S & P alandab La Poste'i reitingut riigi reitinguga võrreldes, on S & P kindel, et La Poste'il on tema riigiasutuse staatusest tulenev kaudne riigigarantii ning et see mõjutab otseselt reitingu kindlaksmääramisel kasutatavat meetodit.
- (278) Eespool osutatud põhjendused selgitavad, miks otsustas S & P anda La Poste'ile riigi reitingust erineva reitingu. Komisjon ei pea siiski võtma seisukohta riigi reitingu ja kohalike omavalitsuste reitingute erinevust selgitavate põhjenduste analüüsi kohta, arvestades, et seda küsimust käesolevas uuringus ei käsitleta.
- β) Prantsusmaa ametiasutuste järeldus on ekslik, kuna nad ei võta arvesse, et „kõik muud asjaolud on samad”
- (279) Prantsusmaa ametiasutuste sõnul ei põhine reitinguagentuuride analüüs mitte õiguslikul analüüsil, vaid subjektiivsel hinnangul selle kohta, milline oleks riigi toetus juhul, kui La Poste satuks raskustesse. Selle väite kinnituseks osutavad Prantsusmaa ametiasutused S & P 3. aprilli 2007. aasta analüüsile. Nagu eespool täpsustatud, märgib S & P seal, et pärast seda, kui komisjon tegi teatavaks oma kirja, milles soovitas garantii andmise lõpetada, La Poste'i reiting ei muutunud, kuna S & P arvates ei pea La Poste'i staatuse muutumine tingimata tähendama, et väheneb La Poste'i reitingu aluseks olev suur toetus riigilt, mida valitsuse hiljutised otsused veel kord kinnitasid⁽¹³²⁾.

- (280) Komisjon tunnistas, et riigilt saadud suure toetuse olemasolu üle otsustades, mis õigustab *top-down* meetodi kasutamist, võttis S & P peale garantii arvesse ka muid elemente. Käesoleval juhul on valitsuse hiljutised otsused, eelkõige otsused ametnike pensionide rahastamise, La Poste'ile reserveeritud teenuste osutamise tagamise, säästuarve *livret A* avamise õiguse säilitamise ja postitariifide tõstmise küsimuses (mis muu hulgas on ka avaliku võimu teostamine, kui mitte tervenisti riigiabi), suutnud tasakaalustada komisjoni soovituskirja mõju. See ei tähenda, et reitinguagentuurid ei võta arvesse komisjoni soovituskirja ja täpsemalt La Poste'i staatuse muutmisele ning seega La Poste'ile antud garantiile avaldatavat survet. Loomulikult võetakse seda survet arvesse ja analüüsitakse kui La Poste'ile antud võimalikku riigi toetust nõrgendavat tegurit, mistõttu mõjutab see reitingut. Muu hulgas oli see põhjuseks, miks 4. oktoobril 2006, kui komisjon soovitas Prantsusmaal lõpetada La Poste'ile kui avalik-õiguslikule juriidilisele isikule piiramatut garantiid andmist, langetas reitinguagentuur Fitch selle reitingut (stabiilse väljavaatega tasemelt AAA negatiivse väljavaatega tasemele AAA), põhjendades seda sellega, et „Euroopa Komisjoni soovitus tuleb tõlgendada esimese käegakatsutava määrgina La Poste'i õiguslikule staatusele ja seega selle reitingutele avalduvast survest”, mis kinnitab seda, et õiguslik staatus on võtmetähtsusega.
- (281) Selleks et tõendada vajadust võtta arvesse seda, et kõik muud asjaolud on samad, tuleb komisjon meelde, et samas 2007. aasta teatise täpsustas S & P ka seda, et La Poste'i omandistruktuuri muutumise (ja seega garantii kaotamise) korral muutuks ka reitingu kindlaksmääramisel kohaldatav meetod, kuid et see ei tähendaks tingimata La Poste'i reitingu muutumist, arvestades La Poste'i olukorra eeldatavat paranemist järgmistel aastatel⁽¹³³⁾. See tundub kinnitavat seda, et kõnealuse staatuse puudumise korral peaks La Poste'i sama reitingu säilimiseks paranema ettevõtja olukord. Eeldades, et La Poste'i olukord jääb samaks, peaks La Poste'ile antud riigi toetuse vähenemine seevastu langetama tema reitingut⁽¹³⁴⁾.
- y) Prantsusmaa ametiasutuste argumentid, millega püütakse tõendada, et La Poste'i staatus ja sellest tulenev garantii ei ole ainsad elemendid, mida reitinguagentuurid arvesse võtavad, ei lükka mingil moel ümber komisjoni tõestust
- (282) Enamik Prantsusmaa ametiasutuste märkustest, millega püütakse tõendada, et „garantii ei mõjuta La Poste'i reitingut”,⁽¹³⁵⁾ näitavad üksnes seda, et garantii ei ole ainsaks teguriks, mida reitinguagentuurid arvesse võtavad. Selle väitega on komisjon nõus, kuid see ei lükka mingil viisil ümber tõdemust, et reitinguagentuurid võtavad postiettevõtjate reitingute kindlaksmääramisel arvesse garantii olemasolu. Muu hulgas ei ole Prantsusmaa ametiasutuste arutluskäigus arvestatud sellega, et kõik muud asjaolud on samad.
- Prantsusmaa ametiasutuste argumentid, mis tuginevad agentuuride doktriinile postiettevõtjate reitingute määramise kohta
- (283) Prantsusmaa ametiasutused uurivad reitinguagentuuride kasutatavat meetodit lähtuvalt S & P teatisest riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele⁽¹³⁶⁾. Nad rõhutavad, et S & P kirjeldatavas liigituses vastab 1. kategooriasse kuulumine laialtlevivatele kriteeriumidele, kuid et see ei osuta asjaomase reitinguga ettevõtja staatusele. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad sellest, et staatus ei kujuta endast reitinguagentuuride jaoks olulist analüüsielementi.
- (284) Komisjon vaidlustab selle analüüsi ja osutab tõigale, et S & P määratleb ettevõtjate staatust selgesõnaliselt ühe võtmelemendina, mille alusel hinnata riigi toetuse osatähtsust (vt põhjendused 264–267 S & P meetodite kohta).
- (285) Muu hulgas rõhutavad Prantsusmaa ametiasutused, et S & P liigitas La Poste'iga samasse kategooriasse Itaalia postiettevõtja, ehkki selle eraõiguslik staatus ja finantsnäitajad ei õigusta sellesse kategooriasse liigitamist⁽¹³⁷⁾.
- (286) Tõdemus, mille kohaselt reitinguagentuur võib eraõiguslikku postiettevõtjat, käesoleval juhul Poste Italianet, käsitada ettevõtjana, kes saab riigilt suurt toetust, ning liigitada see La Poste'iga samasse kategooriasse, ei lükka mingil moel ümber komisjoni tõendust, mille eesmärk on näidata, et reitinguagentuurid võtavad arvesse La Poste'i staatusest tulenevat garantiid olemasolu. Komisjon tunnistas, et selliseid postiiüksusi nagu Poste Italiane võib ka ilma garantiid olemasoluta liigitada La Poste'iga samasse kategooriasse, kui on teisi elemente, mis annavad tunnustust riigilt saadava suure toetuse olemasolust. Selleks et tõendada, et garantiid ei ole reitingule mingit mõju, oleks tulnud tõendada, et Poste Italiane ja La Poste olid rangelt võrreldavas olukorras nende eri elementide seisukohalt, mida reitinguagentuurid riigi toetuse hindamisel arvesse võtavad, ning et ainus kahe ettevõtja erinevus on La Poste'ile antud garantii. Teisisõnu, selleks et võrdlusele oleks mõtet, tuleb kindlaks teha, et „kõik muud asjaolud on samad”, mida Prantsusmaa ametiasutused ei teinud.

(287) Isegi kui Prantsusmaa ametiasutused oleksid tõendanud, et peale Prantsuse postiettevõtjale antud garantii olemasolu on Poste Italiane ja La Poste rangelt võrreldavas olukorras (mida ei tõendatud), tuleb samuti märkida, et S & P hindab Itaalia riigilt ja Prantsuse riigilt oma vastavatele postiettevõtjatele antava toetuse suurust igal juhul erinevalt. S & P hinnangul on Itaalia riigi võimalik toetus Poste Italianele „suur”, samas kui Prantsuse riigi toetus La Poste'ile on „erakordselt suur” (¹³⁸). Komisjon ei välista, et selles hindamisel kasutatud eristamises tuleks näha garantii mõju, mille olemasolu tuletas S & P samas teatises meelde kohe pärast kinnitust selle kohta, et La Poste saab erakordselt suurt toetust (¹³⁹). Igal juhul ei ole vaja teha järeldusi põhjuste kohta, miks Poste Italiane oli teataval ajal La Poste'iga samasse kategooriasse liigitatud. Ühest küljest ei käsitleta neid põhjusi käesolevas menetluses. Teisest küljest ei võimalda selliste elementide rohkus, mida reitinguagentuurid oma hinnangutes arvesse võtma peavad, teha järeldusi lõpliku põhiseadusliku garantii konkreetse mõju kohta reitingule.

— Eraõigusliku sfääri reitingutele tuginevad Prantsusmaa ametiasutuste argumentid

(288) Prantsusmaa ametiasutused tuletavad meelde, et „eraõiguslikus sfääris on väga palju juhtumeid, kus tütarettevõtja reiting on seotud emaettevõtja reitinguga”. Seega ei ole selline lähenemisviis nende järelduse kohaselt avalikõigusliku staatuse eripära.

(289) Komisjon ei vaidlusta, et tütarettevõtja reiting võib olla seotud emaettevõtja reitinguga, sealhulgas eraõiguslikus sektoris ning eelkõige hinnangulise toetusmäära ulatuses, mida emaettevõtja on valmis oma tütarettevõtjale pakkuma, mis võib väljenduda emaettevõtja garantii andmise kohustuses. See argument üksnes kinnitab komisjoni arutluskäiku. See näitab tõepoolest, et riigiasutuse staatus ning sellest tulenev garantii tõendavad riigipoolset toetust, mida agentuurid La Poste'ile reitingu andmisel arvesse võtsid.

— La Poste'i reitingule tuginevad Prantsusmaa ametiasutuste argumentid

(290) Samuti rõhutavad Prantsusmaa ametiasutused, et 2005. aastal langetas S & P La Poste'i reitingu stabiilse

väljavaatega tasemele AA-, samas kui staatuse muutmist ei toimunud. Prantsusmaa ametiasutused järeldavad, et La Poste'i reiting ei ole ainuüksi selle staatuse tagajärg (¹⁴⁰). Samuti osutavad Prantsusmaa ametiasutused asjaolule, et kaks elementi, millele S & P oma 3. aprilli 2007. aasta teatises La Poste'i reitingu põhjendamiseks osutas, olid avaliku teenuse osutamise majanduslik tähtsus ja tugev toetus aktsionäritelt („*strong shareholding backing*”), mitte aga staatus (¹⁴¹).

(291) Nagu eespool osutatud, tunnustab komisjon, et garantii olemasolu ei ole ainus element, mida reitinguagentuurid arvesse võtavad, hinnates toetuse suurust, mida riik on valmis raskustesse sattunud ettevõtjale andma. Tuginedes S & P uuringule riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele, (¹⁴²) tõendas komisjon siiski, et reitinguagentuurid arvestavad La Poste'ile antud riigi toetuse peamise elemendina garantii olemasolu.

(292) Sellega seoses vaidlustab komisjon Prantsusmaa ametiasutuste analüüsi, mille kohaselt ei ole tugev toetus aktsionäritelt, millele S & P oma 3. aprilli 2007. aasta teatises osutab, seotud avalik-õigusliku staatuse ja garantiiküsimusega. Uuringust riigi toetuse mõju kohta postiettevõtjate reitingutele nähtub, et staatus ja garantii on tõepoolest peamised elemendid La Poste'ile antud riigi toetuse hindamisel.

(293) Samuti vaidlustab komisjon Prantsusmaa ametiasutuste tõlgenduse 2007. aasta aprillikuu teatisest, mille kohaselt valis S & P *top-down* meetodi ainult eelduse põhjal, et riik peaks jääma keskpikas perspektiivis täielikult La Poste'i aktsionäriks, ning sugugi mitte La Poste'i avalik-õigusliku staatuse ja sellega seotud garantii põhjal. Komisjon tuletab meelde, et „võimalikku muutust kapitalistruktuuris”, mis S & P hinnangul tooks kaasa riigiasutuse staatuse muutmise ja sellega seotud garantii kaotamise, on S & P reitingu andmisel selgesõnaliselt arvesse võtnud (¹⁴³). Seega on selge, et S & P jaoks ei ole oluline mitte üksnes kapitalistruktuuri muutumine, vaid ka sellega seonduv (avalik-õigusliku staatuse ja garantii kaotamine), kuna kapitalistruktuuri muutus on kõige suuremaks sammuks La Poste'i suurema sõltumatuse saavutamisel riigi suhtes.

3) La Poste'i tegelikud rahastamistingimused

(294) Prantsusmaa ametiasutused väidavad, et komisjoni teadaandel garantii olemasolu ja sellest tulenevalt selle peatse tühistamise kohta ei olnud La Poste'i rahastamistingimustele mingit mõju. Tõepoolest, La Poste saavutas 2006. aasta oktoobrikuus võlakirjaemissioonide ajal – kohe pärast seda, kui komisjon tegi teatavaks oma soovitusel asjakohaste meetmete kohta – 12-baaspunktilise *mid swap*'i⁽¹⁴⁴⁾ vahe 15-aastase tähtajaga võlakirja emissiooni ja 4-baaspunktilise vahe 7-aastase tähtajaga võlakirja emissiooni puhul. Eelmine, 15-aastase tähtajaga võlakirja emissioon 2004. aastal oli andnud 8-baaspunktilise *mid swap*'i vahe. Prantsusmaa ametiasutused järelavad sellest, et La Poste'i rahastamistingimused ei põhine *de jure* ega *de facto* garantii olemasolul.

(295) Komisjon ei pea põhjendatuks Prantsusmaa ametiasutuste järeladust, mille kohaselt ei olnud komisjoni teadaandel rahastamistingimustele mingit mõju, kuna vastupidiselt võib täheldada vahe muutumist 8 punktilt 12 punktile.

(296) Isegi eeldusel, et see vahe väheneb, mis käesoleval juhul nii ei ole, on komisjonil kahtlusi järeladuste suhtes, mida võiks selle põhjal teha komisjoni teadaande mõju kohta La Poste'i rahastamistingimustele, kuna investorid võtavad arvesse ka paljusid muid elemente, näiteks La Poste'i finantsstruktuuri, mis võis 2004. ja 2006. aasta vahel muutuda.

(297) Isegi kui enne ja pärast komisjoni teadaande avaldamist oleksid rahastamistingimused olnud samad või kui erinevus ei oleks olnud märkimisväärne, ei tõesta see kuidagi, et garantiil ei ole rahastamistingimustele mõju. Prantsusmaa ametiasutuste osutatud emissiooni ajal liigitati La Poste'ile antud garantii olemasolevaks abiks. Seega jäi see jõusse ja hõlmas emissioone. Kui see on asjakohane, loetakse garantii ebaseaduslikuks abiks ainult alates käesolevas otsuses selle tühistamiseks kindlaksmääratud kuupäevast.

(298) Lõpuks, kuivõrd komisjon on tõendanud, et La Poste'i staatusest tulenev garantii võib tema reitingule avalduva positiivse mõju tõttu anda talle eelise, leiab komisjon, et selle garantii varasemat konkreetset mõju ei ole vaja tõendada. Riigiabi korra ühe põhiprintsiibi kohaselt ei pea komisjon tõendama abi tegelikku mõju, kuna sellisel

juhul oleks neil liikmesriikidel, kes abist ei teata, eelised nende liikmesriikide ees, kes seda teevad⁽¹⁴⁵⁾. Piiramatust garantiist teataval liikmesriigil keelataks kõnealuse meetme kasutamine ainuüksi selle võimaliku mõju tõttu, samas kui liikmesriik, kes sellest ei teata, saaks ennast kaitsta, tõendades, et garantii ei andnud kasusaajale konkreetseid eeliseid. Nagu uute meetmete puhul, peab komisjon tuleviku mõttes hindama olemasolevate meetmete kokkusobivust Euroopa Liidu toimimise lepingu eeskirjadega ega pea tingimata tõendama, et varasemalt on meetmel olnud selle lepinguga kokkusobimatu mõju⁽¹⁴⁶⁾. Komisjon ei saakski teha korraldust võimalike eeliste tagasinõudmise kohta, mis olemasoleva abiga on juba antud. Seetõttu ei pea ka tõendama garantii konkreetset mõju rahastamistingimustele.

b) Võttes arvesse garantii piiramatut olemust, ei ole võimalik arvutada turuhinna suurust, mida La Poste peaks riigile maksma, ning seetõttu ei ole kohaldatav Prantsusmaa ametiasutuste pakutav retrotsessioonimeede

(299) Eespool esitatud argumentidele tuginedes järeladab komisjon, et La Poste'ile antud garantii on selle kestuse, suuruse ja ulatuse seisukohalt piiramatu ning et seda ei ole hüvitatud. Samuti hõlmab see nii universaalse postiteenusega hõlmatud tegevust kui ka konkurentsipõhist tegevust. Komisjon leiab, et võttes arvesse La Poste'ile antud riigigarantii piiramatut olemust ning lähtudes komisjoni otsustuspraktikast,⁽¹⁴⁷⁾ ei ole võimalik arvutada turuhinna suurust, mida La Poste peaks riigile kõnealuse piiramatul garantii eest maksma. Igasuguse garantii puhul toimub abi andmine garantii andmise hetkel. Piiramatul garantii puhul, millega võidakse piiramatul ajavahemiku jooksul katta kõiki asjaomase ettevõtja võlgu, ei ole võimalik eelnevalt kindlaks määrata selle andmise hetkel antava abi suurust ning seega arvutada asjakohast turuhinda⁽¹⁴⁸⁾. Seetõttu ei ole võimalik kohaldada Prantsusmaa ametiasutuste väljapakutud retrotsessioonimeedet.

c) Soodsamad rahastamistingimused, mille La Poste tänu piiramatule riigigarantiile sai, kujutavad endast valikulist eelist

(300) Eelis on valikuline, kuna La Poste'i konkurentidel seda ei ole – La Poste'i konkurentide suhtes kohaldatakse sanearimis- ja likvideerimismenetlusi; neil ole riigiasutuse staatusega seotud piiramatul riigigarantiid.

4.1.3. KONKURENTSI MOONUTAMINE JA MÕJU KAUBANDUSELE

- (301) Käsitleva meetme mõjul võivad väheneda La Poste'i tegevuskulud, mis annaks La Poste'ile eelise ning seega kahjustaks konkurentsi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses. Võttes arvesse, et La Poste tegutseb valdkondades (eelkõige postipakkide, adressaadita saadetiste ja kirjade jaotamine), mis ei ole talle reserveeritud ning on suuresti avatud ühendusesisele kaubandusele, võib sellistel meetmetel samuti olla ebasoodne mõju ettevõtjatele, kes arendavad või sooviksid arendada Prantsusmaal samasugust majandustegevust. Sellega seoses tuleks märkida, et Euroopa Parlamendi ja nõukogu 15. detsembri 1997. aasta direktiivi 97/67/EÜ (ühenduse postiteenuste siseturu arengut ja teenuse kvaliteedi parandamist käsitlevate ühiseeskirjade kohta) kohaldamisel direktiividega 2002/39/EÜ ja 2008/6/EÜ muudetud kujul⁽¹⁴⁹⁾ (edaspidi „postidirektiiv“) tuleks Prantsusmaal kõik postiteenused avada konkrentsile hiljemalt alates 1. jaanuarist 2011. Neil tingimustel võib La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii kahjustada konkurentsi ja mõjutada kaubandust Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

4.1.4. JÄRELDUS ABIMEETME OLEMUSE KOHTA

- (302) La Poste'ile tema riigiasutuse staatusest tulenevalt antud riigigarantii hõlmab seega riigi ressursside ülekandmist ning kahjustab või ähvardab kahjustada liikmesriikidevahelist konkurentsi ja kaubandust, andes La Poste'ile eelise. Komisjon järeldab, et garantii on riigiabi Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 tähenduses.

4.2. ABI KOKKUSOBIVUS

- (303) Pidades silmas, et kõnealune meede kuulub Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 kohaldamisalasse, tuleb uurida, kas komisjon võib seda meedet pidada siseturuga kokkusobivaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõigetega 2 ja 3 ning artikli 106 lõikega 2 ette nähtud erandite alusel.
- (304) Sellega seoses ilmneb, et La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii ei vasta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikega 2 ette nähtud erandite kohaldamise tingimustele, kuna kõnealune meede ei ole ette nähtud ühegi nende eranditega sätestatud eesmärgi täitmiseks.
- (305) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkti a kohaselt võib siseturuga kokkusobivaks pidada abi majandusarengu edendamiseks niisugustes ühenduse

piirkondades, kus elatustase on erakordselt madal või kus valitseb tõsine tööpuudus. Arvestades, et La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii on meelevaldselt rakendatud individuaalne meede, mis ei järgi ühtegi piirkondlikku eesmärki, et see on ajaliselt piiramatu, et see ei ole seotud ühegi investeeringuga ning et see ei ole kahanev, ei ole Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punkt a kohaldatav.

- (306) Seoses Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktides b ja d sätestatud eranditega ei ole kõnealune abi ette nähtud üleeuroopalist huvi pakkuva tähtsa projekti elluviimiseks või tõsise häire kõrvaldamiseks Prantsusmaa majanduses. Samuti ei ole La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii ette nähtud kultuuri edendamiseks ega kultuuripärandi säilitamiseks.
- (307) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 3 punktis c sätestatud erandiga nähakse ette, et siseturuga kokkusobivaks võib pidada abi teatud majandustegevuse või teatud majanduspiirkondade arengu soodustamiseks, kui niisugune abi ei mõjuta ebasoovitavalt kaubandustingimusi määral, mis oleks vastuolus ühiste huvidega. La Poste'ile antud piiramatu riigigarantii ei ole seotud ei investeeringu ega töökohtade loomisega ning on seetõttu tingimusteta tegevusabi. Oma otsustuspraktikast lähtudes ei saa komisjon järeldada, et sellise abi eesmärk on soodustada teatud majandustegevust või teatud majanduspiirkondade arengut.
- (308) Lõpuks, La Poste'ile antud piiramatu riigigarantiid ei saa pidada siseturuga kokkusobivaks ka Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 alusel. Selle erandiga nähakse ette, et ettevõtjad, kellele on antud üldist majandushuvi esindavate teenuste osutamine või kes on fiskaalmonopolid, alluvad aluslepingute eeskirjadele, eriti konkrentsieseskirjadele niivõrd, kui võrd nimetatud eeskirjade kohaldamine juriidiliselt ega faktiliselt ei takista nende määratud eriülesannete täitmist. Kaubanduse arengut ei tohi mõjutada määral, mis oleks vastuolus liidu huvidega.
- (309) Prantsusmaa õigusaktidega määrati La Poste'ile avaliku teenuse osutamise kohustused. Sellega alusel võib postitelevõtja saada rahalist hüvitist või kasutada teatavaid eesõigusi, mis kalduvad kõrvale üldiselt kohaldatavatest eeskirjadest. Sellised finantsmeetmed või eesõigused peavad siiski piirduma La Poste'ile avaliku teenuse osutamise kohustustega seotud lisakulude hüvitamiseks vajalikuga.

- (310) Avalike teenuste osutamise eest makstava hüvitisena antavat riigiabi käsitlevas ühenduse raamistikus määratakse kindlaks tingimused, mille täitmise korral peab komisjon sellist hüvitist siseturuga kokkusobivaks Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõike 2 alusel. Eelkõige ei tohi makstav hüvitis ületada avaliku teenuse osutamise seotud kulusid, võttes arvesse kohustuste täitmisega seotud tulusid ja mõistlikku kasumit.
- (311) Käesoleval juhul eeldaks selline analüüs La Poste'ile antud piiramatut riigigarantii turuväärtuse hindamist, et veenduda, et selle väärtus ei ületa universaalse postiteenuse osutamisega seotud puhaskulusid. Kuna tegemist on piiramatut garantiiga, ei ole sellist analüüsi võimalik teha, mis välistab Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 106 lõikega 2 ette nähtud erandi kohaldamise.
- (312) Isegi kui selline väärtuse hindamine oleks võimalik, saaks seda teha vaid universaalse postiteenuse osutamisega hõlmatud tegevuse puhul. Piiramatut riigigarantii hõlmab oma praeguses vormis aga kogu La Poste'i tegevust, sealhulgas tegevust, mis ei kuulu universaalse postiteenuse alla.
- (313) Komisjon on seisukohal, et see asjaolu mõjutab kaubanduse arengut määral, mis on vastuolus liidu huvidega.
- (314) Peale selle ei ole Prantsusmaa esitanud tõendeid meetme kokkusobivuse kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõikega 2 või 3 või artikli 106 lõikega 2, vaid piirdus ainult garantii olemasolu vaidlustamisega. Seega ei tõendanud Prantsusmaa abi kokkusobivust siseturuga, samas kui kohtupraktika põhjal on tal sellega seoses tõendamiskohustus.
- (315) Kokkuvõtteks on kõnealune meede, isegi kui seda vastavalt 1980. aasta seaduse rakendusmääruse selgitamist ja La Poste'i laenulepingutesse piirava klausli lisamist käsitlevatele Prantsusmaa ametiasutuste ettepanekutele muuta, olemasolev riigiabi määruse (EÜ) nr 659/1999 artikli 1 punkti b tähenduses ning kooskõlas komisjoni otsustuspraktikaga majandustegevusega seotud ettevõtjatele antavate piiramatute riigigarantiide vallas⁽¹⁵⁰⁾ ei vasta see Euroopa Liidu toimimise lepinguga ette nähtud erandite kohaldamise tingimustele. Seetõttu on eespool osutatud piiramatut riigigarantii siseturuga kokkusobimatu.
- 4.3. OMANDI ÕIGUSLIKU REŽIIMIGA SEOTUD ERAPOOLETUSE PÕHIMÕTE
- (316) Käesoleva järeldusega ei sea komisjon mingil viisil kahtluse alla La Poste'i kuulumist riigile ega vaidlуста ka avalik-õigusliku juriidilise isiku staatust kui sellist. Komisjon hindab lihtsalt La Poste'i jaoks sellest staatusest tuleneva garantiiga seotud probleeme Prantsuse praegu kehtivas õiguses.
- (317) Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 345 kohaselt on liit liikmesriikide omandi õigusliku režiimi suhtes neutraalne ning ükski selle lepingu säte ei takista ettevõtjate kuulumist (tervenisti või osaliselt) riigile. Samas tuleb konkurentsieeskirju kohaldada ühtsel viisil nii eraõiguslike kui ka avalik-õiguslike ettevõtjate suhtes. Kumbagi ettevõtjate kategooriat ei tohi nende eeskirjade kohaldamisel seada soodsamasse või ebasoodsamasse olukorda. Käesoleval juhul ei tulene garantii mitte omandivormist, vaid ettevõtja õiguslikust staatusest. Liikmesriigid võivad ettevõtjate õigusliku vormi vabalt valida, kuid peavad seejuures kinni pidama Euroopa Liidu toimimise lepingu konkurentsieeskirjadest. Eelkõige ei takista pelk asjaolu, et riigigarantii on automaatselt seotud konkreetse õigusliku staatusega, garantii käsitamist riigiabina Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 107 lõike 1 alusel, kui kohaldatavad tingimused on täidetud⁽¹⁵¹⁾. Seda järeldust ei mõjuta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 345. Vastupidi, konkurentsiolekorrast tähendaks erapooletuse põhimõtte riigiettevõtjatele neile eraõiguslike konkurentide ees antud mis tahes põhjendamatu eelise tagasinõudmist. Komisjon järgis samasugust lähenemiskiisi nii Saksamaa avalik-õiguslike krediitiasutuste⁽¹⁵²⁾ kui ka EDFi⁽¹⁵³⁾ juhtumil korral.
- 4.4. LA POSTE'I JA POSTITOIMINGUID KÄSITLEV SEADUSEELNÕU
- (318) 31. juuli 2009. aasta kirjaga edastasid Prantsusmaa ametiasutused komisjonile seaduseelnõu La Poste'i ja postitoimingute kohta, mille ministrite nõukogu oli vastu võtnud 29. juulil 2009 ning milles sätestatakse La Poste'i muutmise aktsiaseltsiks alates 1. jaanuarist 2010.
- (319) Seejärel võeti vastu selle seaduseelnõu muudatusettepanek, millega lükati La Poste'i aktsiaseltsiks muutmise edasi 2010. aasta märtsikuusse.
- (320) Muudetud seaduseelnõu (millega muudetakse 2. juuli 1990. aasta seadust nr 90–568 La Poste'i ja France Télécomi avaliku teenuse osutamise korra kohta) artikli 1 teises lõigus sätestatakse: „Avalik-õiguslik juriidiline isik La Poste muudetakse alates 1. märtsist 2010 aktsiaseltsiks nimega La Poste [...]”
- (321) Prantsusmaa ametiasutused täpsustasid, et La Poste'i aktsiaseltsiks muutmise tagajärjel hakatakse tema suhtes kohaldama ettevõtjate puhul saneerimise või likvideerimise küsimuses kohaldatavat tavaõigust.

(322) Komisjon nõustub, et Prantsusmaa ametiasutuste edastatud seaduseelnõuga ette nähtud La Poste'i tegelik muutmine aktsiaseltsiks tühistaks talle antud piiramatu garantii. Komisjon leiab, et postiettevõtja aktsiaseltsiks muutmine oleks asjakohane meede, mille abil lõpetada kooskõlas ühenduse õigusega La Poste'ile riigiabi andmine.

(323) Parlament peaks seaduseelnõu vastu võtma 2010. aasta jaanuaris. 4. oktoobril 2006 nõudis komisjon kooskõlas menetlusmääruse artikliga 18 piiramatu garantii andmise lõpetamist hiljemalt 31. detsembriks 2008. Võttes siiski arvesse käesolevaid asjaolusid ning seda, et arutelud Prantsusmaa ametiasutustega pikenesid 2009. aasta oktoobrini, samuti garantii andmise lõpetamist käsitlevate õigusaktide heakskiitmiseks vajaminevat aega, on komisjoni hinnangul mõistlik nõuda Prantsusmaa ametiasutustelt selle piiramatu garantii tegelikku tühistamist hiljemalt 31. märtsiks 2010,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Piiramatu garantii, mida Prantsusmaa La Poste'ile andis, on siseturuga kokkusobimatu riigiabi. Prantsusmaa tühistab selle abi hiljemalt 31. märtsiks 2010.

Artikkel 2

Komisjon leiab, et La Poste'i tegelik ümberkujundamine aktsiaseltsiks tühistab talle antud piiramatu garantii. Selle piiramatu garantii tegelik tühistamine hiljemalt 31. märtsiks 2010 on asjakohane meede, et kaotada kooskõlas liidu õigusega artiklis 1 osutatud riigiabi.

Artikkel 3

Kahe kuu jooksul pärast käesolevast otsusest teatamist edastab Prantsusmaa komisjonile käesoleva otsuse täitmiseks juba võetud ja kavandatavate meetmete üksikasjaliku kirjelduse.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud Prantsuse Vabariigile.

Brüssel, 26. jaanuar 2010

Komisjoni nimel
komisjoni liige
Neelie KROES

-
- (¹) Alates 1. detsembrist 2009 on EÜ asutamislepingu artiklitest 87 ja 88 saanud vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklid 107 ja 108. Kõnealused artiklipaarid on sisult identsed. Käesoleva otsuse puhul tuleb viiteid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklitele 107 ja 108 käsitada vajaduse korral vastavalt viidetena EÜ asutamislepingu artiklitele 87 ja 88.
- (²) ELT C 135, 3.6.2008, lk 7.
- (³) Juhtum nr 531/05, La Banque Postale'i (postipanga) loomiseks võetavad meetmed (ELT C 21, 28.1.2006, lk 2).
- (⁴) EÜT L 83, 27.3.1999, lk 1–9.
- (⁵) Arvestades, et olemasolevaks abiks liigitamist oli juba põhjendatud abi suhtes ametliku uurimismenetluse algatamist käsitleva otsuse põhjendustes 93–97 (vt joonealune märkus 2) ning et komisjonile ei esitatud selle kohta ühtegi märkust, ei hakka komisjon seda küsimust uuesti käsitlema ning piirdub üksnes kõnealuses otsuses sisalduva esialgse hinnangu kinnitamisega.
- (⁶) 17. juuli 1980. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*, lk 1799.
- (⁷) 14. mai 1981. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*.
- (⁸) Vt joonealune märkus 2.
- (⁹) 8. juuli 1990. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*.
- (¹⁰) Prantsusmaal on peale riigi ja kohalike omavalitsuste kaks põhilist avalik-õiguslike juriidiliste isikute kategooriat: riigiasutused ja avalikke huve esindavad rühmad, mis sätestati 15. juuli 1982. aasta seadusega nr 82–610. Riigiasutuste puhul on võimalik põhimõtteliselt eristada avalik-õiguslikke haldusasutusi, kes täidavad traditsioonilisi haldusülesandeid, (EPA) ning avalik-õiguslikke tööstus- ja äriasutusi (EPIC), kes tegelevad majandustegevusega.
- (¹¹) Kassatsioonikohtus järgis Douai apellatsioonikohtu 22. oktoobri 1998. aasta otsuses kehtestatud põhimõtet, mille kohaselt samastatakse La Poste'i avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutusega.
- (¹²) Majandusküsimuste komisjon märgib ühes oma 2003. aastal Prantsusmaa senatile esitatud aruandes: „Kõik teavad, et pärast 1990. aasta reformi on La Poste'i emattevõtjal avalik-õigusliku tööstus- ja äriasutusega samastatav staatus.”
- (¹³) Vt eelkõige kassatsioonikohtu 21. detsembri 1987. aasta otsus (tsiviilasjade esimene koda).
- (¹⁴) 26. jaanuari 1985. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*, lk 1097.
- (¹⁵) Pariisi teise astme halduskohtu 15. veebruari 1991. aasta otsus, JCP E1991, pan. 742; kassatsioonikohtu 6. novembri 1991. aasta otsus, JCP E1992, pan. 85, Bull. V nr 476.
- (¹⁶) Tegemist on kõnealuse määruse artikli 3 lõike 1 kolmandas lõigus osutatud tähtaegadega.
- (¹⁷) Määruse nr 2008-479 artiklis 10 sätestatakse: „kui märgukiri ei ole kõnealuseks tähtjaks tulemusi andnud, kirjendab riigi esindaja või järelevalveasutus asjaomase kulu raskustes oleva omavalitsuse või riigiasutuse eelarvesse. Vajaduse korral eraldab ta vajalikud vahendid muudeks kuludeks ettenähtud ja veel kasutamiseks vabasad vahendeid vähendades või siis tulusid suurendades. Kui piirkondlik omavalitsusüksus või riigiasutus ei ole kaheksa päeva jooksul pärast vahendite kirjendamise teatavaks tegemist nõutavat summat maksnud, teeb riigi esindaja või järelevalveasutus ühe kuu jooksul ametikohustustest lähtuva maksekorralduse.”

- (18) 20. veebruari 1990. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*.
- (19) *Avaliku sektori raamatupidamise ametlik väljaanne*. NOR: BUD R 02 00060 J.
- (20) Vt 18. juuli 2002. aasta kodifitseeriva suunise nr 02-060-M95 (avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste finants- ja raamatupidamiseeskirjade kohta) 3. peatükk, avaliku sektori raamatupidamise ametlik väljaanne.
- (21) Vt IV osa, B: „*Quelles dispositions juridiques prévoir?*” („Millised peaksid olema õigussätted?”), lk 21.
- (22) 1965. aastal loodud ERAP on avalik-õiguslik tööstus- ja äriasutus, mille tegevusala hõlmab riigi taotluse korral energeetika-, farmaatsia- ja telekommunikatsiooniettevõtjates osaluste omandamist.
- (23) Vt artikkel „*Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de eurot 10 MD de ERAP*” („Fitch annab ERAPi 10 miljardi euroga tagatud EMTNi programmile esialgse reitingu AAA”). Kättesaadav ERAPi veebisaidil aadressil: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (24) Vt artikkel „*Moody's attribue la notation Aaa au programme d'EMTN de l'ERAP portant sur 10 milliards d'euros*” („Moody's annab ERAPi 10 miljardi euro suurusele programmile reitingu AAA”). Kättesaadav ERAPi veebisaidil aadressil: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (25) Kooskõlas 2. juuli 1990. aasta seaduse nr 90-568 artikliga 15 kohaldatakse La Poste'i raamatupidamisarvestuse suhtes kaubandusettevõtetele kohaldatavaid eeskirju.
- (26) Vt artikkel „*Fitch attribue la note préliminaire AAA au programme EMTN garanti de eurot 10 MD de ERAP*” („Fitch annab ERAPi 10 miljardi euroga tagatud EMTNi programmile esialgse reitingu AAA”). Kättesaadav ERAPi veebisaidil aadressil: www.erap.fr/pdf/CP_Fitch_Ratings_fr.pdf
- (27) Vt eelkõige Prantsusmaa ametiasutuste 24. aprilli 2006. aasta, 6. detsembri 2006. aasta, 16. jaanuari 2007. aasta, 1. veebruari 2007. aasta ja 19. märtsi 2007. aasta kirjad.
- (28) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja III osa.
- (29) Riiginõukogu 1. aprilli 1938. aasta otsus äriühingu Société de l'hôtel d'Albe kohta, riiginõukogu kogumik, lk 341. Vt menetluse algatamise otsuse põhjendus 33.
- (30) Riiginõukogu 10. novembri 1999. aasta otsus Campoloro sadama fondivalitseja kohta, riiginõukogu kogumik, lk 348; riiginõukogu 18. novembri 2005. aasta otsus Campoloro sadama fondivalitseja kohta, riiginõukogu kogumik, lk 515. Vt menetluse algatamise otsuse põhjendus 34.
- (31) 2. augusti 2001. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*, lk 12480.
- (32) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta teatise IIIB osa ning 27. oktoobril 2009 edastatud märkused.
- (33) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 27. oktoobril 2009 edastatud teatis.
- (34) „*La responsabilité des AAI dotées de la personnalité juridique: coup d'arrêt à l'idée de „garantie de l'Etat”*” („Juriidilistest isikutest sõltumatute haldusasutuste vastutus: peatada riigigarantii idee”); D. Labetoulle; RJEP/CJEG nr 635, 2006. aasta oktoober.
- (35) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja IV osa.
- (36) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja punkt 78.
- (37) „*Le Préfet face à l'inexécution par une collectivité territoriale d'un jugement la condamnant pécuniairement*” („Prefekt olukorras, kus piirkondlik omavalitsusüksus ei täida kohtuotsusega ettenähtud rahalist karistust”); P. Bon, RFDA – 2006. aasta märts-aprill, lk 341. C. Landais ja F. Lenica, „*Le pouvoir de substitution du préfet en cas d'inexécution de la chose jugée par les collectivités territoriales*” („Prefekti asendusõigus, kui piirkondlik omavalitsusüksus ei täida kohtuotsust”); AJDA, 23. jaanuar 2006, lk 137.
- (38) Riiginõukogu 10. novembri 1999. aasta otsus Campoloro sadama fondivalitseja kohta, riiginõukogu kogumik, lk 348.
- (39) Riiginõukogu 18. novembri 2005. aasta otsus Campoloro sadama fondivalitseja kohta, riiginõukogu kogumik, lk 515.
- (40) Riiginõukogu 30. novembri 1923. aasta otsus, riiginõukogu kogumik, lk 789.

- (*) Osa tekstist on välja jäetud, et vältida konfidentsiaalse teabe avaldamist. Väljajäetud osad on tähistatud kolme punktiga nurksulgudes, mille järel on kaks täärni.
- (41) Komisjoni teatis EÜ asutamislepingu artiklite 87 ja 88 kohaldamise kohta garantiidena antava riigiabi suhtes (EÜT C 71, 11.3.2000, lk 14).
- (42) Prantsusmaa ametiasutuste arvates on nende kahe kriteeriumi täitmine piisav, kuid mitte vajalik, et välistada mis tahes eelise olemasolu. Eelkõige ei oleks mõistlik arvata, et väidetava kahtluse olemasolu maksejõuetuse korral kohaldatava menetluse suhtes võiks väljenduda paremates rahastamistingimustes.
- (43) Äriseadustiku artikkel L. 643-11.
- (44) „— *Category 1: equalization of ratings with those of the state owner. This first category includes those entities [...], generally loss making or with poor financial profiles, and extremely unlikely to be privatized [...] given the nature of their activity, as well as their home country's economic, social and political environment. None of the postal companies currently rated by Standard & Poor's falls into this category [...].*”
- (45) „— *Category 2: notching down with respect to the state owner's rating. [...] La Poste and Poste Italiane currently fall within this category.*”
- (46) „— *Category 3: notching up from the postal entity's stand-alone rating. [...] The entity's postal activities are still a key public service, but the clear aim of the entity is to achieve a high level of operational and financial independence, either through privatization or commercial autonomy (state ownership, but independent management) [...].*”
- (47) „*Standard*” & *Poor's Ratings Services* lowered its counterparty credit [...] ratings on French issuer AGF [...] to „A” from „A+” [...], following a review of AGF's parent, the Munich-based Allianz group (AA-/Negative/A-1+). [...] The downgrade of AGF, the holding company, is not specific to any issues within the French franchise and generally reflects the Allianz group's financial leverage and fixed-charge coverage, which are increasingly aggressive relative to the group's ratings and are a result of the group's weakened consolidated capital base and reduced earnings.
- (48) „*the ratings also take into account the unchallenged status of both it and its parent, Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS), as core and captive finance entities to VW*” et „*the ratings on VW Bank could moderately diverge (generally not more than one notch) from the ratings on VW or VWFS; currently only its outlook differs.*”
- (49) „*the ratings on Germany-based Volkswagen Financial Services AG (VWFS) are based on its unchallenged status as a core subsidiary of German automaker Volkswagen AG (VW; A-/Negative/A-2) and reflect its strategic importance for and close operational integration into its parent.*”
- (50) „Suurt riigiabi saava ettevõtja reitingut [...] võib alandada kahe kategooria võrra, kuivõrd kõnealuse ettevõtja ja riigi finantsuhted võivad pikas või keskpikas perspektiivis muutuda.”
- (51) Samuti ei ole Prantsusmaa ametiasutuste arvates komisjoni menetluse algatamise otsuse põhjenduses 84 osutatud suur riigiabi seotud ettevõtja staatuse või mis tahes garantiimehhanismiga, vaid osutab sellistele otsustele nagu La Banque Postale'i loomine või pensionide rahastamise reform, mille eesmärk on anda La Poste'ile vahendid oma konkurentidega võrdsetel alustel ning riigist sõltumatuks (*at arm's length*) arenemiseks. Teatavad meetmed on siiski iseenesest märkimisväärse suurusega riigiabi (vt eelkõige komisjoni 10. detsembri 2007. aasta otsus kontserniga La Poste seotud riigiteenistujate pensionide rahastamise reformi kohta). Seetõttu ei saa need olla märgiks riigipoolsest huvist La Poste'i arengu vastu sõltumatutel tingimustel.

- (52) „a change in the group's ownership structure would lead Standard & Poor's to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on LP's stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in LP's stand-alone situation in the coming years.”
- (53) „The ratings could come under pressure if the group significantly underperforms its operational and financial trajectory at the dawn of full postal deregulation, or if an ownership changes occur sooner than we expect.”
- (54) „The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides LP with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized.”
- (55) „The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste's status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins LP's ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions.”
- (56) Prantsusmaa ametiasutuste sõnul oli *mid-swap*'i vahe 15-aastase emissiooni puhul 12 baaspunkti (ehk 33 baaspunkti OAT (*Obligation Assimilable du Trésor*) kohta) ja 7-aastase emissiooni puhul 4 baaspunkti. Võrdluseks märgivad Prantsusmaa ametiasutused, et eelmine võlakirjaemissioon toimus 2004. aastal summas 580 miljoni eurot 15 aastaks ning tõi kaasa *mid-swap*'i vahe 8 baaspunkti. *Mid-swap* on pankade teataval ajal pankadevahelistele tehingutele antavate ja pakutavate määrade keskmine, st fikseeritud määr, mida pank on valmis üldjuhul kuue kuu Euribori asemel kasutama. See määr on turul võrdlusalus eelkõige võlakirjaemissioonide puhul.
- (57) Määrus nr 81-501. Prantsusmaa ametiasutuste ettepaneku tegemise ajal oli rakendusmääruseks 12. mai 1981. aasta määrus nr 81-501, milles käsitletakse 16. juuli 1980. aasta seaduse (milles käsitletakse haldusküsimustes määratud trahve ning avalik-õiguslike juriidiliste isikute otsuste täideviimist) rakendamist ning mis seondub riiginõukogu „aruannete ja uuringute osakonnaga”.
- (58) Riiginõukogu 16. novembri 1998. aasta otsus Sille'i kohtuasjas: „Võttes esmalt arvesse, et kuigi esimese astme kohtu otsuse kohaselt võib rakendada riigi (isegi mittesüülist) vastutust, tuginedes võrdsuse põhimõttele avalik-õiguslike koormiste kandmisel, juhul kui teatav õiguspäraselt võetud meede põhjustab füüsilisele või juriidilisele isikule erilist või teatava raskusastmega kahju, ei ole see nii käesoleval juhul, kuna hr Sille'il ei saanud kinnisvaraarendajana olla teadmata ohud, mis sellise ulatusega kinnisvaraprojekti elluviimisega tavaliselt paratamatult kaasnevad, kusjuures selliseks kinnisvaraprojektiks oli tingimata vaja muuta maakasutuskava sätteid ning saada linnavolikogult nõusolek, mille puhul pidanuks hr Sille tavapäraselt kaaluma võimalust, et avaliku küsitluse negatiivsete tulemuste ning projekti suhtes tõrjuva hoiaku võtmise korral kohalik omavalitsus seda projekti ei kinnita; olles kõiki neid asjaolusid teades selle riski siiski võtnud, ei ole tal alust väita, et on kandnud ebatavalist kahju ning et kommunun peab talle hüvitama kõnealuse projekti tagasilükkamisega seotud tagajärjed.”
- (59) Riiginõukogu 10. juuli 1996. aasta otsus Meunier' kohtuasjas: „Võttes arvesse, et sellisesse kohta oma äri asutades ning võimalikke maalihkeid käsitlevast linnapea kirjast tulenevalt nõustus huvitatud isik asjaolusid tundes tema ettevõtet ohustavate ebastabiilsuse riskidega, andis teise astme halduskohus sõltumatu hinnangu. Võttes arvesse, et sellisest olukorrast tulenev kahju, millesse huvitatud isik oli asetanud ennast teadlikult, ei anna talle õigust hüvitisele, ei rikkunud kohus avalik-õiguslike isikute vastutust reguleerivaid eeskirju.”
- (60) Vt üksikasjalikum teave menetluse algatamise otsuse põhjendustes 11–13.
- (61) ELT C 155, 20.6.2008, lk 10.
- (62) Vt käesoleva otsuse jaotise 3.1.1 A osa.
- (63) Vt joonealune märkus 29.
- (64) Vt joonealune märkus 30.
- (65) Vt konstitutsiooninõukogu 25. juuli 2001. aasta otsuse nr 2001-448 põhjendus 110: „Võttes arvesse, et juhul kui põhiseaduse artikli 34 alusel võis artikliga 61 ette näha kohustuse lubada finantsseadusega anda kolmeks aastaks mis tahes riigigarantii, siis nende finantskohustuste selguse tagamiseks ei tunnistata võimaliku loa puudumise korral asjaomaseid garantiisid kehtetuks; selline käitumine võiks rikkuda võrdsuse põhimõtet avalik-õiguslike koormiste kandmisel ning eriti raske kahju korral ka omandiõigust: muu hulgas nähtub parlamendi menetlusest, et artikli 61 eesmärk on tagada parlamendi teavitamine riigi antud garantiidest ning mitte tunnistada kehtetuks neid varasemalt antud garantiisid, mis ei oleks asjaomasteks tähtaegadeks lubatud olnud; nendel tingimustel ei ole artikkel 61 põhiseadusega vastuolus.”
- (66) Vt eelmises joonealuses märkuses osutatud põhjendus.
- (67) Esimese astme kohtu 26. juuni 2008. aasta otsus kohtuasjas T-442/03, SIC v. komisjon, EKL 2008, lk II-1161, punktid 124–127. Vaata ka garantiisid käsitlev teatis.

- (⁶⁸) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta teatise punktid 62–68.
- (⁶⁹) Vt joonealune märkus 34.
- (⁷⁰) Käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa punkti b alapunkt 3.
- (⁷¹) Vt menetluse algatamise otsuse joonealune märkus nr 39. See teatis ei ole avalikkusele kättesaadav, kuid sellele viidati 1995. aasta aruandes.
- (⁷²) Teatise selle osa avalikustasid 1995. aasta aruande toimetajad (lk 219).
- (⁷³) Prantsusmaa ametiasutuste 9. septembri 2008. aasta kiri komisjonile.
- (⁷⁴) Vt selle teatise lisa punkt 5, milles loetletakse eri akte, sealhulgas näiteks „ministri kiri või mis tahes muu alus“.
- (⁷⁵) Tuletame meelde, et likvideerimise menetluse korral tähendab vara puudujäägi tõttu ilma sanktsioonideta menetluse lõpetamise otsus võlausaldajale, et ta ei saa otsust edasi kaevata, st tema nõue on seega lõplikult kadunud.
- (⁷⁶) Vt käesoleva otsuse põhjendus 147.
- (⁷⁷) Rakendusmääruste puhul on käesoleva otsuse meetme kirjeldust käsitlevas jaotises osutatud 16. juuli 1980. aasta seadusele ja 20. mai 2008. aasta määrusele, mis asendavad 12. mai 1981. aasta määrust ja 16. oktoobri 1989. aasta ringkirja.
- (⁷⁸) Vt käesoleva otsuse jaotise 3.1.1 B osa punkti a alapunkt 1, milles osutatakse Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja jaotisele IV A 1, lk 19–20.
- (⁷⁹) Nagu komisjoni ekspert rõhutab, on järelevalveasutusel olukorras, kus riigiasutusel ei ole piisavalt vahendeid, piiratud võimalused. Esmalt võib võlgade katteks vajalikud vahendid võtta muudele kuludele eraldatud olemasolevatest vahenditest. Seejärel võib vahendeid saada varade võõrandamisest või tariifide tõstmisest, kui võimalik. Samuti võib riigiasutus võtta laenu. Kui need vahesed võimalused aga teostatavad ei ole, jääb lahenduseks ainult riigi kui aktsionäri abi.
- (⁸⁰) Eeldusel, et puudub avaliku teenuse osutamise järjepidevuse nõue.
- (⁸¹) Eksperti aruanne, jaotis I.2.A.2, lk 18.
- (⁸²) Äriseadustiku artikkel L. 620-1.
- (⁸³) Äriseadustiku artiklis L. 640-1 sätestatakse, et „avatud juriidiline likvideerimismenetlus algatatakse kõigi artiklis L. 640-2 osutatud maksejõuetute võlgnike suhtes, kelle saneerimine on ilmselgelt võimatu“.
- (⁸⁴) La Poste'i varad liigitati ümber 11. detsembri 2001. aasta seadusega, nn MURCEFi seadusega. Selles seaduses on siiski sätestatud, et „kui võõrandamise tingimused või varade üleandmine takistab La Poste'il oma õiguslike ja regulatiivsete kohustuste või riigiga sõlmitud lepingu raames võetud kohustuste nõuetekohast täitmist [...], on riik võõrandamise või üleandmise vastu või seab nende tegemisel tingimuseks, et need ei tohi kahjustada kõnealuste kohustuste nõuetekohast täitmist“.
- (⁸⁵) Reserveeritud sektori teenuste tariifid kiidab heaks postside regulatiivamet ARCEP. Üldsektori teenuste tariifid määratakse ARCEPi kinnitatud raamistikus.
- (⁸⁶) Vt käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa punkti b alapunkt 3.
- (⁸⁷) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuari 2008. aasta kirja punktid 112 ja 113.
- (⁸⁸) Vt käesoleva otsuse jaotise 4.1.1 A osa punkti b alapunkt 3.

- (⁸⁹) Prantsusmaa regulatiivameti (ARCEP) sõnul reguleeritakse postiteenustega seotud tegevust, mis hõlmab postisaadete vastuvõttu, sorteerimist, ärasaatmist ja laialijagamist korrapäraste postiringide raames. Seejuures ei reguleerita adresseerimata reklaami laialijagamist, kullerteenust ja kiirvedu.
- (⁹⁰) Vt aastatulemuste projekti strateegiline esitlus.
- (⁹¹) Prantsusmaa ametiasutuste üksikasjalikum seisukoht on esitatud eelkõige käesoleva otsuse jaotise 3.1.1 B osa punkti a alapunktis 2.
- (⁹²) Lyoni teise astme halduskohtu 6. juuni 1996. aasta otsus nr 95LY00935 põllumajandusliku äriühingu Campoloro kohtuasjas.
- (⁹³) P. Bon, viidatud joonealuses märkuses 37.
- (⁹⁴) Vt joonealune märkus 37.
- (⁹⁵) Vt joonealune märkus 34.
- (⁹⁶) Nr 57516/00.
- (⁹⁷) Seeria A nr 37.
- (⁹⁸) Vt 27. oktoobril 2009 edastatud kiri.
- (⁹⁹) Riiginõukogu 29. detsembri 2004. aasta otsus nr 257804 Saint-Blaine'i nõlvade arendusühingu kohtuasjas: riikliku tähtsusega servituutide eest hüvitise maksmine on võimalik juhul, kui omanik kannab erilist ja ülemääraast kahju, mis ei ole proportsionaalne järgitava üldhuvi eesmärgiga.
Boreaux' teise astme halduskohtu 14. oktoobri 2003. aasta otsus nr 99BX01530 hr ja pr Claude X kohtuasjas: maalihkest kahjustatud kohalikel teedel autoliikluse katkemine võib põhjustada äralõigatud maa omanikule ebatavalist ja erilist kahju. Eelkõige leiab halduskohus, et kahju püsimise kestus (liiklus oli katkenud remonditöödele kulunud seitsme kuu jooksul) annab sellele kahjule ebatavalise ja erilise iseloomu, mis ületab kohustuse, mida avaliku tee aluse maa kaks omanikku peavad tavaliselt kandma, ning seetõttu tuleb see kahju hüvitada.
Montpellier' halduskohtu 23. juuni 1999. aasta otsus nr 97-03716 hr Van der Veldeni kohtuasjas: puhkeküla lõplik sulgemine suure üleujutusrisi tõttu põhjustas omanikule ebatavalist ja erilist kahju, mis annab talle õiguse saada hüvitist, kuna sulgemise tõttu pidi huvitatud isik lõpetama oma ainsa kutsetegevuse ning kaotas täielikult firma-väärtuse.
- (¹⁰⁰) Õigusmõju loova õiguspärase eksimuse mõiste on seotud näilikkuse teooriaga. Cornu õigussõnastiku kohaselt on näilikkus „aspekt, mis tahtlikult või tahtmatult tuleneb väliste tunnuste ühinemisest, mille kaudu tavaliselt väljendatakse mingit seisundit, ülesannet (volitatu, pärija, omaniku staatus jne), ning laseb uskuda, et nende tunnustega isikul on tööpoolest asjaomane seisund või ülesanne”. Näilikkuse teooria on „kohtupraktikas kasutatav teooria, mille kohaselt piisab ainult näilikkusest, et avaldada mõju kolmandatele isikutele, kes õiguspärase eksimuse tagajärjel ei olnud tegelikult olukorrast teadlikud”. Näilikkuse teooriat on kasutatud kohtupraktikas ning sellest on sündinud isegi väga kuulsaid kohtulahendeid (Euroopa Inimõiguste Kohtu 7. juuni 2001. aasta otsus Kressi kohtuasjas). Seda kasutatakse eraõiguses, kui on vaja kindlaks teha sellise lepingu õigusmõju, mida üks lepinguosalistest usaldas õiguspäraselt ainult näilikkuse põhjal. Samuti võib näiteks tuua näiliku elukoha või avalikus õiguses *de facto* ametnikud, kelle otsused võivad jõusse jääda. See teooria hõlbustab õigusliku tunnuse või õigusmõju olemasolu tõendamist, kui seda ei ole ühegi dokumendiga selgesõnaliselt ega otseselt kinnitatud.
- (¹⁰¹) Eristamisel lähtuti S. Carpi-Petit' väitekirja „*Les successions en droit administratif*” („Õigusjärglus haldusõiguses”) mõttekäigust, PUR, 2006.
- (¹⁰²) Näide on pärit 15. juuli 2002. aasta otsusest (23. juuli 2002. aasta Prantsuse Vabariigi Teataja), millega määratakse kindlaks Ageni ülikooli likvideerimise kord, mille artiklis 1 sätestatakse, et likvideerija on kohustatud „tegema kõrgharidusvaldkonna eest vastutavale ministrile ettepaneku likvideerimisperioodi lõpus allesjäänud varade, kohustuste, laenude ja kontojäägi jagunemise kohta Bordeaux I ja Bordeaux IV ülikoolide vahel”.

- (103) — Lennundustööstuse detsentraliseerimise hüvitisfondi likvideerimist käsitleva 11. mai 1953. aasta määruse nr 53-404 (12. mai 1953. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*) artikkel 3: „kooskõlas eespool osutatud 24. mai 1938. aasta määruse artikliga 7 lähevad fondile kuuluvad rajatised ja seadmed ning nõuete ja kohustuste täitmisele järele jäävad summad üle riigi omandisse.” (Kõnealusel juhul on ilmselge, et jääk on positiivne).
- Eluasemete vahetusbörsi sulgemist käsitleva 6. oktoobri 1975. aasta määruse nr 75-926 artikkel 2: „eluasemete” vahetusbörsi võlgade tasumise, nõuete sissenõudmise ja varade likvideerimise tehingud, samuti vajaduse korral vahetusbörsiga seotud kohtumenetlustes nii hageja kui ka kaitsjana osalemine kuulub majandus- ja rahandusministri pädevusse. Raamatupidamisdokumendid kantakse üle riigikassa erikontole nr 904.14 pealkirjaga „Riigiasutuste, haldusasutuste ja kutseühingute likvideerimine ning muud likvideerimistoimingud”.
- 12. novembri 1981. aasta määrus nr 81-1009, mis käsitleb Auguste Comte’ teadusuuringute instituudi sulgemist: võimalik likvideerimisest üle jääv vara kantakse üle riigile.
- 27. detsembri 1983. aasta määrus nr 83-1185, milles käsitletakse uue linna Lille-Esti avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimist: „Uue linna Lille-Esti avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse varad ja kohustused kantakse selleks kuupäevaks üle Lille’i linnavalitsusele eespool osutatud 5. detsembri 1983. aasta kokkuleppes kindlaksmääratud tingimustel, välja arvatud käesoleva määruse lisas loetletud varad, mis kantakse üle transpordi uurimisinstituudile.”
- 30. detsembri 1983. aasta määrus nr 83-1263, milles käsitletakse riikliku sõidueksamite teenistuse likvideerimist: tehingud kantakse riigikassa erikontole „Riigiasutuste likvideerimine”.
- Üleilmse inimressursside ja infokeskuse (*Centre mondial informatiques et ressources humaines*, CMIRH) likvideerimistingimusi käsitleva 30. juuni 1987. aasta määruse nr 87-590 artikkel 1: „alates üleilmse inimressursside ja infokeskuse likvideerimise kuupäevast 1. juulist 1987 kantakse selle asutuse vallasvara ning õigused ja kohustused üle riigile.”
- 17. novembri 1987. aasta määrus, milles käsitletakse kõrgetasemeliste süsteemide ja tehnoloogiate uurimiskeskuse (*centre d’études des systèmes et technologies avancées*, CESTA) likvideerimist (18. novembri 1987. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*), ning likvideerimistingimusi käsitleva 31. detsembri 1987. aasta määruse nr 87-1167 artikkel 1: „kõrgetasemeliste süsteemide ja tehnoloogiate uurimiskeskuse varad, õigused ja kohustused lähevad alates selle asutuse likvideerimise kuupäevast 1. jaanuarist 1988 üle riigile.”
- 28. septembri 1988. aasta otsus, millega määratakse kindlaks teabeagentuuri likvideerimismenetluse lõpetamise tingimused (23. detsembri 1988. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): likvideerimise eest vastutab tööstuse ja maakasutuse planeerimise minister.
- 26. märtsi 1993. aasta määrus nr 93-775, milles käsitletakse postimuuseumi (riigiasutus) sulgemist (30. märtsi 1993. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): õiguste ja kohustuste ülekandmine La Poste’ile.
- 26. detsembri 1996. aasta määrus, milles käsitletakse Prantsuse toormefondi (riigiasutus) likvideerimist (29. detsembri 2006. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): „selle asutuse varad, õigused ja kohustused kantakse üle riigile.”
- 26. septembri 1997. aasta määrus nr 97-882, milles käsitletakse Pariisi rahvusvahelise konverentsikeskuse (riigiasutus) likvideerimist: likvideerimisel tekkiv jääk kantakse üle riigile.
- Riikliku Auleegioni muuseumi likvideerimist käsitleva 29. detsembri 1999. aasta määruse nr 99-1151 artikkel 2: „Selle riigiasutuse ülesanded, samuti varad, õigused ja kohustused kantakse alates samast kuupäevast üle riiklikule Auleegioni ordule.”
- 22. novembri 2000. aasta määrus nr 2000-1126, milles käsitletakse uue linna Vaudreuili avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimise jäägi üleandmist: jääk kantakse üle riigieelarvesse ning artiklis 2 täpsustatakse et „asutuse tegevuse või likvideerimisperioodi ajal tekkinud õigused ja kohustused, mis ei ole likvideerimisperioodi lõppedes teada, lähevad üle riigile”.
- 31. detsembri 2001. aasta määrus nr 2001-1383, milles käsitletakse Etang de Berre’i kallaste avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimist: artikliga 6 nähakse ette, et määrusega määratakse kindlaks pärast lõpparvet alles jäänud varade ning nõuete ja kohustuste üleminek riigile, samuti nende õiguste ja kohustuste üleminek, mis tekkisid tegevuse või likvideerimisperioodi ajal ning mis ei olnud pärast likvideerimist teada. 17. märtsi 2004. aasta määrusega nr 2004-234 (mitmesuguste sätete kohta, mis käsitlevad Etang de Berre’i kallaste avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimist) kantakse riigile üle „tegevuse ajal tekkinud vaidlusküsimused”.
- Eure-Calvadosse tööstus- ja sadamapiirkonna arengu ametiühingu likvideerimist käsitleva 29. aprilli 2004. aasta määruse artikkel 4 (6. mai 2004. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): „ametiühingu likvideerimise kuupäeva seisuga olemasolevad kohustused jagatakse selle liikmete vahel vastavalt nende staatusele.”

(104) „*Les successions en droit administratif*” („Õigusjärglus haldusõiguses”), S. Carpi-Petit, PUR, 2006.

- (105) — 24. veebruar 2004. aasta otsus, milles käsitletakse ettevõtja Houillères de bassin du centre et du Midi likvideerimist (28. veebruar 2004. aasta *Prantsuse Vabariigi Teataja*): tegevuse, varade, õiguste ja kohustuste ülekandmine ettevõtjale Charbonnage de France.
- 7. jaanuar 1959. aasta määrus nr 59–80, milles käsitletakse tubakatoodete ja tikkude fiskaalmonopolide ümberkorraldamist: riigiasutuse SEITA loomine koos toetusega.
- 17. detsember 1965. aasta määrus nr 65–116, milles käsitletakse ettevõtjate Régie autonome des pétroles ja Bureau de recherches de pétrole ühinemist: „kõik ettevõtjate Régie autonome des pétroles ja Bureau de recherches de pétrole varad, õigused ja kohustused kantakse üle ettevõtjale Entreprise de recherches et d'activités pétrolières.”
- Alsace'i kaaliumikaevanduse ja tööstusliku lämmastiku tootmise riigiettevõtja ühinemist käsitleva määruse nr 67-796 artikkel 2: „kõik Alsace'i kaaliumikaevanduse ja tööstusliku lämmastiku tootmise riigiettevõtja varad, õigused ja kohustused kantakse üle ettevõtjale Entreprise minière et chimique.”
- 16. aprill 1968. aasta määrus nr 68-369, milles käsitletakse ettevõtja Houillères de bassin du centre et du Midi ühinemist: „kõik suletud kivisöökaevanduste varad, õigused ja kohustused kantakse üle ettevõtjale Houillères de bassin du centre et du midi.”
- 24. jaanuar 1969. aasta määrus nr 69-69 ORTFi ülekandmise kohta: „alates 1. jaanuarist 1969 kantakse ringhäälingu koostööameti vallas- ja kinnisvara ning õigused ja kohustused üle ORTFile.”
- Riigiasutuse Opéra de Bastille'i likvideerimist käsitleva 13. oktoobri 1993. aasta määruse nr 93-1176 artikkel 2: „Riigiasutuse Opéra de Bastille'i varad, õigused ja kohustused kantakse üle riigiasutusele parc de La Villette.”
- Uue linna Evry avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse likvideerimist ning selle õiguste ja kohustuste ülekandmist ettevõtjale Agence foncière et technique de la région parisienne käsitleva 26. detsembri 2000. aasta määruse nr 2000-1294 artikkel 2: „Uue linna Evry avalik-õigusliku linnaplaneerimise asutuse varad ja kohustused kantakse selleks kuupäevaks üle ettevõtjale Agence foncière et technique de la région parisienne” [...]. Viimane tagab kõigi asjaomase asutuse tegevusega seotud õiguste ja kohustuste täitmise.”
- 30. jaanuar 2004. aasta määrus nr 2004-103 äriühingute rahvusvahelise arengu Prantsuse agentuuri UbiFrance'i kohta: „UbiFrance'ile kantakse üle Prantsuse väliskaubanduskeskuse õigused, kohustused ning vallas- ja kinnisvara.”
- Kaevurite õigusi tagava riigiameti loomist käsitleva 3. veebruar 2004. aasta seaduse nr 2004-105 artikkel 6: „Likvideerimise korral lähevad Prantsuse kivisöökaevanduste ja söekaevanduste pensionile jäänud töötajate ja nende õigusjärglaste riikliku haldusasutuse üldkoosoleku otsusega selle asutuse varad, õigused ja kohustused üle kaevurite õiguste tagamise riigiametile.”
- 26. veebruar 2004. aasta määrus nr 2004-186, milles käsitletakse Paris-Dauphine'i tehnikaukooli loomist. „Pariisi IX ülikooli varad, õigused ja kohustused kantakse üle Paris-Dauphine'i ülikoolile.”
- (106) — 2. juuli 1980. aasta seaduse nr 80-495, millega muudetakse tubakatoodete ja tikkude tööstusettevõtja staatust, artikkel 2: „tubakatoodete ja tikkude tööstusettevõtja (tööstus- ja äriasutus) varad kantakse pädeva asutuse kindlaksmääratud tingimustel üle käesoleva seadusega loodavale äriühingule.”
- Vt ka 19. detsembri 1980. aasta määrus nr 80-1025, milles käsitletakse riigi, kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste riikliku tehingute kassa varade, õiguste ja kohustuste ülekandmist äriühingule CEPME.
- Riikliku põllumajanduskrediidiühistu muutmist avatud investeerimisühinguks käsitleva 18. jaanuar 1988. aasta seaduse nr 88-50 artikkel 1: „Riikliku põllumajanduskrediidiühistu ja garantiifondi varad kantakse üle eespool esimeses lõigus osutatud äriühingule, kellele kantakse üle kõik riikliku ühistu ja garantiifondi õigused ja kohustused koos nendega seotud garantiide ja tagatistega.”
- 19. aprill 1989. aasta määrus, millega lubatakse haldusasutuste infosüsteemide uurimiskeskusel kõik oma varad, õigused ja kohustused üle kanda aktsiaseltsile Cesia ning millega tunnistatakse kõnealuse asutuse tegevus lõpetatuks.
- 16. juuli 1992. aasta seadus nr 92-665, millega kohandatakse vastavalt Euroopa ühtsele turule kindlustus- ja krediitvaldkonnas kohaldatavaid õigusakte: avalik-õiguslike tööstus- ja äriasutuste riikliku sotsiaalkindlustusfondi varade, õiguste ja kohustuste ülekandmine aktsiaseltsile.
- 19. detsembri 2001. aasta määrus nr 2001-1213, millega lubatakse tehnikavaldkonna teabe levitamise ameti (riigiasutus) kanda oma vara üle samanimelisele aktsiaseltsile, millega lõpetatakse kõnealuse riigiasutuse tegevus ning lubatakse äriühing erasektoris üle kanda.
- (107) Näiteks võib tuua riigi, kohalike omavalitsuste ja riigiasutuste riikliku tehingute kassa likvideerimismenetluse: 19. detsembri 1980. aasta määrusega nr 80-1025 sätestatakse, et riigiasutuse varad, õigused ja kohustused kantakse üle ühele aktsiaseltsile (CEPME) ning asjaomasele riigiasutusele antakse vastu aktsiaid. Seejärel 23. detsembri 1980. aasta määrusega nr 80-1076 riigiasutuse tegevus lõpetatakse ning selle vara kantakse üle riigile. Sama mehhanismi kasutatakse tehnikavaldkonna teabe levitamise ameti tegevuse lõpetamiseks (19. detsembri 2001. aasta määrus nr 2001-1213).

- (¹⁰⁸) „Etablissements publics”, J-cl. admi. fasc. 135, 2007.
- (¹⁰⁹) Näiteks 2. juuli 1980. aasta seadus nr 80-495, milles käsitletakse tubakatoode ja tikkude tööstusettevõtja muutmist riiklikuks äriühinguks; riigiettevõtjat France Télécom käsitleva 26. juuli 1996. aasta seaduse nr 96-660 artikkel 1: „Artiklis 1 osutatud avalik-õiguslik juriidiline isik France Télécom muudetakse alates 31. detsembrist 1996 riigiettevõtjaks France Télécom, milles riigile kuulub otseselt üle poole aktsiakapitalist;” „Avalik-õigusliku juriidilise isiku France Télécomi varad, õigused ja kohustused kantakse 31. detsembril 1996 üle riigiettevõtjale France Télécom.” Selline menetlus on ilmselt ainuvõimalik, kui tegemist on lisaelarvest toetatava riigiteenistuse muutmisega era-õiguslikuks äriühinguks. Riiklikku trükikoda käsitleva 31. detsembri 1993. aasta seaduse nr 93-1419 artikkel 1: „Kõik riigi õigused, varad ja kohustused, mis on seotud riikliku trükikoda lisaelarvest kaetavate teenuste osutamisega, kantakse üle riigiettevõtjale nimetusega riiklik trükikoda”; 2001. aasta eelarve muutmist käsitleva 28. detsembri 2001. aasta seaduse nr 2001-1276 artikliga 78 muudeti riikliku pädevuse teenistus DCN aktsiaseltsiks ning kanti aktsiaseltsile üle teenistusega seotud riigi õigused, varad ja kohustused.
- (¹¹⁰) Lennujaamu käsitlevas 20. aprilli 2005. aasta seaduses nr 2005-357 toimitakse samal viisil ettevõtja ADP puhul, kus artiklis 1 sätestatakse: „Riigiasutus Aéroports de Paris muudetakse aktsiaseltsiks. Selle muutmisega ei kaasne uue juriidilise isiku loomist, samuti ei mõjuta see töötajate suhtes kohaldatavat õiguslikku korda.”
- (¹¹¹) *Vocabulaire juridique*, Gérard Cornu, PUF.
- (¹¹²) Vt „*Les successions en droit administratif*” („Õigustajad haldusõiguses”), S. Carpi-Petit, PUR, 2006, lk 207.
- (¹¹³) Vt joonealune märkus 61.
- (¹¹⁴) Esimese astme kohtu otsus liidetud kohtuasjades T-204/97 ja T-270/97: EPAC v. komisjon, EKL 2000, lk II-2267, punktid 80 ja 81.
- (¹¹⁵) Krediidireitingu kindlaksmääramine on vajalik ettevõtjate rahastamiseks kapitaliturgudel; samuti kasutatakse seda aina rohkem võrdlusalusena pangalaenu andmisel. Vt selle kohta menetluse algatamise otsuse joonealune märkus nr 46.
- (¹¹⁶) Need on kaks üleilmsel tasandil olulisimat reitinguagentuuri Standard & Poor's ja Fitch.
- (¹¹⁷) Väljavõte Standard & Poor'si 22. novembri 2004. aasta uuringust „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”: „La Poste's legal status, which ensures a last-recourse sovereign guarantee, confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France on its obligations.”
- (¹¹⁸) Väljavõte Standard & Poor'si 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „In 1991, LP – previously part of the government bureaucracy – became an independent publicly owned entity with EP status, which ensures LP an ultimate state guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between LP and the Republic of France.”
- (¹¹⁹) Vt garantiisid käsitleva teatise punkti 1.2 teise lõigu teine ja neljas taane.
- (¹²⁰) Vt 4. septembri 2009. aasta Pariisi/Londoni Fitch Ratingsi artikkel „*Fitch*” *confirme la note „AA” attribuée à La Poste* („Fitch kinnitab La Poste'ile antud reitingu AA”).
- (¹²¹) Vt käesoleva otsuse põhjendus 2.
- (¹²²) Väljavõte Standard & Poor'si 22. novembri 2004. aasta väljaandest „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”: „Category 2: notching down with respect to the state owner's ratings. The second category includes those entities that, while autonomous in their operations, are largely public-policy-based institutions, still in receipt of substantial direct or indirect financial backing from the State. There is, however, a high level of uncertainty surrounding the level and/or timeliness of this state support. A top-down approach that assumes notching down from the sovereign rating by up to two categories (six notches) applies to such postal entities. La Poste and Poste Italiane currently fall within this category.”
- (¹²³) Väljavõte Standard & Poor'si 22. novembri 2004. aasta väljaandest „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”: „Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm's length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste's robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste's legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAAA/Stable/A-1+) on its obligations.”
- (¹²⁴) Viimati langetati La Poste'i reitingut 21. jaanuaril 2009, st natuke aega pärast seda, kui Prantsuse Vabariigi president tegi teatavaks La Poste'i muutmise aktsiaseltsiks: La Poste'i reiting langes tasemele A+, mis kinnitab taas kord seda, et kõigi muude asjaolude püsimisel on La Poste'i riigiasutuse staatusel tema reitingule suur mõju.

- (125) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*” La Poste’i kohta: „S & P continues to follow a top-down rating methodology for La Poste – which allows for a government supported entity to be rated by up to two categories below the sovereign- as we expect the French state to remain La Poste’s 100 % shareholder in the medium term. The ratings nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group’s capital structure, which would require a change in its current „*établissement public*” legal status and result in the loss of the state’s ultimate guarantee on LP’s financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission.”
- (126) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste’s status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste’s ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions.”
- (127) Väljavõte 21. jaanuari 2009. aasta väljaandest „*ADP news*”: „S & P langetab La Poste’i reitingut negatiivse väljavaatega” ... „The announced legal status and ownership change will give the company a greater autonomy from the government, which is why its rating has a four-notch differential with the rating on the Republic of France, rated AAA/A-1 + with a „stable” outlook”. S & P’s „negative” outlook reflects concerns that the changes in the company’s legal status and ownership, likely to take place in the next two years as part of a capital hike, could pressure the ratings. These initiatives could limit the government’s ability to provide the postal operator with exceptional support without improving its standalone profile in the short term, as the capital hike should not decrease La Poste’s debt relative to its cash generation.”
- (128) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste punkt 197.
- (129) „*Rating Government-Related Entities: A Primer*”, Standard & Poor’s, 14. juuni 2006.
- (130) Vt ka S & P 3. aprilli 2007. aasta teatis „*Ratings direct*” La Poste’i kohta: „The entities’ credit standing is linked to that of the government, but ratings can be notched down from those on the State by up to two categories as the financial links between these companies and the state may be increasingly subject to change in the medium or long term” [...] (Üksuste krediidireiting on seotud valitsuse reitinguga, kuid kõnealust reitingut võib langetada kahe kategooria võrra võrreldes riigi reitinguga, kuna nende ettevõtjate ja riigi finantsuhted võivad pikas või keskpikas perspektiivis muutuda).
- (131) Väljavõte Standard & Poor’i 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „In 1991, La Poste became an independent publicly owned entity with *Établissement Public* status, which ensures La Poste an ultimate State guarantee on its obligations, but not a timely and explicit guarantee as reflected by the rating differentiation between La Poste and the Republic of France.”
- (132) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „The EC recently recommended that the French government end this guarantee by year-end 2008, which they believe provides La Poste with more favorable financing conditions than its competitors in a market in the process of being liberalized. The ratings on La Poste were unaffected by this recommendation since we consider that a change in La Poste’s status would not necessarily reflect a decrease in the strong state support that underpins La Poste’s ratings and that has been reaffirmed by recent government decisions.”
- (133) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „A change in the group’s ownership structure would lead Standard and Poor’s to shift to a bottom-up rating approach, focusing more on La Poste’s stand-alone business and financial profiles. This rating approach may not necessarily translate into rating changes given the expected improvement in La Poste’s stand-alone situation in the coming years.” (Kontserni omandistruktuuri muutumise tõttu läheks Standard & Poor’s üle bottom-up meetodile, keskendudes rohkem La Poste’i enda äri- ja finantsprofiilidele. Selline reitingute kindlaksmääramise viis ei tähendaks tingimata reitingute muutumist, arvestades La Poste’i olukorra eeldatavat paranemist järgmistel aastatel).
- (134) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „*Ratings direct*”: „The ratings on La Poste could be downgraded, however, if state backing for the company were to weaken.” (La Poste’i reitinguid võidakse siiski langetada, kui sellele ettevõtjale antav riigi toetus väheneb).
- (135) Vt käesoleva otsuse jaotise 3.2.1 D osa ning Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 esitatud märkuste V osa punkt 4.
- (136) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste V osa punkti 4 alapunkt a.
- (137) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste punkt 186.
- (138) Vt S & P 3. aprilli 2007. aasta teatis „*Ratings direct*” La Poste’i kohta, tabel 1.
- (139) Väljavõte Standard & Poor’i 22. novembri 2004. aasta väljaandest „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”: „Unlike the credit quality of companies that operate in a commercial manner at arm’s length from the government, like SingPost, Deutsche Post or TPG, a major factor underpinning La Poste’s robust credit quality is its extremely strong State support. La Poste’s legal status confers the ultimate statutory guarantee of the Republic of France (AAA/Stable/A-1+) on its obligations.”
- (140) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste punkt 196.

- (¹⁴¹) Vt Prantsusmaa ametiasutuste 23. jaanuaril 2008 edastatud märkuste punktid 198-200.
- (¹⁴²) „*International Postal Entities: Influence of government support on ratings*”, Standard & Poor's, 22. november 2004.
- (¹⁴³) Väljavõte S & P 3. aprilli 2007. aasta teatisest „Ratings direct”: „The ratings” nevertheless already factor in the long-term likelihood of a change in the group's capital structure, which would require a change in its current „établissement public” legal status and result in the loss of the state's ultimate guarantee on LP's financial obligations, the elimination of which was recently recommended by the European Commission. Samuti on La Poste'i puhul kindlakstehtud nõrkade külgede hulgas: „Likely capital structure change at company or bank level in the long term.”
- (¹⁴⁴) *Mid swap* on pankade teataval ajal pankadevahelistele tehingutele antavate ja pakutavate määrade keskmine, st fikseeritud määr, mida pank on valmis üldjuhul kuue kuu Euribori asemel kasutama. See määr on turul võrdlusaluselkõige võlakirjaemissioonide puhul.
- (¹⁴⁵) Euroopa Kohtu 14. veebruari 1990. aasta otsus kohtuasjas C-301/87: Prantsusmaa v. komisjon, „Boussac”, EKL 1990, lk I-307, punkt 33.
- (¹⁴⁶) Esimese astme kohtu 11. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas T354/05: TF1 v. komisjon, EKL 2009, lk II-113, punktid 166 ja 167.
- (¹⁴⁷) Eelkõige EDFi otsuses (komisjoni 16. detsembri 2003. aasta otsuse 2005/145/EÜ (mis käsitleb Prantsusmaa antud riigiabi EDFile ja elektri- ning gaasitööstuse sektorile) punkt 57 (ELT L 49, 22.2.2005, lk 9) leidis komisjon, et „tõsiasi, et EDFi puhul ei saa rakendada taasjaluleaitamise ega juriidilise likvideerimise menetlusi ja selle tagajärjel ei saa ta ka minna pankrotti, on võrdväärne üldise garantiiga, mis kehtib kõikide ettevõtte kohustuste korral. Turureeglite kohaselt ei saa sellise garantii eest tasu maksta. Käesoleva garantii näol, mis on oma kattes, kestvuses ja rahasummas piiramatu, on tegemist riigiabiga”.
- (¹⁴⁸) Vt garantiisid käsitleva teatise punkti 2.1 kolmas lõik.
- (¹⁴⁹) EÜT L 15, 21.1.1998, lk 14–25.
- (¹⁵⁰) Vt näiteks otsus 2005/145/EÜ.
- (¹⁵¹) Vt muuhulgas garantiisid käsitleva teatise punkt 1.5, milles kinnitatakse erapooletuse põhimõtet, samuti punkt 1.2, milles selgitatakse, et riigigarantii võib tuleneda ka ainult õiguslikust vormist (kõnealuse punkti teise lõigu teine ja neljas taane).
- (¹⁵²) Juhtum E10/2000, „*Anstaltslast und Gewährträgerhaftung*,” asjakohaseid meetmeid käsitleva 8. mai 2001. aasta ettepaneku punkt 5. Kättesaadav komisjoni veebisaidil:
http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/comp-2000/e010-00-1.pdf
- (¹⁵³) Vt otsus 2005/145/EÜ.
-